

МАТЕМАТИКА

УЧБЕНИК ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

$$\bullet 4 \cdot 5 =$$

$$\bullet 27 : 9 =$$

$$\bullet 3 < 9$$

САДРЖАЈ

БРОЈЕВИ ДО 100 (обнављање)

Бројеви прве стотине (поновимо).....	6
Сабирање и одузимање бројева до 20 (поновимо).....	8
Сабирање и одузимање бројева до 100 (поновимо).....	10

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ

Сабирање бројева ($27 + 3$).....	12
Одузимање бројева ($30 - 6$).....	13
Сабирање бројева ($26 + 9$).....	14
Одузимање бројева ($32 - 6$).....	15
Сабирање бројева ($36 + 27$).....	16
Одузимање бројева ($43 - 26$).....	17
Задаци са две рачунске операције (сабирање и одузимање)	18
Замена места сабирака.....	19
Здружијање сабирака	20
Решавање текстуалних задатака.....	21
Веза сабирања и одузимања	22
Одређивање непознатог сабирка.....	23
Одређивање непознатог умањеника и умањиоца.....	24
Римске цифре I, V, X, L, C.....	25

МЕРЕ И МЕРЕЊЕ

Метар, дециметар, центиметар	28
Мерне јединице за време – дан и седмица.....	30
Мерне јединице за време – месец и година.....	31
Мерне јединице за време – час и минут	32

ГЕОМЕТРИЈА – први део

Праве и криве линије (обнављање)	34
Изломљене линије (обнављање)	35
Линије и тачка (обнављање).....	36
Права, полуправа, дуж.....	37
Тачка и права	38
Мерење дужине дужи	39
Графичко надовезивање дужи	40
Дужина изломљене линије	42
Правоугаоник, квадрат и троугао	43
Обим фигура	44

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА

Множење бројева (знак пута, чиниоци, производ)	46
Множење као сабирање једнаких сабирака.....	48
Множење броја 2 и бројем 2.....	50
Множење броја 10 и бројем 10.....	51
Множење броја 5 и бројем 5	52
Множење броја 3 и бројем 3.....	53
Множење броја 4 и бројем 4.....	54
Замена места чинилаца.....	55
Множење броја 6 и бројем 6	56
Множење броја 7 и бројем 7.....	57

За толико већи и толико пута већи број.....	58
Множење броја 8 и бројем 8.....	59
Множење броја 9 и бројем 9	60
Нула и један као чиниоци.....	61
Здруживање чинилаца	62
Задаци са две рачунске операције	63
Половина	64
Знак : (подељено)	66
Дељење бројева (дељеник, делилац и количник).....	67
Дељење бројем 2	68
Дељење бројем 5	69
Дељење бројем 10	70
Дељење бројем 3	71
Дељење бројем 4	72
Дељење бројем 6	73
Дељење бројем 7	74
Дељење бројем 8	75
За толико мањи и толико пута мањи број.....	76
Дељење бројем 9	77
Делилац један и дељеник нула	78
Множење и дељење.....	80

ГЕОМЕТРИЈА – други део

Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи.....	82
Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на тачкастој мрежи	83
Уочавање симетрије	84
Подударност фигура	85

РАЧУНАМО И ПАМТИМО

Редослед рачунских операција	88
Множење збира бројем	89
Множење разлике бројем	90
Множење двоцифреног броја.....	91
Дељење збира бројем	92
Дељење разлике бројем.....	93
Дељење двоцифреног броја	94
Веза множења и дељења.....	95
Деливост бројева.....	96
Дељење као садржавање	98
Задаци са две рачунске операције	99
Одређивање непознатог чиниоца	100
Одређивање непознатог дељеника и делиоца.....	101
Ово знам	102
Разломци $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}$ као делови целине	104
Разломци $\frac{1}{3}, \frac{1}{6}, \frac{1}{9}$ као делови целине	106
Разломци $\frac{1}{5}, \frac{1}{7}, \frac{1}{10}$ као делови целине	107
Задаци са разломцима.....	108
Задаци за вежбање	109
Разиграна математика.....	111

ЂАКУ ДРУГАКУ

Уџбенички комплет МАТЕМАТИКА и РАДНА СВЕСКА ће ти помоћи да учиш и прошириш своје знање из математике. Кроз уџбеник ће те водити твоји другари, Ана и Лука. Они ће те увести у свет математике и све ће ти објаснити. Учићеш о римским цифрама, о геометријским садржајима, о мерама и мерењу. Научићеш таблицу множења и таблицу дељења. Умећеш да решаваш текстуалне задатке с једном и две рачунске операције. Цртаћеш правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној и тачкастој мрежи и научићеш да одредиш њихов обим. Симетричност и подударност фигура ћеш лако савладати. Записиваћеш делове целине и учићеш како да одредиш делове дате величине.

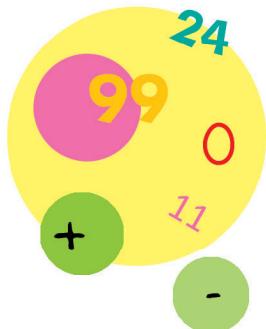
У РАДНОЈ СВЕСЦИ се налазе разноврсни задаци за вежбање и утврђивање градива, проверу и примену наученог. Задатке решавај самостално, у школи или код куће. Ако ти се учини да неки задатак не можеш да решиш, немој одмах одустајати од решавања. Прочитај га неколико пута и размишљај. Сигурно ћеш успети да га решиш.

Срећан почетак и успешан рад!

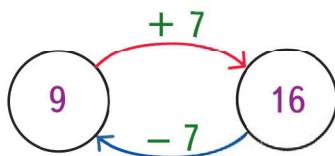
БРОЈЕВИ ДО 100

(обнављање)

$$48 - 5 = 43$$

$$12 + 24 = 36$$

19 → 2.

БРОЈЕВИ ПРВЕ СТОТИНЕ

(обнављање)

1. У сваки упиши одговарајући број.

1. ДЕСЕТИЦА

1

2. ДЕСЕТИЦА

               15 20

3. ДЕСЕТИЦА

               22 28 30

4. ДЕСЕТИЦА

               34 40

5. ДЕСЕТИЦА

               47 50

6. ДЕСЕТИЦА

               51 60

7. ДЕСЕТИЦА

               66 70

8. ДЕСЕТИЦА

               73 80

9. ДЕСЕТИЦА

               88 90

10. ДЕСЕТИЦА

               94 100

Ово су бројеви прве стотине.

1 ДЕСЕТИЦА = 10 ЈЕДИНИЦА

1 СТОТИНА = 100 ЈЕДИНИЦА

1 СТОТИНА = 10 ДЕСЕТИЦА = 100 ЈЕДИНИЦА

1С = 10Д = 100Ј

2. Допуни реченице.

Највећи једноцифрен број је _____. Најмањи једноцифрен број је _____.

Најмањи двоцифрен број је _____. Највећи двоцифрен број је _____.

Најмањи број прве стотине је ___, а највећи број прве стотине је _____.

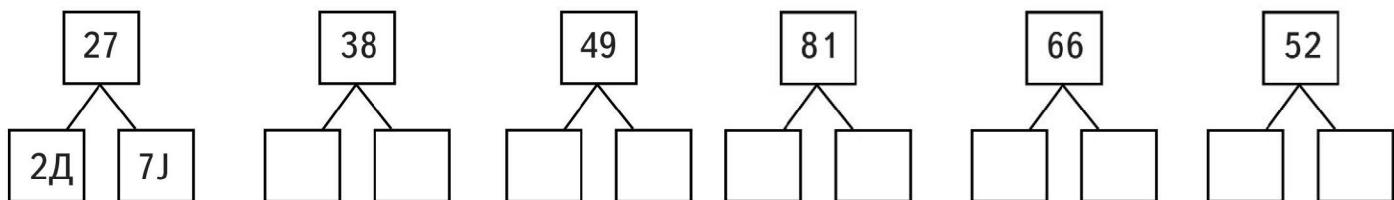
Десетице прве стотине су: _____.

Парне десетице су: _____.

Непарне десетице су: _____.

3. Бројеве: 32, 46, 66, 19, 98, 56, 22, 11, 90, 78, 10 и 81, поређај од најмањег до највећег.

4. Двоцифрене бројеве растави на десетице и јединице.

5. Напиши претходнике и следбенике датих бројева.

6. У сваки напиши редни број десетице којој припада тај број.

$$58 \rightarrow 6.$$

$$19 \rightarrow \text{_____}$$

$$73 \rightarrow \text{_____}$$

$$9 \rightarrow \text{_____}$$

$$44 \rightarrow \text{_____}$$

$$81 \rightarrow \text{_____}$$

$$91 \rightarrow \text{_____}$$

$$22 \rightarrow \text{_____}$$

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 20

(поновимо)

1. Реши задатке.

$4 + 9 = \underline{\quad}$

$7 + 13 = \underline{\quad}$

$9 - 7 = \underline{\quad}$

$16 - 8 = \underline{\quad}$

$8 + 7 = \underline{\quad}$

$3 + 16 = \underline{\quad}$

$8 - 5 = \underline{\quad}$

$12 - 3 = \underline{\quad}$

$7 + 5 = \underline{\quad}$

$9 + 11 = \underline{\quad}$

$6 - 0 = \underline{\quad}$

$14 - 7 = \underline{\quad}$

$5 + 6 = \underline{\quad}$

$0 + 20 = \underline{\quad}$

$7 - 7 = \underline{\quad}$

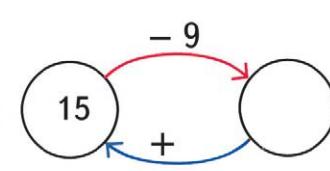
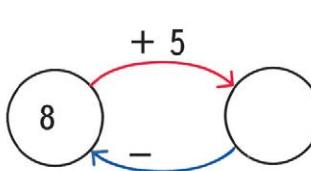
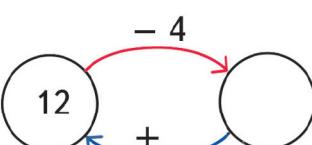
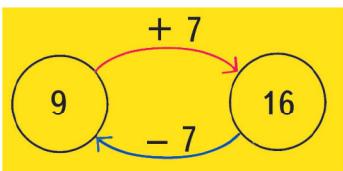
$17 - 9 = \underline{\quad}$

2. Попуни табеле.

Први сабирац	12		7		10
Други сабирац		4		5	
Збир	19	11	20	16	18

Умањеник		20		13	
Умањилац	3		7		0
Разлика	13	10	9	0	12

3. Према датом примеру реши задатке.

4. Израчунај.

$6 + 3 = \underline{\quad}$

$16 + 3 = \underline{\quad}$

$4 + 6 = \underline{\quad}$

$14 + 6 = \underline{\quad}$

$3 + 6 = \underline{\quad}$

$3 + 16 = \underline{\quad}$

$6 + 4 = \underline{\quad}$

$6 + 14 = \underline{\quad}$

$9 - 3 = \underline{\quad}$

$19 - 3 = \underline{\quad}$

$10 - 6 = \underline{\quad}$

$20 - 6 = \underline{\quad}$

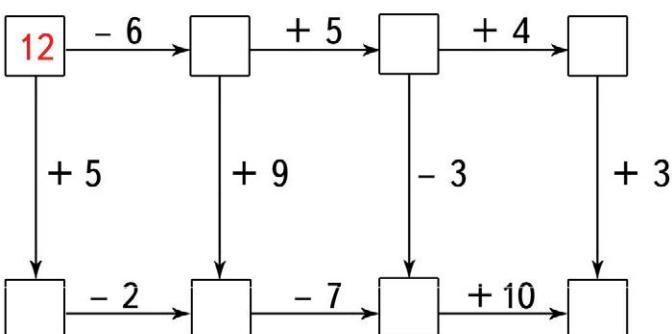
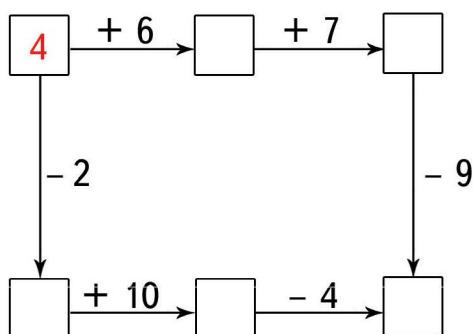
$9 - 6 = \underline{\quad}$

$19 - 16 = \underline{\quad}$

$10 - 4 = \underline{\quad}$

$20 - 14 = \underline{\quad}$

5. Реши задатке и у сваки \square напиши одговарајући број.

6. Напиши број који је за:

6 већи од броја 8 _____

3 мањи од броја 9 _____

7 већи од броја 7 _____

5 мањи од броја 16 _____

4 већи од броја 12 _____

7. Број 16 напиши на више начина као збир три сабирка.

$$16 = 5 + 9 + 2$$

$$16 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

8. Сестра је купила 7 бојица, а брат 12 бојица. Колико бојица имају укупно брат и сестра?

_____ Одговор: _____

9. У кесици је било 20 бомбона. Лука је појео 6 бомбона, а Ана 4 бомбоне. Колико бомбона је остало у кесици?

_____ Одговор: _____

10. Маја је првог дана прочитала 16 страница књиге, а другог дана 3 странице више него првог дана. Колико је страница књиге Маја прочитала другог дана?

_____ Одговор: _____

11. Марко и Игор имају укупно 15 балона. Колико балона има Марко, ако Игор има 7 балона?

_____ Одговор: _____

12. Напиши изразе и реши задатке.

Збију бројева 9 и 6 додај број 3. _____

Од разлике бројева 13 и 2 одузми број 4. _____

Број 4 повећај збиром бројева 7 и 5. _____

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 100

(поновимо)

1. Реши задатке.

$$24 + 3 = \underline{\quad} \quad 10 + 20 = \underline{\quad} \quad 13 + 14 = \underline{\quad} \quad 20 - 8 = \underline{\quad}$$

$$43 + 5 = \underline{\quad} \quad 30 + 40 = \underline{\quad} \quad 42 + 11 = \underline{\quad} \quad 59 - 7 = \underline{\quad}$$

$$22 + 7 = \underline{\quad} \quad 50 + 30 = \underline{\quad} \quad 31 + 18 = \underline{\quad} \quad 65 - 4 = \underline{\quad}$$

$$54 + 5 = \underline{\quad} \quad 60 + 20 = \underline{\quad} \quad 66 + 12 = \underline{\quad} \quad 54 - 3 = \underline{\quad}$$

2. Прати стрелице и реши задатке.

$$23 \xrightarrow{+ 12} \boxed{\quad} \xrightarrow{- 11} \boxed{\quad} \xrightarrow{+ 42} \boxed{\quad} \xrightarrow{- 51} \boxed{\quad}$$

$$43 \xrightarrow{+ 13} \boxed{\quad} \xrightarrow{- 14} \boxed{\quad} \xrightarrow{+ 16} \boxed{\quad} \xrightarrow{- 33} \boxed{\quad}$$

3. Ивана је имала 100 динара. Свеску је купила за 80 динара. Колико је Ивани остало динара?

_____ Одговор: _____

4. На излету је било 25 ученика првог разреда и 33 ученика другог разреда. Колико је било укупно ученика на излету?

_____ Одговор: _____

5. У првом одељењу другог разреда има 12 дечака и 14 девојчица. У другом одељењу има 13 дечака и 15 девојчица. У којем одељењу има више ученика?

_____ Одговор: _____

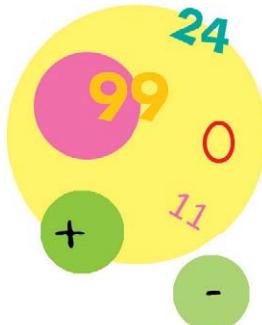
6. На десној страни улице посађена су 23 дрвета, а на левој страни 3 дрвета више. Колико је дрвећа посађено на левој страни улице? Колико је укупно дрвећа посађено?

_____ Одговор: _____

_____ Одговор: _____

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ

$$38 + (38 - 7) = 38 + 31 = 69$$

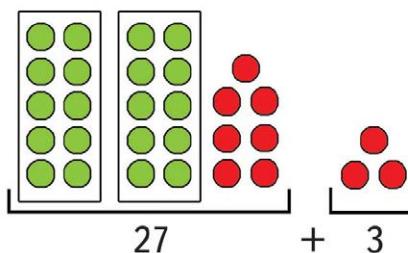
$$(6 + 7) + 5 = 13 + 5 = 18$$

$$43 - 26 = 17$$

САБИРАЊЕ БРОЈЕВА (27 + 3)

У једном кавезу је било 27 зечева,
а у другом 3 зеца више.
Колико је било зечева у другом кавезу?

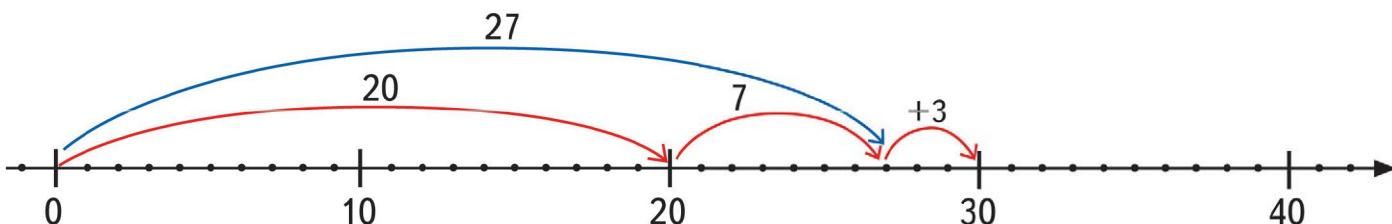
Сабирајмо број 27 са бројем 3.

Рачунамо: $27 + 3 = 20 + (7 + 3) = 20 + 10 = 30 \rightarrow$ У другом кавезу је било
30 зечева.

Први сабирак, број 27 сам разставила на 20 и 7.
Другом сабирку, броју 3 сам додала 7 и добила 10.
Сабрала сам бројеве 20 и 10 и добила 30.

- Приказ задатка на бројевној правој.

- Реши задатке на приказани начин.

$$26 + 4 = 20 + (6 + 4) = 20 + 10 = 30 \quad 37 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$53 + 7 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 46 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$54 + 6 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 72 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$83 + 7 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 48 + 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

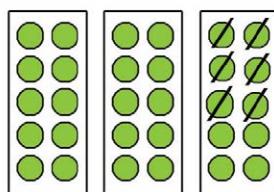
- Напиши изразе и израчунај.

Збију бројева 13 и 5 додај број 2. $\underline{\hspace{2cm}}$

Број 4 додај збију бројева 43 и 3. $\underline{\hspace{2cm}}$

ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА (30 – 6)

Једна група ученика је сакупила 30 лименки, а друга група 6 лименки мање. Колико је лименки сакупила друга група ученика?

$$30 - 6$$

Од броја 30 одузимамо број 6.

Рачунамо: $30 - 6 = 20 + (10 - 6) = 20 + 4 = 24$

$$\begin{array}{c} \swarrow \\ 20 + 10 \end{array}$$

Одговор: Друга група ученика је сакупила 24 лименке.

Умањеник сам разставила на 20 и 10. Од броја 10 сам одузела умањилац, број 6. Броју 20 додала сам број 4 и добила број 24.

1. Израчунај на приказани начин.

$$40 - 7 = 30 + (10 - 7) = 30 + 3 = 33$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ 30+10 \end{array}$$

$$80 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$20 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$50 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$70 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$60 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$40 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

$$90 - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$
$$\begin{array}{c} \swarrow \\ \end{array}$$

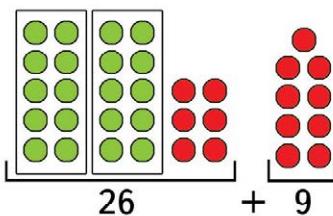
2. Ивана чита књигу од 40 страница. Прочитала је 8 страница. Колико страница јој је остало да прочита?

_____ Одговор: _____

3. Највећи број девете десетице умањи следбеником броја 6.

САБИРАЊЕ БРОЈЕВА (26 + 9)

У школском врту се расцветало 26 црвених ружа и 9 жутих ружа.
Колико се укупно расцветало ружа?

Сабирамо број 26 са бројем 9.

Рачунамо: $26 + 9 = 26 + 4 + 5 = (26 + 4) + 5 = 30 + 5 = 35$

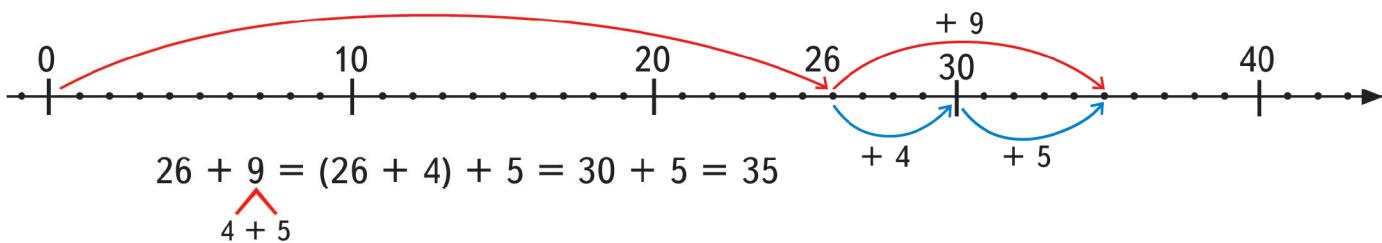

Други сабирак 9 сам разставила на 4 и 5. Првом сабирку 26 сам најпре додала 4 и допунила трећу десетицу, а затим додала 5 и добила збир 35.

Задатак можемо решити и овако:
 $26 + 9 = 20 + (6 + 9) = 20 + 15 = 35$

Одговор: Укупно се расцветало 35 ружа.

- Приказ задатка на бројевној правој.

- Реши задатке на приказане начине.

$46 + 9 = (46 + 4) + 5 = 50 + 5 = 55$

$46 + 9 = 40 + (6 + 9) = 40 + 15 = 55$

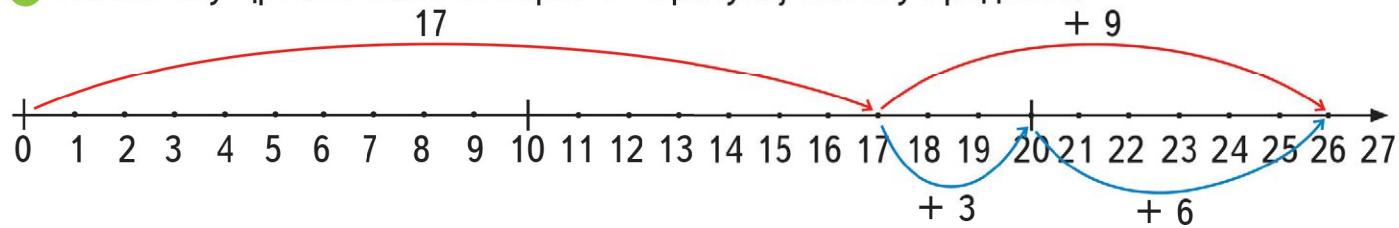
$63 + 8 =$ _____

$63 + 8 =$ _____

$89 + 5 =$ _____

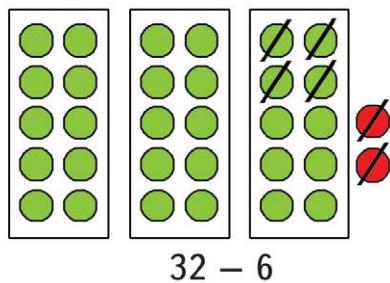
$89 + 5 =$ _____

- На основу цртежа запиши израз и израчунај његову вредност.

ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА (32 – 6)

На једној тацни је било 32 колачића, а на другој 6 колачића мање. Колико је колачића било на другој тацни?

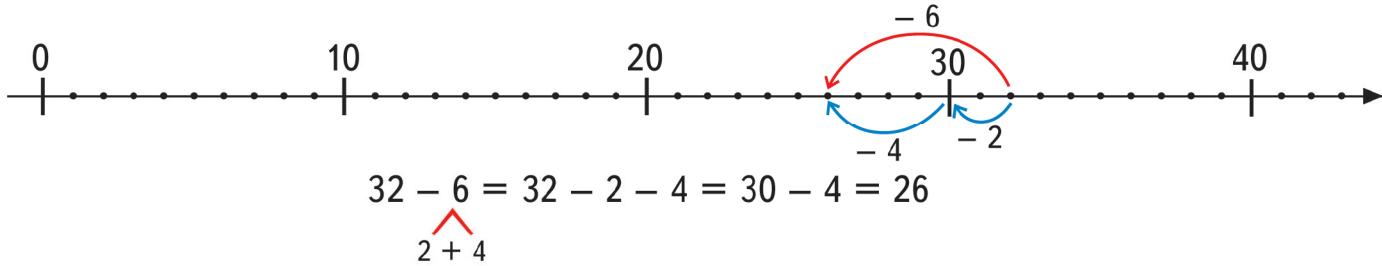
Од броја 32 одузимамо број 6.

Рачунамо: $32 - 6 = 32 - 2 - 4 = (32 - 2) - 4 = 30 - 4 = 26$ → На другој тацни је било 26 колачића.

Умањилац 6 сам разставио на 2 и 4. Од умањеника 32 сам одузео најпре 2, а затим 4 и добио разлику 26.

- Приказ задатка на бројевној правој.

1. Реши задатке.

$$63 - 8 = 63 - 3 - 5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 75 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$54 - 6 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 33 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

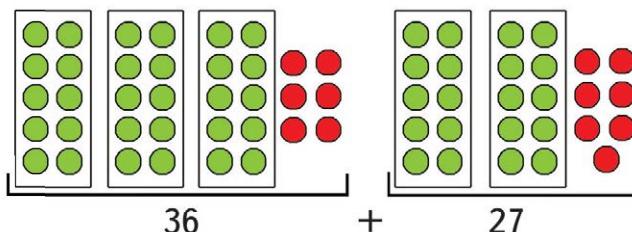
$$83 - 5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 92 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$46 - 7 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 21 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Од најмањег парног броја седме десетице одузми број 9.

САБИРАЊЕ БРОЈЕВА (36 + 27)

У једном одељењу је било 36 ученика, а у другом 27 ученика. Колико је било укупно ученика?

Сабирамо број 36 са бројем 27.

$$\text{Рачунамо: } 36 + 27 = (30 + 20) + (6 + 7) = 50 + 13 = (50 + 10) + 3 = 60 + 3 = 63$$

\swarrow \swarrow

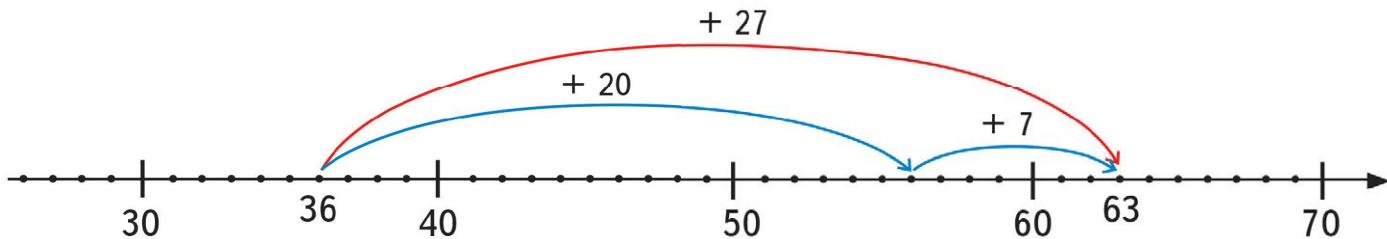
30 + 6 20 + 7

10 + 3 ↓

Укупно је било 63 ученика.

- Укупан број ученика можемо израчунати и на други начин.

Приказ задатка на бројевној правој.

$$\text{Рачунамо: } 36 + 27 = (36 + 20) + 7 = 56 + 7 = 63$$

1. Израчунај.

$$28 + 15 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$62 + 29 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$24 + 17 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$47 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Попуни табелу.

a	b	$a + b$
18	24	
38	19	
15	67	
46	23	

3. У цвећари је било 46 црвених и 37 жутих ружа. Колико је укупно било ружа у цвећари?

Одговор: _____

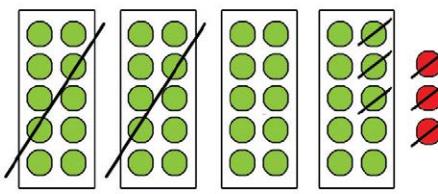
4. Одреди број који је:

за 18 већи од броја 27 _____ за 46 већи од броја 35 _____

за 13 већи од броја 48 _____ за 24 већи од броја 59 _____

ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА (43 – 26)

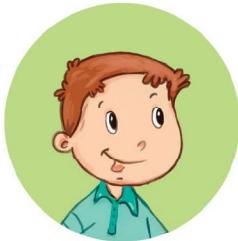
Сестра је имала 43 сличице. Брату је поклонила 26 сличица. Колико је сличица сестри остало?

$$43 - 26$$

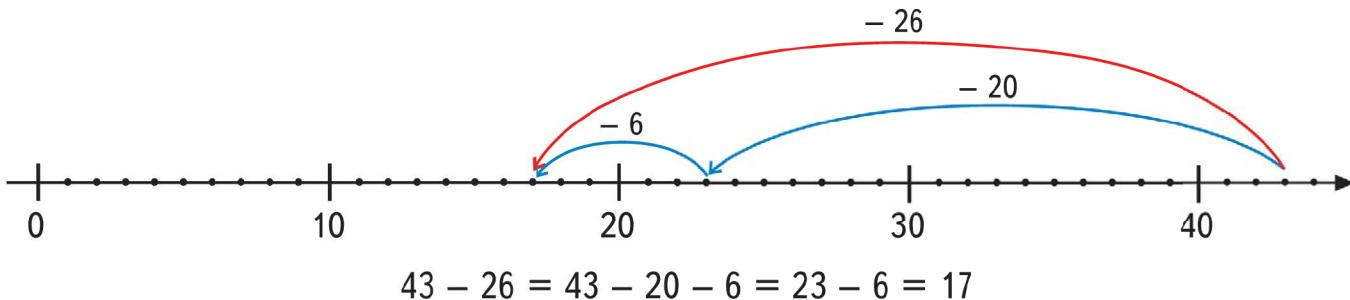
Од броја 43 одузимамо број 26.

Рачунамо: $43 - 26 = (43 - 20) - 6 = 23 - 6 = 17 \rightarrow$ Сестри је остало 17 сличица.

Од умањеника 43 најпре сам одuzeо број 20, а затим број 6 и добио разлику бројева 43 и 26.

- Приказ задатка на бројевној правој.

1. Реши задатке на приказани начин.

$$35 - 18 = (35 - 10) - 8 = 25 - 8 = 17 \quad 75 - 38 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$72 - 29 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 42 - 19 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$54 - 38 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 84 - 67 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$65 - 26 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 93 - 36 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Влада је желео да прочита књигу која има 65 страна. Прочитao је 29 страна те књиге. Колико је још страна остало Влади да прочита?

_____ Одговор: _____

3. Од најмањег парног броја шесте десетице одузми највећи непарни број треће десетице.

ЗАДАЦИ СА ДВЕ РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

(сабирање и одузимање)

- Две групе ученика су посетиле зоолошки врт. У првој групи је било 38 ученика, а у другој 7 ученика мање. Колико је укупно ученика посетило зоолошки врт?

Рачунамо: $38 + (38 - 7) = 38 + 31 = 69$

1. група 2. група

Одговор: Зоолошки врт је посетило 69 ученика.

Овај задатак знам да решим на два начина сам.

- Милан је имао 83 кликера. Душку је дао 16, а Мини 11 кликера. Колико кликера је остало Милану?

1. начин: $(83 - 16) - 11 = 67 - 11 = 56$

Миланови Душкови Минини
кликери кликери кликери

2. начин: $83 - (16 + 11) = 83 - 27 = 56$

Миланови Душкови и Минини
кликери кликери

Одговор: Милану је остало 56 кликера.

1. Реши задатке.

$24 + 37 - 10 = \underline{\hspace{2cm}}$ $64 - 25 + 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

$38 + 12 - 29 = \underline{\hspace{2cm}}$ $57 - 12 + 0 = \underline{\hspace{2cm}}$

$43 + 0 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$ $32 + 18 - 16 = \underline{\hspace{2cm}}$

$26 + 16 - 19 = \underline{\hspace{2cm}}$ $44 - 15 + 23 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Напиши изразе и израчунај.

- Од броја 81 одузми збир бројева 15 и 19. _____
- Од збира бројева 19 и 64 одузми број 22. _____
- Броју 24 додај разлику бројева 43 и 18. _____
- Разлици бројева 54 и 37 додај број 16. _____

3. У школском врту расцветале су се беле, жуте и црвене руже. Укупно је било 56 ружа. Белих је било 13, а жутих 19. Колико се расцветало црвених ружа?

_____ Одговор: _____

ЗАМЕНА МЕСТА САБИРАКА

- Сестра има 10 фломастера, а брат 8.

Колико фломастера имају укупно сестра и брат?

Овај задатак сам решила на два начина и резултат је исти.
Понекад заменимо места сабирцима и тако лакше израчунамо збир.

Први начин:

Броју сестриних фломастера додајемо број братових фломастера. →

$$10 + 8 = 18 \rightarrow \text{збир}$$

први сабирак други сабирак

Други начин:

Броју братових фломастера додајемо број сестриних фломастера. →

$$8 + 10 = 18 \rightarrow \text{збир}$$

први сабирак други сабирак

Одговор: Сестра и брат укупно имају 18 фломастера.

$$\begin{aligned} 10 + 8 &= 8 + 10 \\ 18 &= 18 \end{aligned}$$

Збир се не мења ако сабирци замене места.

- Замени места сабирцима и израчунај збир бројева.

$$29 + 34 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$18 + 29 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$44 + 26 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$57 + 15 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$35 + 37 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$16 + 66 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$19 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$38 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$73 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$42 + 39 = \underline{\hspace{2cm}}$$

- У првом акваријуму је било 17 рибица, а у другом 16 рибица. Колико је било укупно рибица?

Укупан број рибица израчунај на два начина.

Први начин:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{Одговор: } \underline{\hspace{2cm}}$$

Други начин:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{Одговор: } \underline{\hspace{2cm}}$$

ЗДРУЖИВАЊЕ САБИРАКА

- У првој кутији је било 6 бојица, у другој 7 бојица, а у трећој 4 бојице. Колико је било бојица у све три кутије?

Укупан број бојица можемо израчунати на више начина.
Здружићемо сабирке и ставити заграде.

Збир три сабирка ће бити исти,
без обзира како су здружени.

1. начин: $6 + 7 + 4 = (6 + 7) + 4 = 13 + 4 = 17$

Здружили смо први и други сабирак.
Збиру та два сабирка додали смо трећи сабирак.

2. начин: $6 + 7 + 4 = 6 + (7 + 4) = 6 + 11 = 17$

Здружили смо други и трећи сабирак.
Првом сабирку смо додали збир другог и трећег сабирка.

3. начин: $6 + 7 + 4 = (6 + 4) + 7 = 10 + 7 = 17$

Здружили смо први и трећи сабирак.
Збиру та два сабирка смо додали други сабирак.

1. Здружи сабирке и израчунај збир.

$$23 + 47 + 15 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$15 + 10 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$39 + 16 + 11 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$54 + 13 + 16 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$12 + 15 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$26 + 12 + 14 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$38 + 12 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$14 + 27 + 36 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Лука има 15 сличица, Ана 18, а Зоран 12 сличица. Колико укупно имају сличица?
Израчунај на три начина.

Одговор: _____

РЕШАВАЊЕ ТЕКСТУАЛНИХ ЗАДАТКА

Сада ћемо решавати текстуалне задатке.
Сваки задатак треба пажљиво да се прочита и решава по датом поступку.

Текстуални задатак:

Брат је имао 16 сличица. Сестра му је поклонила 9 сличица. Колико брат има укупно сличица?

Поступак при решавању:

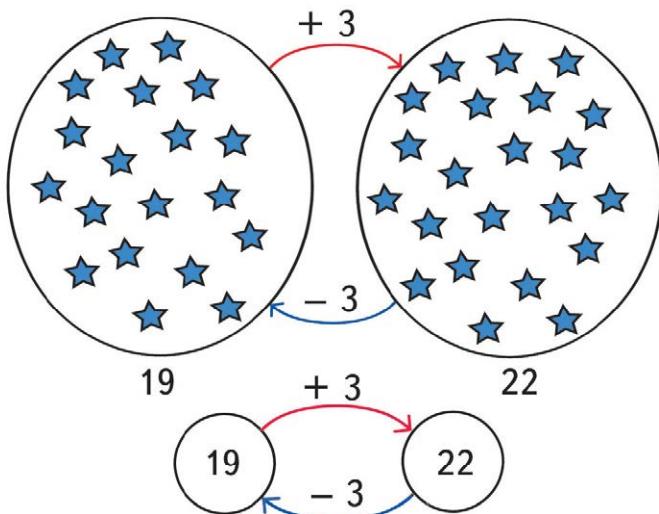
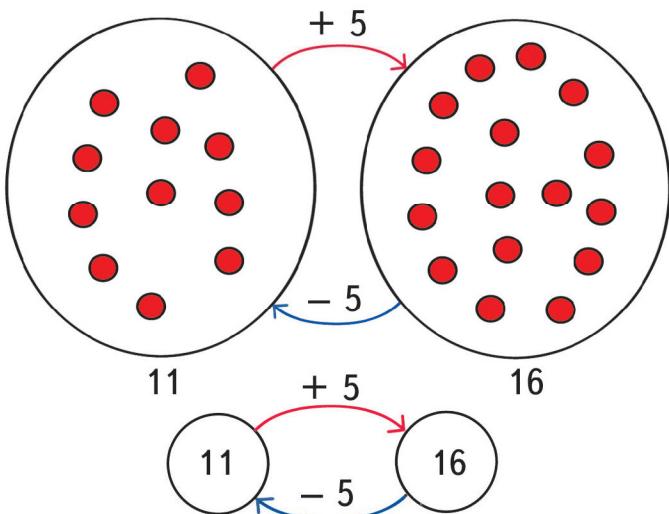
Шта је познато?	Познато је колико је брат имао сличица и колико му је поклонила сестра.
Шта је непознато?	Непознато је колико брат има укупно сличица.
Како ћемо израчунати непознато?	Непознато ћемо израчунати сабирањем бројева 16 и 9.
Записивање израза	$16 + 9$
Решавање задатка	$16 + 9 = 25$
Одговор	Брат има укупно 25 сличица.

1. На основу претходне табеле, примени исти поступак при решавању датог задатка.
Сања и Мира имају укупно 29 чоколадица. Сања има 13 чоколадица.
Колико чоколадица има Мира?

2. Мајка је за рођендан добила 13 црвених, 9 белих и 5 жутих ружа. У једну вазу је ставила 17 ружа, а у другу преостале руже. Колико је ружа било у другој вази?

Одговор: _____

ВЕЗА САБИРАЊА И ОДУЗИМАЊА

$11 + 5 = 16$

$16 - 5 = 11$

$16 - 11 = 5$

$19 + 3 = 22$

$22 - 3 = 19$

$22 - 19 = 3$

Ако од збира два броја одузмемо један сабирак, онда добијамо други сабирак.

Ако је $11 + 5 = 16$ онда је $16 - 5 = 11$ и $16 - 11 = 5$

Ако је $19 + 3 = 22$ онда је $22 - 3 = 19$ и $22 - 19 = 3$

Ако саберемо разлику и умањилац, добијамо умањеник.

1. Реши задатке на приказани начин.

$8 + 16 = 24$

$45 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

$53 + 34 = \underline{\hspace{2cm}}$

$41 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

$24 - 16 = 8$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$24 - 8 = 16$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

2. Од датих бројева напиши збир и две одговарајуће разлике.

$25 \text{ и } 14$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$38 \text{ и } 29$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$42 \text{ и } 17$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$54 \text{ и } 35$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

ОДРЕЂИВАЊЕ НЕПОЗНАТОГ САБИРКА

Замислио сам неки број. Тада је сам повећао бројем 8 и добио број 37.
Који број сам замислио?

Број који је Лука замислио записали смо словом **x**.
Тада је сам повећао за 8 и добио број 37.

$$x + 8 = 37 \rightarrow \text{збир}$$

↑ ↓
први сабирак други сабирак

$$\begin{aligned}x + 8 &= 37 \\x &= 37 - 8 \\x &= 29\end{aligned}$$

Први сабирак је непознати број.
Записали смо га словом **x**.
Непознати број можемо
записати било којим словом.

Непознати сабирак израчунавамо тако
што од збира одузмемо познати сабирак.

Провера: $29 + 8 = 37$ Лука је замислио број 29.

1. Одреди непознати број и провери.

$$x + 41 = 56$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$56 + b = 98$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$24 + y = 82$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

2. Збир непознатог броја и броја 18 је број 66. Одреди непознати број.

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

3. На једној тацни је било 12 колача. Мама је додала још колача на тацну. Иван их је пребројао. Било је укупно 25 колача. Колико је мама додала колача?

$\underline{\hspace{2cm}}$

Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

ОДРЕЂИВАЊЕ НЕПОЗНАТОГ УМАЊЕНИКА И УМАЊИОЦА

Замислила сам неки број. Од замишљеног броја сам одузела број 12 и добила број 38. Који сам број замислила?

Број који је Ана замислила записали смо словом x .
Од броја x смо одузели број 12 и добили број 38.

$$x - 12 = 38 \rightarrow \text{разлика}$$

умањеник умањилац

$$x - 12 = 38$$

$$x = 12 + 38$$

$$x = 50$$

Умањеник је непознати број.
Записали смо га словом x .
Непознати број можемо записати било којим словом.

Непознати умањеник добијамо тако што саберемо умањилац и разлику.

Провера: $50 - 12 = 38$ Ана је замислила број 50.

У чинији је било 26 јабука. Неколико јабука су појели укућани. Колико су јабука појели, ако знамо да је у чинији остало 15 јабука?

$$26 - a = 15$$

$$a = 26 - 15$$

$$a = 11$$

Број поједених јабука смо записали словом a .

Непознати умањилац добијамо тако што разлику одузмемо од умањеника.

Провера: $26 - 11 = 15$ Укућани су појели 11 јабука.

1. Израчунај непознате умањенике и умањиоце. Провери тачност решења.

$$x - 9 = 35$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a - 42 = 19$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$73 - b = 56$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$61 - y = 28$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

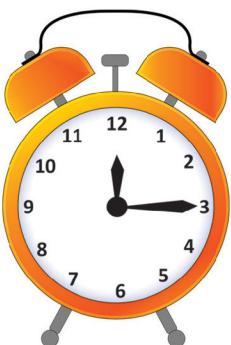
2. Од ког броја треба одузети број 16 да би разлика била број 59?

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

3. Умањеник је најмањи број 4. десетице, а разлика је највећи број 1. десетице. Одреди умањилац.

РИМСКЕ ЦИФРЕ

I, V, X, L, C

Бројеви су написани арапским цифрама.

Бројеви су написани римским цифрама.

У првом разреду сам научила да арапским цифрама: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 пишем бројеве.

Осим арапских цифара, користе се и римске цифре за писање бројева.

I (1)	V (5)	X (10)	L (50)	C (100)
$I = 1$	$V = 5$	$X = 10$	$L = 50$	$C = 100$

За писање римским цифрама важе следећа правила:

$$I = 1$$

$$X = 10$$

$$II = 1 + 1$$

$$XX = 10 + 10$$

$$III = 1 + 1 + 1$$

$$XXX = 10 + 10 + 10$$

Цифре I, C и X се могу употребити највише три пута једна до друге.

- Бројеви прве десетице написани арапским и римским цифрама.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X

- Десетице прве стотине написане арапским и римским цифрама.

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
X	XX	XXX	XL	L	LX	LXX	LXXX	XC	C

$V = 5$ У писању једног броја цифра V се не понавља.

$$\begin{array}{ll} IV = 5 - 1 = 4 & XL = 50 - 10 = 40 \\ IX = 10 - 1 = 9 & XC = 100 - X = 90 \end{array}$$

Кад је римска цифра мање вредности написана испред римске цифре веће вредности, онда се мања цифра одузима од веће.

$$\begin{array}{l} VI = 5 + 1 = 6 \\ LX = 50 + 10 = 60 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} XI = 10 + 1 = 11 \\ VIII = 5 + 3 = 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} XXXVI = 30 + 5 + 1 = 36 \\ XV = 10 + 5 = 15 \end{array}$$

Када је римска цифра мање вредности написана иза цифре веће вредности, онда се мања и већа цифра сабирају.

1. Попуни табелу.

Бројеви су написани римским цифрама.	XI	XIX	XVI	XVII	XV	XIII	XII	XVIII	XIV	XX
Бројеви су написани арапским цифрама.	10 + 1 11									

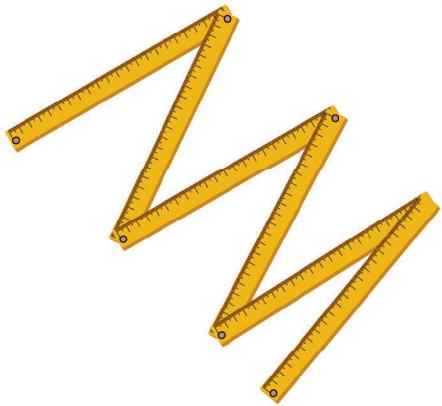
2. Римским цифрама напиши:

- број својих година _____
- број другова из одељења _____
- разред у који идеш _____
- број чланова твоје породице _____

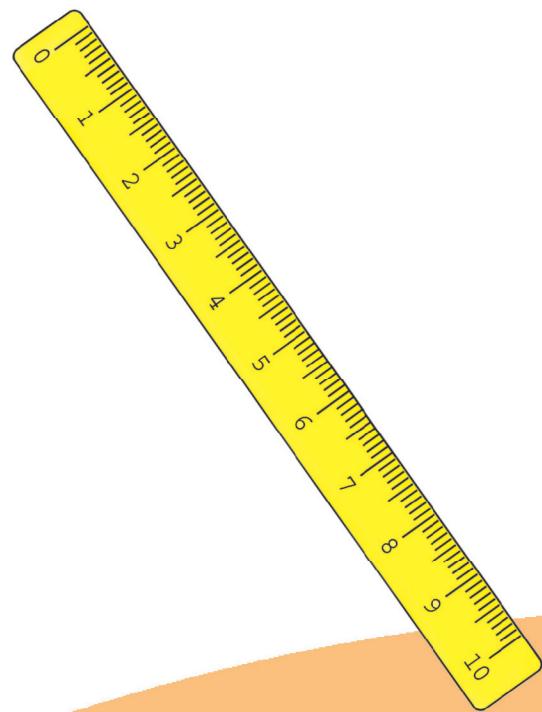
3. Спој линијама бројеве написане римским цифрама са одговарајућим бројевима написаним арапским цифрама.

C	62
XIX	50
L	19
XXI	40
XL	21
LXII	100

МЕРЕ И МЕРЕЊЕ

Мерне јединице
се могу писати
ћирилицом и латиницом.

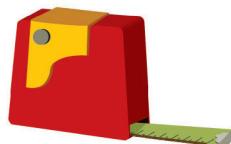
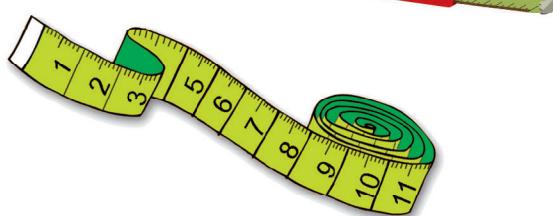

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ цм}$$

МЕТАР, ДЕЦИМЕТАР, ЦЕНТИМЕТАР

Метар, дециметар и центиметар су мерење јединице за дужину.

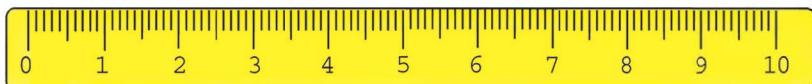

Метром сам мерио дужину и ширину моје собе.

Ознака за метар је m.

1 дециметар

Ознака за дециметар је dm.

1 cm

Један дециметар има десет центиметара.

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}$$

Ознака за центиметар је см.

Један метар има десет дециметара.

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm}$$

метар – m
дециметар – dm
центиметар – см

Један метар има сто центиметара.

$$1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm}$$

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}$$

$$1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm}$$

Мерење јединице се могу писати и ћирилицом.

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см}$$

1. Изрази дате дужине означеним јединицама мере.

$$4 \text{ m} = \underline{\quad} \text{ dm} \quad 1 \text{ m } 2 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ dm} \quad 100 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ dm}$$

$$2 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ cm} \quad 2 \text{ dm } 6 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ cm} \quad 50 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$$

$$10 \text{ m} = \underline{\quad} \text{ dm} \quad 3 \text{ m } 1 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ dm} \quad 10 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$$

2. Поред тачне тврдње напиши Т, а поред нетачне тврдње напиши Н.

Један дециметар има 100 центиметара.

Метар, дециметар и центиметар су мерне јединице за дужину.

Један метар има 10 центиметара.

Један метар има 100 центиметара.

Један метар има 10 дециметара.

3. У сваки напиши знак **>** или **<** или **=** тако да запис буде тачан.

$$2 \text{ dm } 3 \text{ cm } \underline{\quad} 23 \text{ cm} \quad 2 \text{ dm } + 8 \text{ cm } \underline{\quad} 1 \text{ dm } + 18 \text{ cm}$$

$$1 \text{ dm } 18 \text{ cm } \underline{\quad} 19 \text{ cm} \quad 6 \text{ dm } + 5 \text{ cm } \underline{\quad} 5 \text{ dm } + 16 \text{ cm}$$

$$3 \text{ m } 7 \text{ dm } \underline{\quad} 55 \text{ dm} \quad 7 \text{ dm } + 9 \text{ cm } \underline{\quad} 4 \text{ dm } + 3 \text{ cm}$$

4. Заокружи слово испред тачног одговора.

Олга је мерила висину свог радног стола. Колика може бити висина њеног стола?

a) 2 dm 5 cm

b) 7 dm 5 cm

c) 9 m 5 cm

5. У једној ролни има 18 m платна, а у другој 7 m више. Колико метара платна има у другој ролни? Колико метара платна има у обе ролне?

Одговор: _____

Одговор: _____

6. Заокружи ДА или НЕ.

За мерење ширине столице, дужине клупе, дужине оловке и дебљине књиге, користимо мање мерне јединице од метра.

ДА

НЕ

МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ВРЕМЕ – ДАН И СЕДМИЦА

Време од 24 сата је дан.

Обданица је светли део дана.
Ноћ је тамни део дана.
Дужина обданице се у току године мења.
Јутро је део дана када Сунце излази.
Вече је део дана када Сунце залази.

Седмица траје седам дана.
Сваки дан има свој назив.

1. понедељак 2. уторак 3. среда
4. четвртак 5. петак 6. субота 7. недеља

1. Заокружи слово испред тачне тврђње.

 - Ако је данас петак, прекосутра ће бити:
 - a) среда
 - б) недеља
 - в) субота
 - Ако је прекјуче био уторак, данас је:
 - а) четвртак
 - б) понедељак
 - в) среда
 - Једна седмица има:
 - а) шест дана
 - б) осам дана
 - в) седам дана

2. 25 дана = седмице дана 52 дана = седмица дана

1 седмица 21 дан = __ седмице

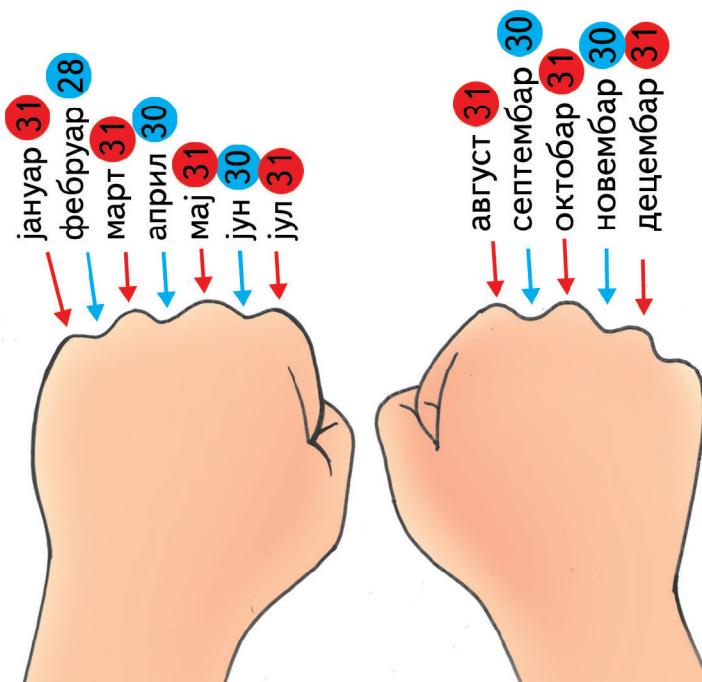
3 седмице 28 дана = __ седмица

МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ВРЕМЕ – МЕСЕЦ И ГОДИНА

Време од 30 или 31 дан је месец. Сваки месец има своје име и одређен број дана. Месец фебруар има 28 дана. Сваке четврте године фебруар има 29 дана.

Месец	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
Број дана	31	28(29)	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

12 месеци = 1 година

Овако најлакше можемо запамтити колико сваки месец има дана.

1. Допуни.

24 месеца = __ године

17 месеци = __ година __ месеци

3 године 1 месец = __ месеци

5 година = __ месеци

50 месеци = __ године __ месеца

13 месеци = __ година __ месец

Календар садржи све дане, све седмице и све месеце у години. За сваку годину се израђује нови календар.

КАЛЕНДАР 2019.

ЈАНУАР	ФЕБРУАР	МАРТ
П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

АПРИЛ	МАЈ	ЈУН
П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

ЈУЛ	АВГУСТ	СЕПТЕМБАР
П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

ОКТОБАР	НОВЕМБАР	ДЕЦЕМБАР
П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	П У С Ч П С Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЗА ВРЕМЕ – ЧАС И МИНУТ

Справа за мерење времена у току дана је сат или часовник.

Један сат има 60 минута.
 $1 \text{ h} = 60 \text{ min.}$

Мала казаљка показује сате.

Велика казаљка показује минуте.

Обе казаљке се крећу у истом смеру.

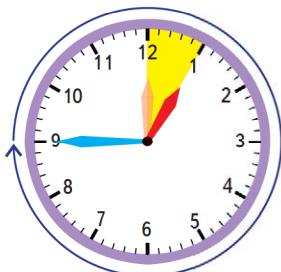
Велика казаљка се креће брже од мале казаљке.

Уређени низ бројева од 1 до 12 је бројчаник.

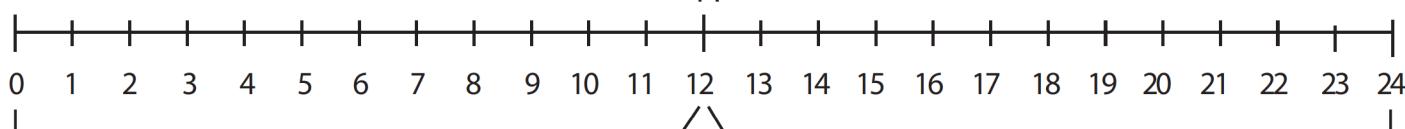
Размак између два броја је обележен цртицама које означавају минуте.

Речи сат и час имају исто значење.

За 1 сат велика казаљка пређе цео круг.

За 1 сат мала казаљка пређе пут између два броја.

Време од поноћи до поднела означавамо бројевима од 1 до 12.

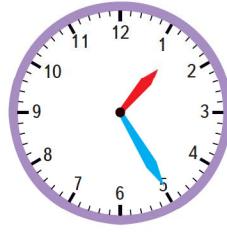
Време од поднела до поноћи означавамо бројевима од 13 до 24.

1.

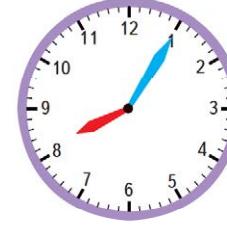
На линијама напиши време које показују часовници.

време од подне до поноћи

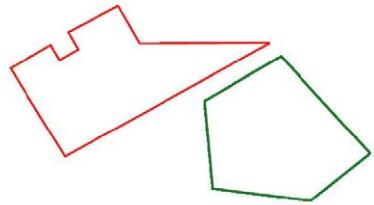
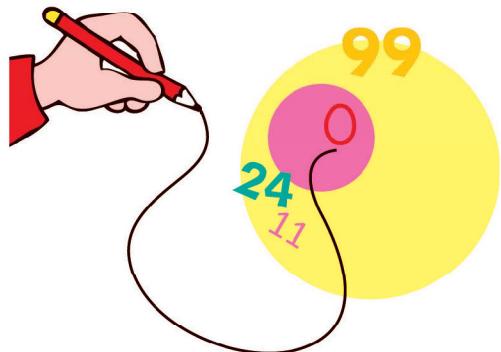

време од поноћи до подне

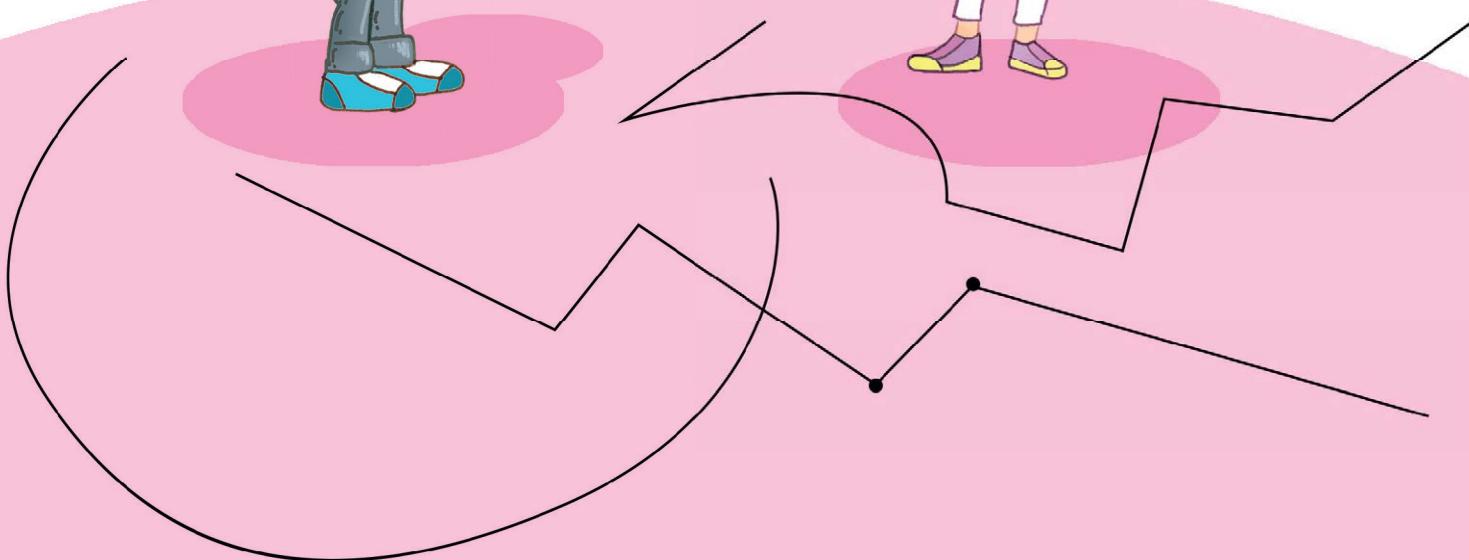

ГЕОМЕТРИЈА

први део

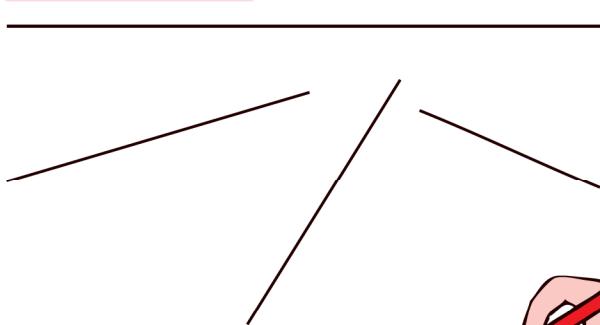
$$AM = MK = KO = OA$$

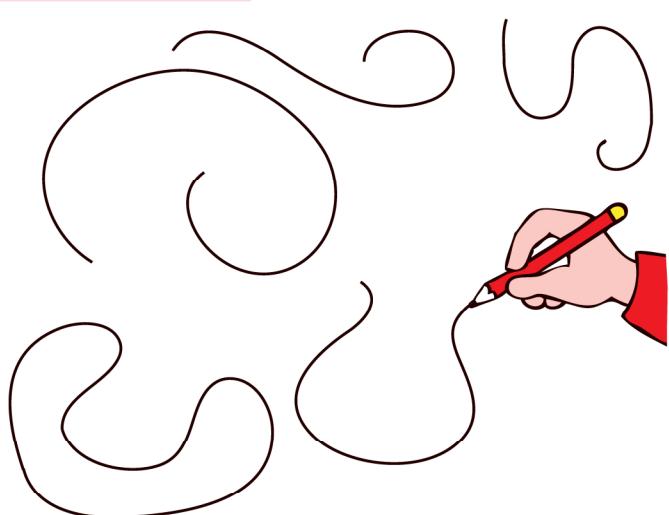
ПРАВЕ И КРИВЕ ЛИНИЈЕ

(обнављање)

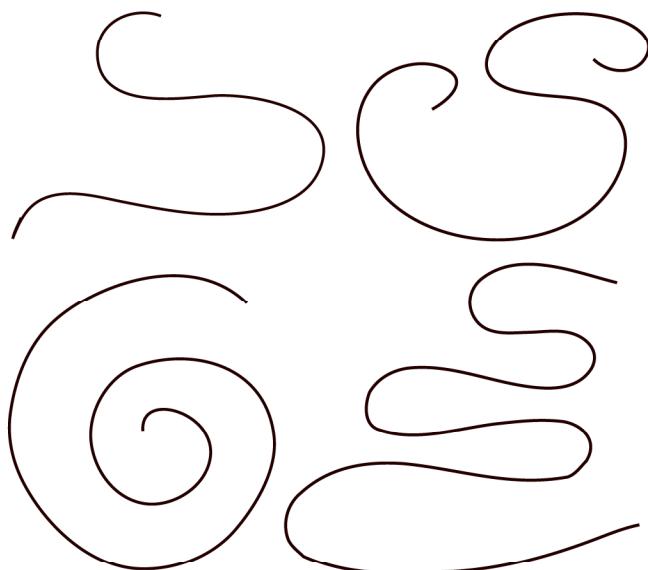
праве линије

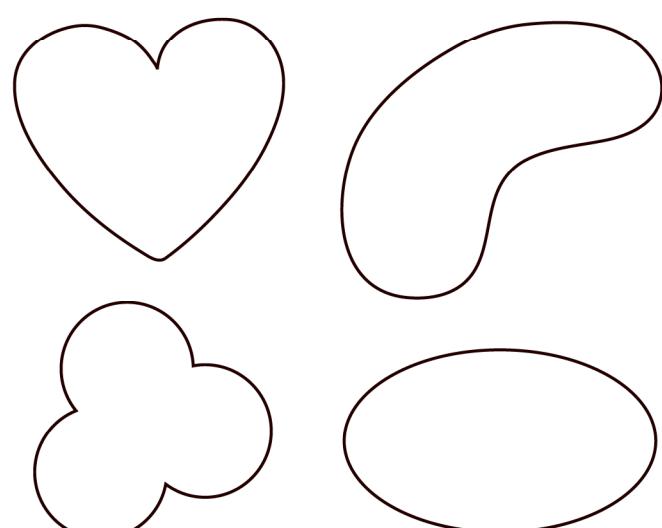
криве линије

отворене криве линије

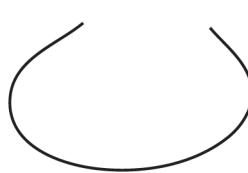
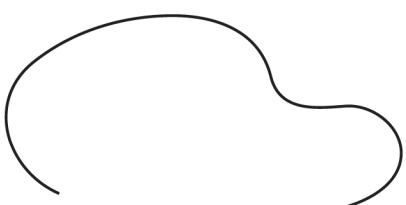
затворене криве линије

1. Продужи праву и криву линију тако да се секу.

2. Доцрај линије тако да добијеш затворене криве линије.

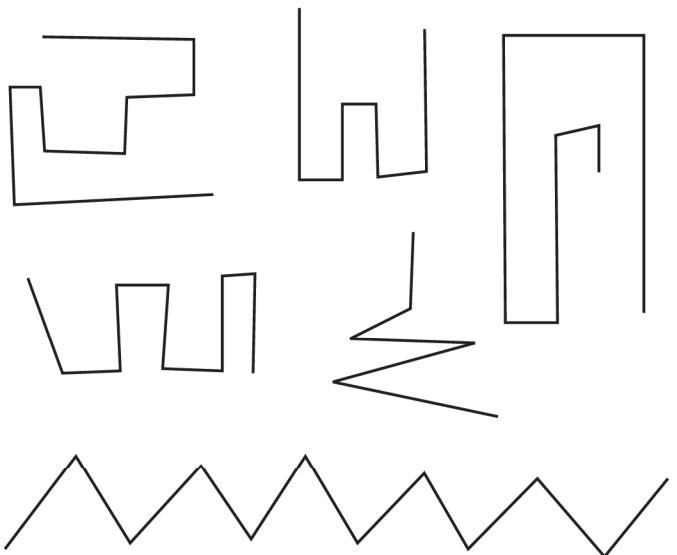
ИЗЛОМЉЕНЕ ЛИНИЈЕ

(обнављање)

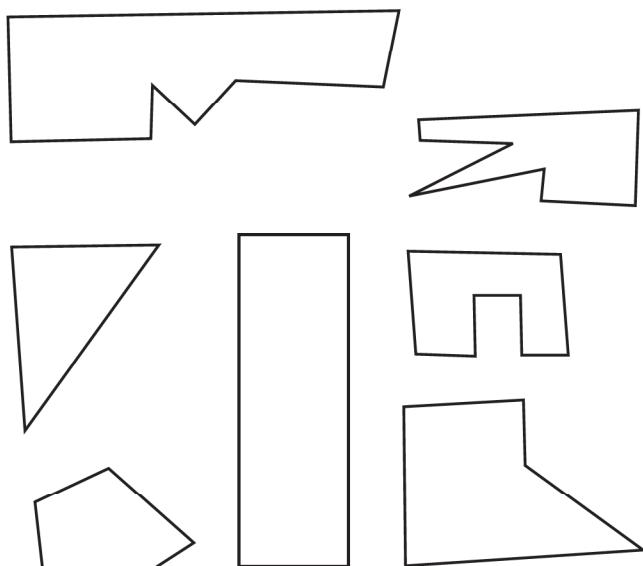

Нацртане су
затворене и отворене
изломљене линије.

отворене изломљене линије

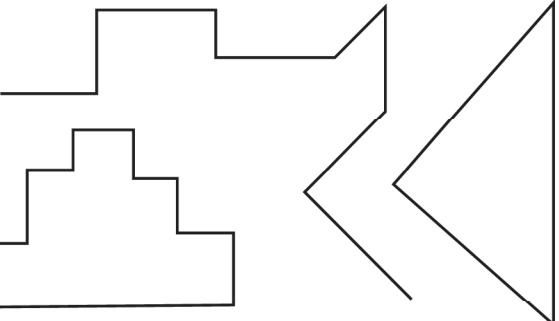
затворене изломљене линије

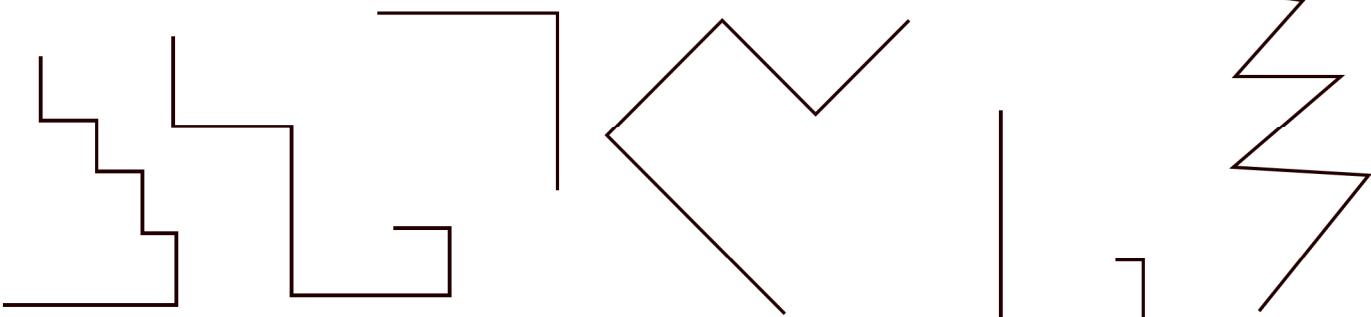
1. Заокружи слово поред тачне тврдње.

На цртежу су приказане:

- a) отворене и затворене криве линије
- б) отворене и затворене изломљене линије

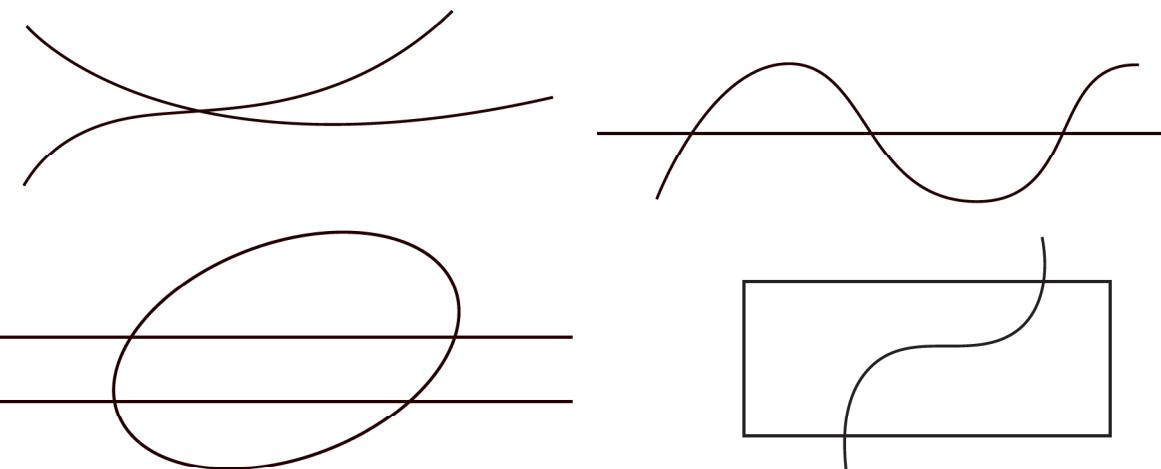

2. Доцртај линије тако да добијеш затворене изломљене линије.

ЛИНИЈЕ И ТАЧКА (обнављање)

1. Тачкама обележи места где се секу линије.

2. Нацртај две криве линије тако да се секу на три места. Обележи тачке пресека.

3. Нацртај једну криву и једну праву линију тако да се секу на четири места. Обележи тачке пресека.

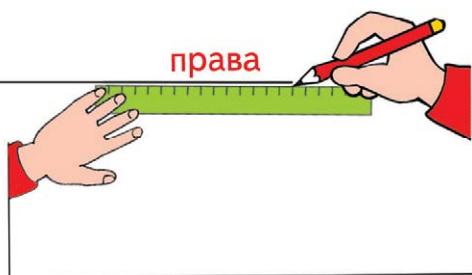
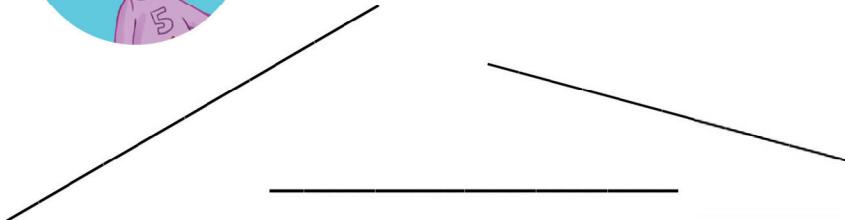
4. Нацртај криве линије тако да се налази:

На линији	Ван линије	Унутар линије

ПРАВА, ПОЛУПРАВА, ДУЖ

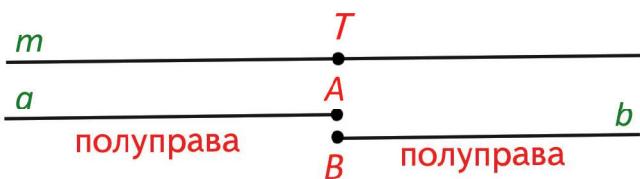
Нацртала сам
праве линије.

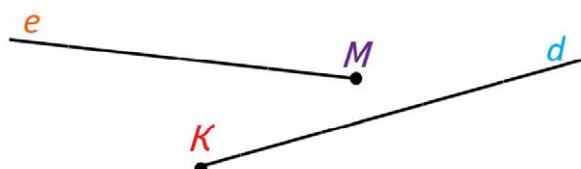
Права линија која нема ни почетак ни крај је права.
Праву обележавамо малим писаним словом латинице.
Праву можемо неограничено продужавати на обе стране.

Нацртана је права m и тачка T .

Тачка T дели праву m на два дела.

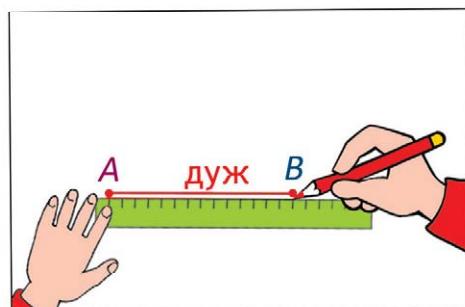
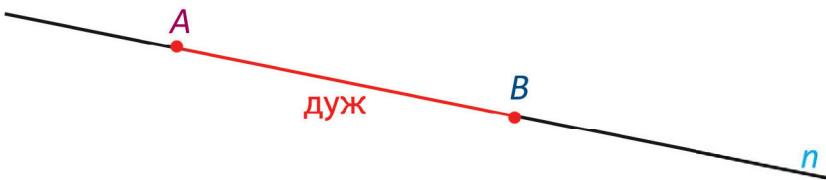

Полуправе су означене са Aa и Bb

Полуправа је део праве који је ограничен тачком са једне стране.

Ова дуж је ограничена тачкама A и B .

Дуж је део праве који је ограничен двема тачкама.

ТАЧКА И ПРАВА

Нацртана је права p и тачке A и B .

Тачка A припада
правој p .

Тачка B не
припада правој p .

Тачка припада или не припада правој.

1. Нацртај праву којој припадају тачке N и M . Обележи је словом r .

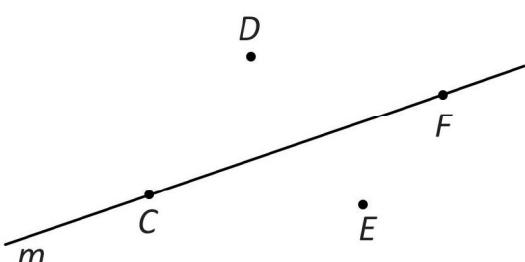

Допуни реченице.

Права r садржи тачке _____ и _____.

Права _____ пролази кроз тачке _____ и _____.

2. Поред тачне тврдње напиши Т, а поред нетачне тврдње напиши Н.

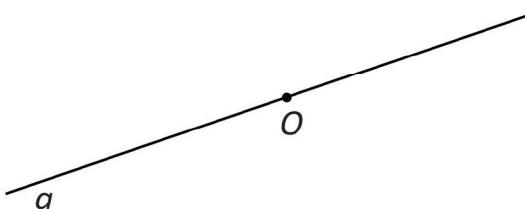
Тачка C припада правој m . _____

Тачка F не припада правој m . _____

Права m садржи тачку E . _____

Права m пролази кроз тачку D . _____

3. Тачка O припада правој a . Нацртај праву b која садржи тачку O .

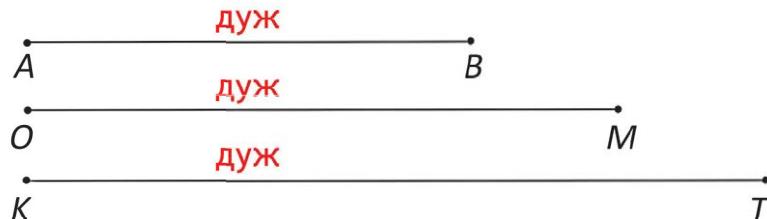
Праве a и b се секу у тачки _____.

Тачка _____ је заједничка тачка правих
_____ и _____.

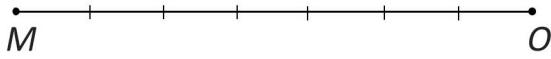
МЕРЕЊЕ ДУЖИНЕ ДУЖИ

На цртежу су приказане 3 дужи.
Свака дуж има своју дужину.

Дужине дужи су: $AB = 6$ см, $OM = 8$ см, $KT = 10$ см.

Дужину дужи MO сам измерио центиметрима и записао $MO = 7$ см.

- Тачке M , K и T спој дужима. Измери и напиши дужину сваке дужи.

K

M

T

$$MK = \underline{\hspace{2cm}} \quad KT = \underline{\hspace{2cm}} \quad MT = \underline{\hspace{2cm}}$$

Најдужа је $\underline{\hspace{2cm}}$. Најкраћа је $\underline{\hspace{2cm}}$.

- Дате тачке спој тако да добијеш дужи AB , BC , AD , CD , AC и BD .

D •

• C

A •

• B

Упореди дужину датих дужи. У сваки \square напиши знак $>$ или $<$ или $=$.

$$AB \square BD$$

$$AC \square CD$$

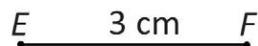
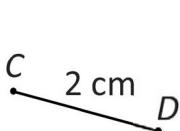
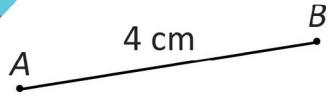
$$AC \square BD$$

$$AD \square BC$$

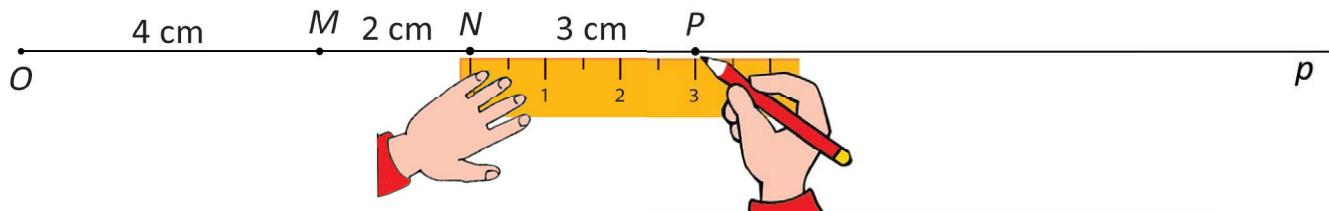
ГРАФИЧКО НАДОВЕЗИВАЊЕ ДУЖИ

Нацртала сам три дужи.

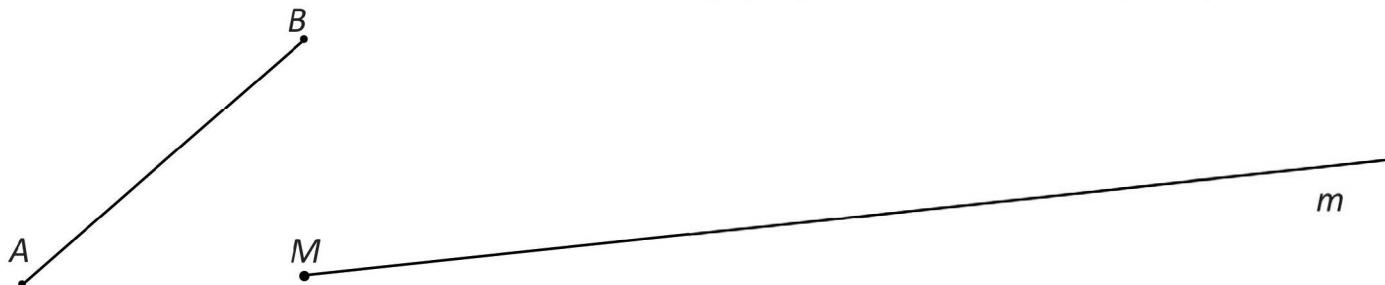
Ја сам помоћу лењира пренео те дужи на полуправу Op .

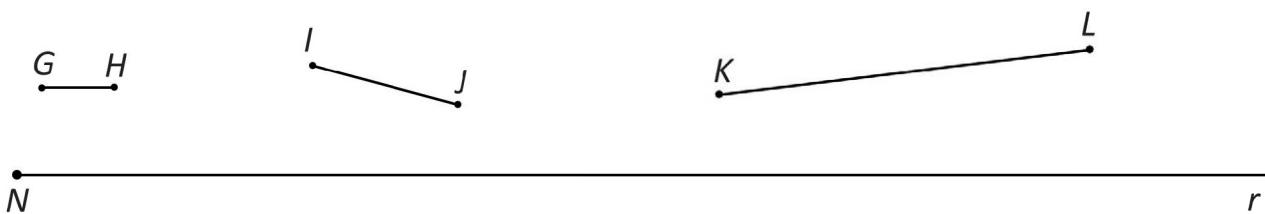
Дужи OM , MN и NP су надовезане дужи.

Дужина дужи OP једнака је збиру дужина дужи AB , CD и EF .

- Помоћу лењира пренеси дуж AB на полуправу Mt тако да добијеш дуж MN .

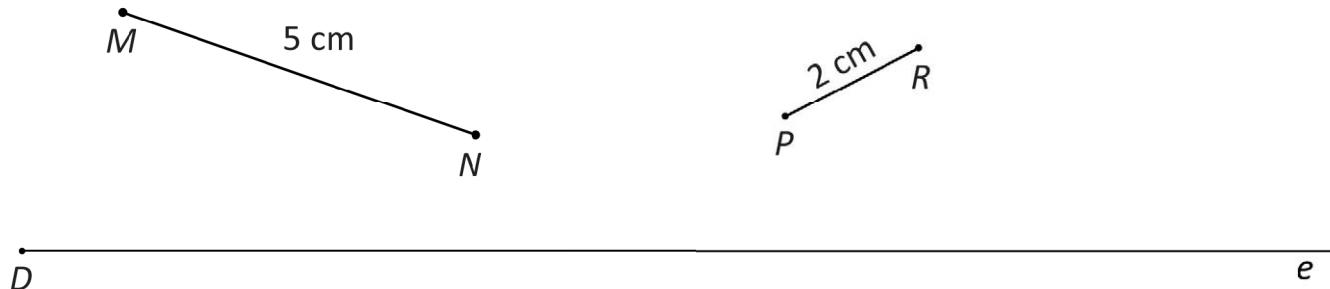

- На полуправу Nr пренеси и надовежки дужи GH , IJ и KL користећи лењир.

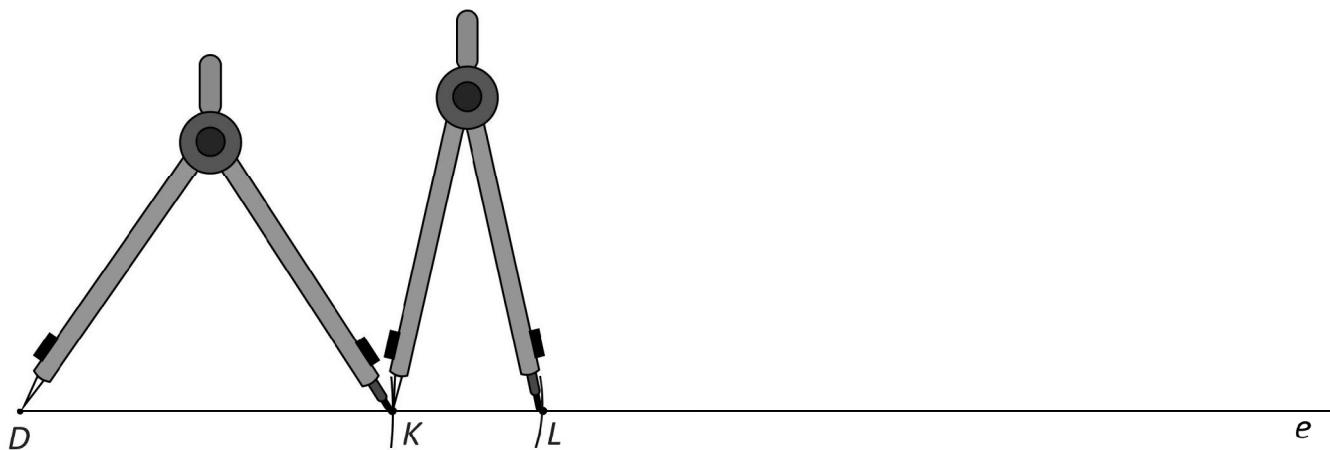

- Нацртај дуж $MN = 3$ см и дуж PR која је исте дужине као и дуж MN .
Нацртај полуправу Kn и на њој пренеси и надовежки дужи MN и PR .

Нацртане су две дужки MN и PR . Нацртана је и полуправа De .

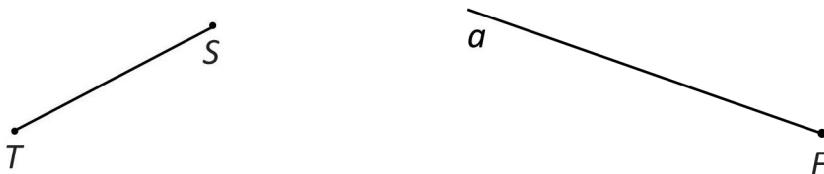
Дужи MN и PR можемо пренети на полуправу De и на други начин, помоћу шестара.

Дужи DK и KL су надовезане дужи.

Дужина дужи DL једнака је збиру дужина дужи MN и PR .

4. Дуж TS помоћу шестара пренеси на полуправу Fa тако да добијеш дуж FG .

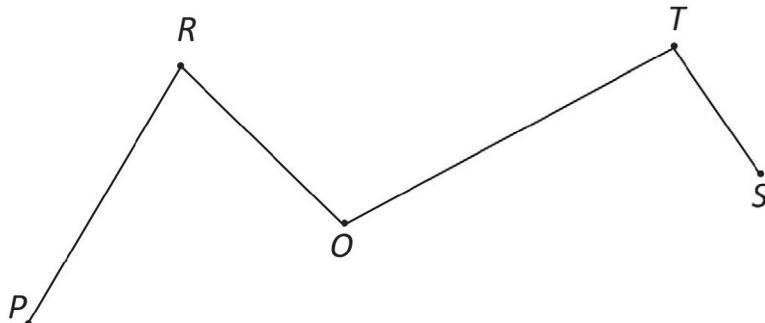

5. Нацртај полуправу En . Нацртај дуж $CD = 4$ см и дуж $OP = 3$ см. На полуправу En помоћу шестара пренеси и надовежи дужи CD и OP .

ДУЖИНА ИЗЛОМЉЕНЕ ЛИНИЈЕ

На цртежу је приказана отворена изломљена линија.
Она се састоји од 4 дужи. Свака дуж има своју дужину.

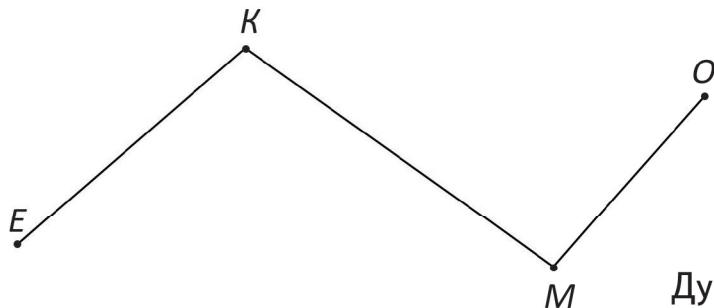
Дужине дужи су:
 $PR = 4 \text{ cm}$
 $RO = 3 \text{ cm}$
 $OT = 5 \text{ cm}$
 $TS = 2 \text{ cm}$

Дужина изломљене линије је: $4 \text{ cm} + 3 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = 14 \text{ cm}$

Дужина изломљене линије једнака је збиру дужина свих дужи од којих се састоји изломљена линија.

1. Од колико дужи се састоји нацртана изломљена линија?

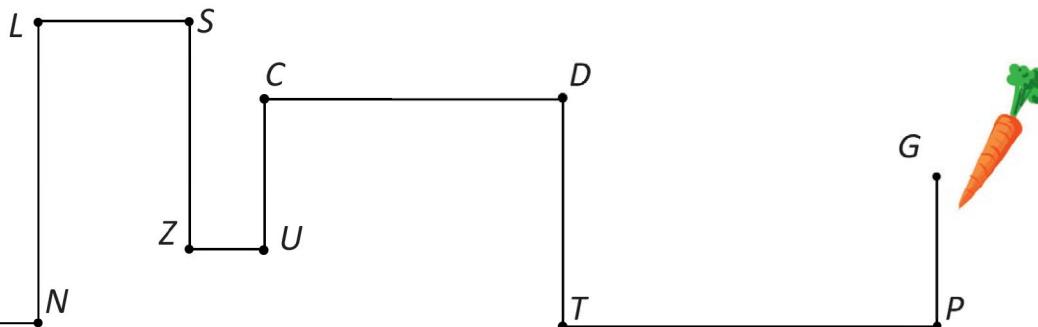
Измери дужину сваке дужи. Колика је дужина изломљене линије?

Дужине дужи су:
 $EK = \underline{\hspace{2cm}}$
 $KM = \underline{\hspace{2cm}}$
 $MO = \underline{\hspace{2cm}}$

Дужина целе изломљене линије је:

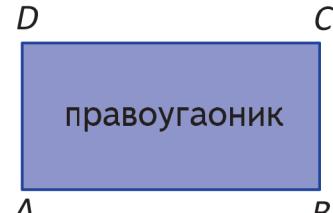
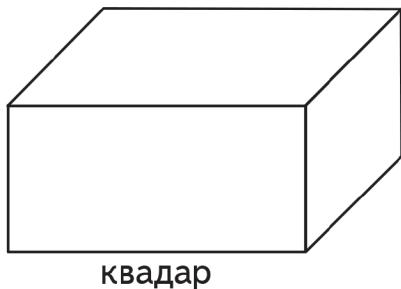
2. Измери дужину пута којим зец треба да дође до шаргарепе.

Дужина пута је: _____

ПРАВОУГАОНИК, КВАДРАТ И ТРОУГАО

- На цртежу је приказан квадар. Стране квадра су правоугаоници.

Правоугаоник ограничавају четири дужи.

Дужи су: AB , BC , CD и DA . Странице правоугаоника су дужи које га ограничавају.

Правоугаоник има 4 странице.

Дужина дужи AB је 4 см.

Дужина дужи CD је 4 см.

$$AB = CD$$

Дужина дужи AD је 2 см.

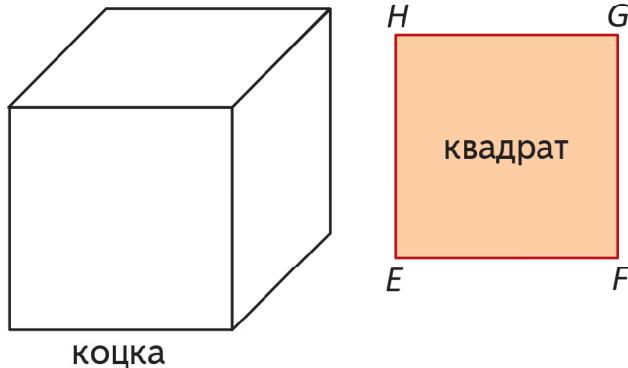
Дужина дужи BC је 2 см.

$$AD = BC$$

Странице AB и CD су једнаке по дужини.

Странице AD и BC су једнаке по дужини.

- На цртежу је приказана коцка. Стране коцке су квадрати.

Квадрат је ограничен са четири дужи.

Дужи су: EF , FG , GH и HE .

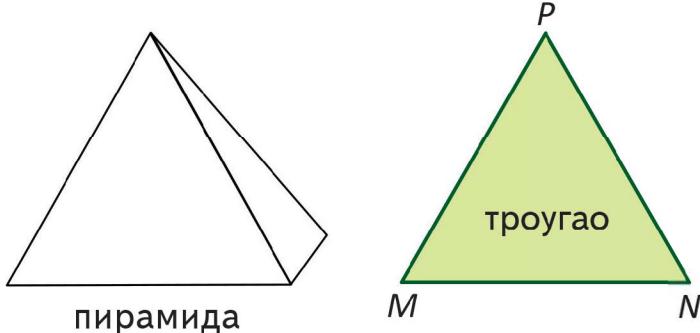
Те дужи су странице квадрата.

Све су оне једнаке дужине.

$$EF = FG = GH = HE$$

Квадрат је правоугаоник коме су све странице једнаке по дужини.

- На цртежу је приказана пирамида.

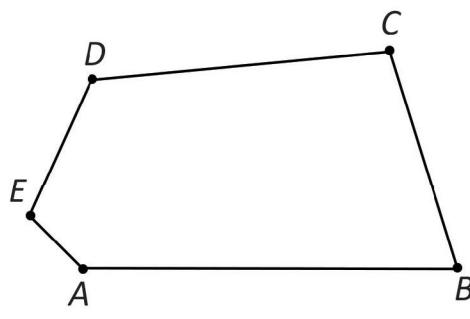
Троугао је ограничен са три дужи.

Дужи су: MN , NP и PM .

Те дужи су странице троугла.

ОБИМ ФИГУРЕ

Нацртана је затворена изломљена линија. Она одређује једну фигуру.

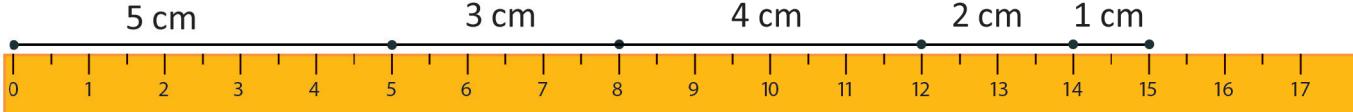

Странице те фигуре су:

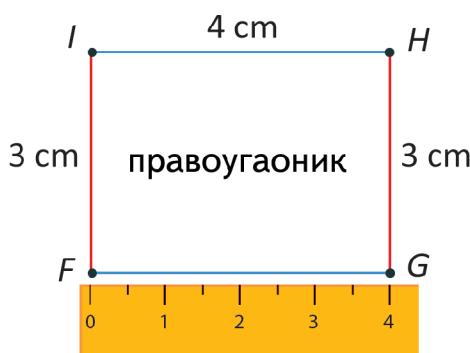
—, —, —, — и —.

Дужине тих страница су:

$AB = 5 \text{ cm}$, $BC = 3 \text{ cm}$, $CD = \underline{\quad}$, $DE = \underline{\quad}$ и $EA = \underline{\quad}$.

Дужина затворене изломљене линије која одређује фигуру је обим те фигуре.

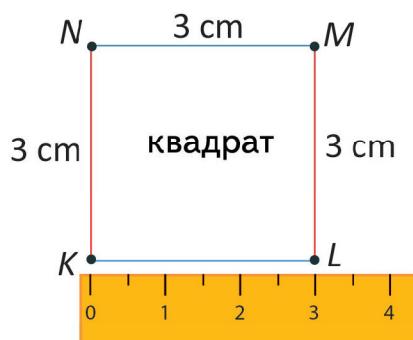

Збир дужина свих страница правоугаоника је

$$4 \text{ cm} + 3 \text{ cm} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \text{ cm}.$$

Збир дужина свих страница правоугаоника је обим правоугаоника.

Обим нацртаног правоугаоника је $\underline{\quad}$ см.

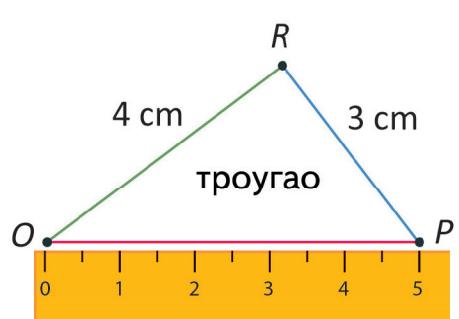
Дужина сваке странице квадрата је $\underline{\quad}$ см.

Збир дужина свих страница квадрата је

$$3 \text{ cm} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \text{ см.}$$

Збир дужина свих страница квадрата је обим квадрата.

Обим нацртаног квадрата је $\underline{\quad}$ см.

Дужине страница троугла су:

$$OP = \underline{\quad} \text{ cm}, PR = \underline{\quad} \text{ cm} \text{ и } RO = \underline{\quad} \text{ cm.}$$

Збир дужина свих страница троугла је:

$$5 \text{ cm} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \text{ см.}$$

Збир дужина свих страница троугла је обим троугла.

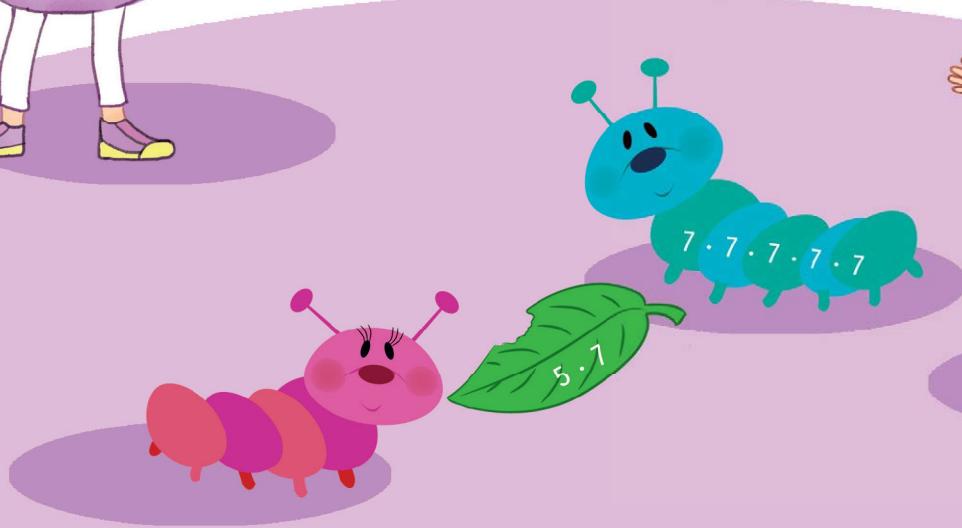
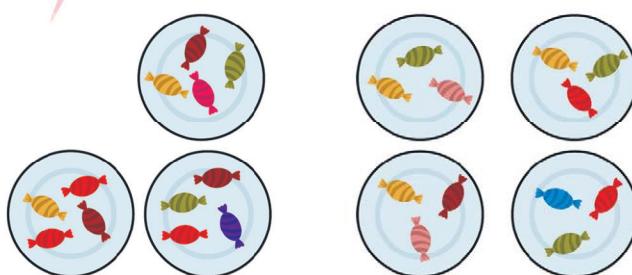
Обим нацртаног троугла је $\underline{\quad}$ см.

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА

$$3 \cdot 4 = 12$$

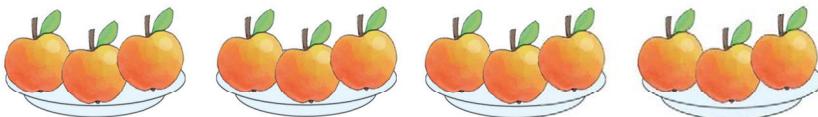
$$12 : 3 = 4$$

МНОЖЕЊЕ БРОЈЕВА

(знак пута, чиниоци, производ)

- На једном тањиру има три јабуке. Колико укупно има јабука на четири таква тањира?

Рачунамо: 3 јабуке + 3 јабуке + 3 јабуке + 3 јабуке = 12 јабука

или

4 пута по 3 јабуке је $4 \cdot 3 = 12$ јабука

Знак · читамо пута.

Рачунску операцију коју означавамо знаком пута називамо множењем.

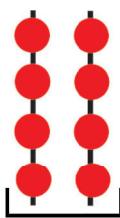
4 · 3 = 12 → производ
први други
чинилац чинилац
МНОЖЕЊЕ

Израз $4 \cdot 3$ представља производ бројева 4 и 3.

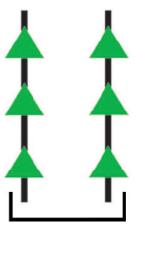
Израз $4 \cdot 3$ читамо четири пута три.

Бројеве које множимо називамо чиниоцима. Резултат множења је производ.

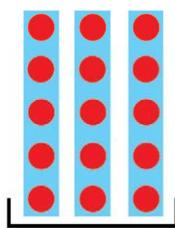
- Испод сваког цртежа напиши одговарајући израз.

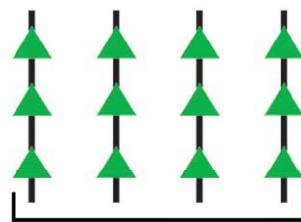
$2 \cdot 4$

$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$

$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$

$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$

- Напиши изразе.

пет пута три _____

два пута девет _____

четири пута шест _____

девет пута три _____

- Напиши како читамо изразе.

$2 \cdot 5$ _____

$8 \cdot 7$ _____

$6 \cdot 9$ _____

$5 \cdot 4$ _____

4. На линијама напиши одговарајуће бројеве.

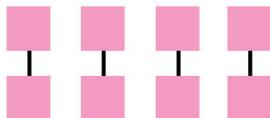
$4 \cdot 5$ је производ бројева ___ и ___.

$2 \cdot 7$ је производ бројева ___ и ___.

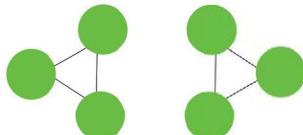
$3 \cdot 9$ је производ бројева ___ и ___.

$6 \cdot 3$ је производ бројева ___ и ___.

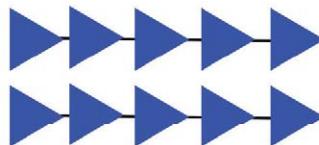
5. Одреди производе према сликама.

$$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

6. Колико ногу имају 4 мачке?

Једна мачка има ___ ноге.

Рачунамо: $4 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 16$ или $4 \cdot \underline{\quad} = 16$

Четири мачке имају укупно ___ ногу. Израз $4 \cdot 4$ читамо _____.

7. Сликом представи дати производ.

$3 \cdot 5$ квадратића

$2 \cdot 4$ троуглића

$4 \cdot 6$ кружића

8. Заокружи слово испред тачне тврђње.

Резултат множења је:

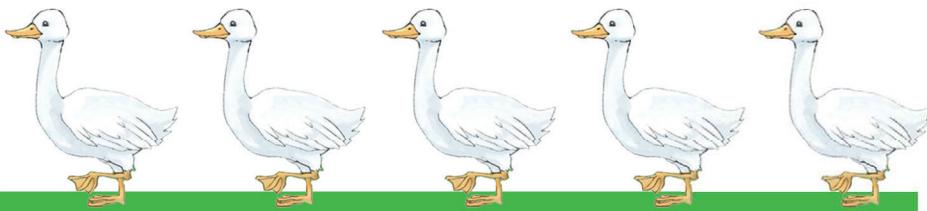
а) збир

б) производ

в) разлика

МНОЖЕЊЕ КАО САБИРАЊЕ ЈЕДНАКИХ САБИРАКА

1. Колико укупно ногу имају нацртане гуске?

Једна гуска има ____ ноге.

Записујемо: $2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10$ или $5 \cdot 2 = 10$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 5 \cdot 2$$

Пет гусака има ____ ногу.

Број ногу смо израчунали на два начина: сабирањем и множењем.

Збир једнаких сабирaka се може написати у облику производа.

2. Колико је балона приказано на цртежу?

Записујемо: $3 + 3 + 3 = 9$

или

$3 \cdot 3 = 9$

Број балона смо израчунали на два начина: множењем и сабирањем.

$$3 \cdot 3 = 3 + 3 + 3$$

Укупно има ____ балона.

Производ се може написати у облику збира једнаких сабирaka.

3. Напиши као збир и као производ број кракова морских звезда.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

4. Колико укупно има динара? Напиши као збир и као производ.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

5. Напиши производе као збир једнаких сабирака.

$$2 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$9 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$5 \cdot 7 = \underline{\quad}$$

6. Збир једнаких сабирака напиши као производ.

$$5 + 5 + 5 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

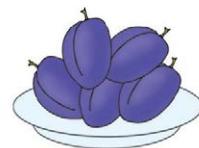
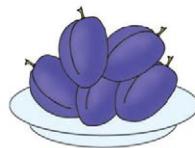
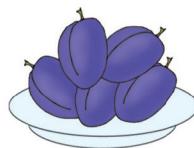
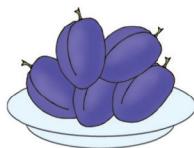
$$6 + 6 + 6 + 6 + 6 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

$$7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

$$8 + 8 + 8 + 8 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad}$$

7. Колико укупно има шљива? Рачунај сабирањем и множењем.

$\underline{\quad}$ (сабирање)

и $\underline{\quad}$ (множење)

8. Заокружи ДА или НЕ.

• Збир једнаких сабирака се може написати у облику производа. ДА НЕ

• Производ се може написати у облику збира једнаких сабирака. ДА НЕ

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 2 И БРОЈЕМ 2

1. Сабирањем и множењем израчунај колико ногу имају кокошке.

Број кокошака	Број ногу	
	сабирањем	множењем
1 	2	$1 \cdot 2 = \underline{\quad}$
2 	$2 + \underline{\quad} = 4$	$2 \cdot 2 = 4$
3 	$\underline{\quad} + 2 = 6$	$3 \cdot 2 = 6$
4 	$2 + \underline{\quad} + 2 = 8$	$4 \cdot 2 = \underline{\quad}$
5 	$2 + \underline{\quad} = 10$	$5 \cdot 2 = \underline{\quad}$
6 	$2 + 2 + 2 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$6 \cdot 2 = 12$
7 	$\underline{\quad} + 2 = \underline{\quad}$	$7 \cdot 2 = 14$
8 	$2 + 2 + 2 + 2 + \underline{\quad} + 2 + 2 = 16$	$8 \cdot 2 = \underline{\quad}$
9 	$2 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$9 \cdot 2 = 18$
10 	$2 + 2 + 2 + \underline{\quad} + 2 + 2 = 20$	$10 \cdot 2 = \underline{\quad}$

2. Збир једнаких сабирака напиши у облику производа:

$$2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$$

$$2 + 2 = \underline{\quad}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad}$$

3. Попуни табелу.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$2 \cdot a$										

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 10 И БРОЈЕМ 10

1. Сабирањем и множењем израчунај колико има динара.

Број новчаница	Број динара	
	сабирањем	множењем
1 	10	$1 \cdot 10 =$ _____
2 	$10 + 10 = 20$	$2 \cdot 10 = 20$
3 	$10 + \underline{\quad} + 10 = 30$	$3 \cdot 10 =$ _____
4 	$10 + \underline{\quad} =$ _____	$4 \cdot 10 = 40$
5 	$10 + 10 + \underline{\quad} + 10 =$ _____	$5 \cdot 10 =$ _____
6 	$10 + \underline{\quad} + 10 = 60$	$6 \cdot 10 =$ _____
7 	$10 + 10 + 10 + \underline{\quad} + 10 = 70$	$7 \cdot 10 = 70$
8 	$10 + \underline{\quad} + 10 + 10 =$ _____	$8 \cdot 10 = 80$
9 	$10 + \underline{\quad} + 10 = 90$	$9 \cdot 10 =$ _____
10 	$10 + 10 + 10 + 10 + \underline{\quad} =$ _____	$10 \cdot 10 = 100$

2. Попуни табелу.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$10 \cdot a$										

3. У једну кутију може да стане 10 јаја. Колико јаја може да стане у 6 таквих кутија?

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 5 И БРОЈЕМ 5

1. Сабирањем и множењем израчунај број латица на цветовима.

Број цветова	Број латица	
	сабирањем	множењем
1 	5	$1 \cdot 5 = 5$
2 	$5 + 5 = 10$	$2 \cdot \underline{\quad} = 10$
3 	$5 + \underline{\quad} = 15$	$\underline{\quad} \cdot 5 = 15$
4 	$5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\quad}$	$4 \cdot 5 = \underline{\quad}$
5 	$5 + 5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} \cdot 5 = 25$
6 	$5 + 5 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$6 \cdot \underline{\quad} = 30$
7 	$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} \cdot 5 = 35$
8 	$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$8 \cdot \underline{\quad} = 40$
9 	$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} \cdot 5 = 45$
10 	$5 + 5 + 5 + \underline{\quad} = 50$	$10 \cdot \underline{\quad} = 50$

2. Попуни табелу.

a	4	6	9	1	5	2	7	3	8	10
$5 \cdot a$										

3. Реши задатке.

$$\begin{array}{llll}
 3 \cdot 5 = \underline{\quad} & 5 \cdot 8 = \underline{\quad} & 7 \cdot 5 = \underline{\quad} & 5 \cdot 5 = \underline{\quad} \\
 6 \cdot 5 = \underline{\quad} & 5 \cdot 4 = \underline{\quad} & 9 \cdot 5 = \underline{\quad} & 5 \cdot 2 = \underline{\quad}
 \end{array}$$

4. У једној кутији има 5 бојица. Колико бојица има у 7 таквих кутија.

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 3 И БРОЈЕМ 3

1. Сабирањем и множењем израчунај број листића.

Број детелина	Број листића	
	сабирањем	множењем
1 	3	$1 \cdot 3 =$ _____
2 	$3 + 3 =$ _____	$2 \cdot 3 = 6$
3 	$3 + 3 + 3 = 9$	$3 \cdot 3 =$ _____
4 	$3 + 3 + 3 + 3 = 12$	$4 \cdot 3 =$ _____
5 	$3 +$ _____ $+ 3 =$ _____	$5 \cdot 3 = 15$
6 	$3 +$ _____ $= 18$	$6 \cdot 3 =$ _____
7 	$3 + 3 + 3 +$ _____ $= 21$	$7 \cdot 3 =$ _____
8 	$3 +$ _____ $=$ _____	$8 \cdot 3 = 24$
9 	$3 + 3 +$ _____ $+ 3 + 3 + 3 = 27$	$9 \cdot 3 =$ _____
10 	$3 + 3 + 3 +$ _____ $=$ _____	$10 \cdot 3 = 30$

2. Реши задатке.

$$3 \cdot 1 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 2 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 3 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 4 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$3 \cdot 6 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 7 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 8 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 9 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

3. Попуни табелу.

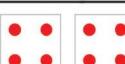
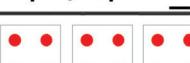
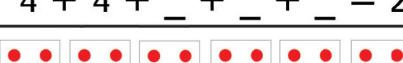
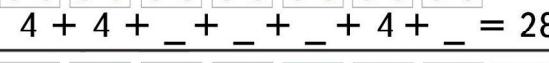
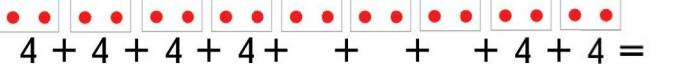
Први чинилац	1	2	3	4	3		7		9	
Други чинилац	3					6		3		10
Производ		6	9	12	15	18	21	24	27	30

4. Ива је три дана читала по 9 страница једне књиге. Колико страница књиге је прочитала за та три дана.

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 4 И БРОЈЕМ 4

1. Помоћу цртежа израчунај број тачкица сабирањем и множењем.

Сабирањем	Множењем
 4	$1 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $4 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$	$2 \cdot 4 = 8$
 $4 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = 12$	$3 \cdot 4 = 12$
 $4 + \underline{\hspace{1cm}} + 4 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$	$4 \cdot 4 = 16$
 $4 + 4 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = 20$	$5 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $4 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + 4 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$	$6 \cdot 4 = 24$
 $4 + 4 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + 4 + \underline{\hspace{1cm}} = 28$	$7 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + 4 + 4 + 4 = 32$	$8 \cdot 4 = 32$
 $4 + 4 + 4 + 4 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + 4 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$	$9 \cdot 4 = 36$
 $\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} + 4 = 40$	$10 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Попуни табелу.

a	9	2	7	8	6	10	5	1	4	3
$4 \cdot a$										

3. У сваки \square напиши знак $>$ или $<$ или $=$ тако да запис буде тачан.

$$3 \cdot 4 \quad \square \quad 4 + 4 + 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 \quad \square \quad 7 \cdot 4$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 \quad \square \quad 4 \cdot 4$$

$$5 \cdot 4 \quad \square \quad 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

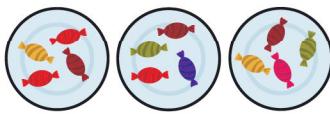
$$9 \cdot 4 \quad \square \quad 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

$$6 \cdot 4 \quad \square \quad 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$$

ЗАМЕНА МЕСТА ЧИНИЛАЦА

Ставила сам на
3 тањирића по
4 бомбоне.

Ана је на 3 тањирића ставила по
4 бомбоне.

$$3 \cdot 4 = 12$$

$$3 \cdot 4 = 12 \quad \text{и} \quad 4 \cdot 3 = 12$$

Ја сам ставио
на 4 тањирића
по 3 бомбоне.

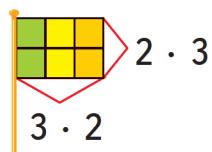

Лука је на 4 тањирића ставио
по 3 бомбоне.

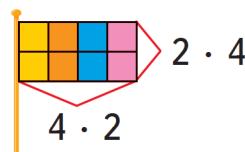
$$4 \cdot 3 = 12$$

$3 \cdot 4 = 4 \cdot 3$ Ако чиниоци замене места, производ се неће променити.

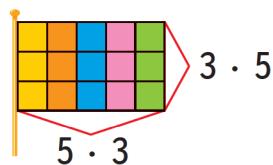
1. На основу слике напиши број квадратића као што је приказано.

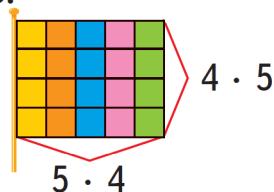
$$2 \cdot 3 = 3 \cdot 2 = 6$$

$$4 \cdot 2$$

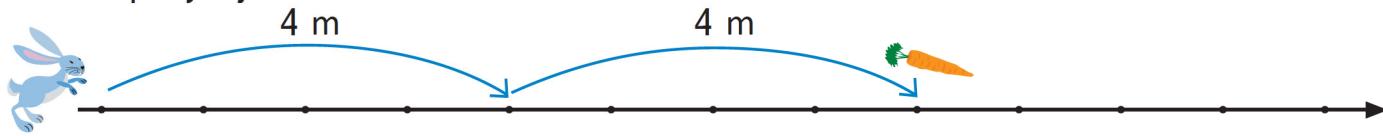
$$5 \cdot 3$$

$$5 \cdot 4$$

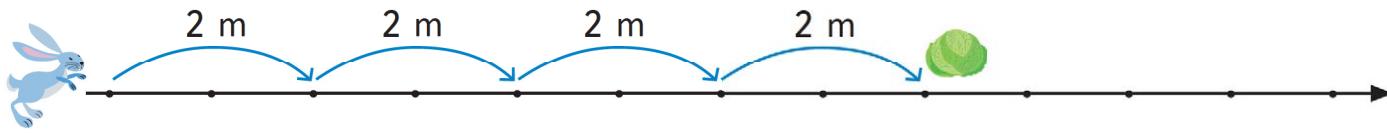
$$2 \cdot 3 = 3 \cdot 2 = 6 \quad \underline{\hspace{10cm}} \quad \underline{\hspace{10cm}} \quad \underline{\hspace{10cm}}$$

2. • Колико пута зечић треба да прескочи по 4 метра да би стигао до шаргарепе?
Израчунај.

$$\underline{\hspace{2cm}} \cdot 4 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m} \quad \text{Одговор: } \underline{\hspace{10cm}}$$

- Израчунај колико пута зечић треба да прескочи по 2 метра да би стигао до купуса.

$$\underline{\hspace{2cm}} \cdot 2 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m} \quad \text{Одговор: } \underline{\hspace{10cm}}$$

- На линијама напиши одговарајуће бројеве. $\underline{\hspace{2cm}} \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}} \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Замени места чиниоцима и израчунај производ.

$$4 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 2 \cdot 8 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 3 \cdot 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

4. Израчунај производ ако је један чинилац мањи од броја 5 и већи од броја 3, а други чинилац је број који се налази између бројева 7 и 9.

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 6 И БРОЈЕМ 6

1. Сабирањем и множењем израчунај број кружића на доминама.

Број домина	Број кружића	
	сабирањем	множењем
1 	6	$1 \cdot 6 = 6$
2 	$6 + 6 = 12$	$2 \cdot 6 = \underline{\quad}$
3 	$6 + 6 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} \cdot 6 = \underline{\quad}$
4 	$6 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 24$	$\underline{\quad} \cdot 6 = \underline{\quad}$
5 	$\underline{\quad} = 30$	$5 \cdot \underline{\quad} = 30$
6 	$6 + \underline{\quad} = 36$	$6 \cdot 6 = \underline{\quad}$
7 	$\underline{\quad} = 42$	$7 \cdot 6 = \underline{\quad}$
8 	$6 + 6 + 6 + 6 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$8 \cdot 6 = 48$
9 	$6 \underline{\quad} = 54$	$9 \cdot 6 = \underline{\quad}$
10 	$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} \cdot 6 = 60$

2. Попуни табелу.

a	5	6	6	7	6	1	9	6	10	4
b	6	6	3	6	8	6	6	2	6	6
$a \cdot b$										

3. У једној кутији има 6 бојица. Колико бојица има у 5 таквих кутија?

_____ Одговор: _____

4. У сваки \square напиши знак $>$ или $<$ или $=$ тако да запис буде тачан.

$$6 \cdot 4 \square 6 + 6 + 6 + 6 + 6 \quad 6 + 6 + 6 \square 4 \cdot 6 \quad 6 \square 1 \cdot 6$$

$$6 + 6 + 6 + 6 + 6 \square 5 \cdot 6 \quad 9 \cdot 6 \square 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$$

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 7 И БРОЈЕМ 7

1. Сабирањем и множењем израчунај број листова.

Број гранчица	Број листова	
	сабирањем	множењем
1 	7	$1 \cdot 7 = \underline{\quad}$
2 	$7 + 7 = \underline{\quad}$	$2 \cdot 7 = 14$
3 	$7 + \underline{\quad} = 21$	$3 \cdot 7 = \underline{\quad}$
4 	$7 + 7 + 7 + \underline{\quad} = 28$	$4 \cdot 7 = \underline{\quad}$
5 	$7 + \underline{\quad} + 7 = \underline{\quad}$	$5 \cdot 7 = 35$
6 	$7 + \underline{\quad} + 7 + 7 = 42$	$6 \cdot 7 = \underline{\quad}$
7 	$7 + 7 + 7 + \underline{\quad} = 49$	$7 \cdot 7 = \underline{\quad}$
8 	$7 + \underline{\quad} + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad}$	$8 \cdot 7 = 56$
9 	$7 + \underline{\quad} + 7 = 63$	$9 \cdot 7 = \underline{\quad}$
10 	$7 + 7 + 7 + 7 + \underline{\quad} + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad}$	$10 \cdot 7 = 70$

2. Реши задатке и спој линијама исте резултате.

$$7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \quad 5 \cdot 7 = \underline{\quad} \quad 7 \cdot 7 = \underline{\quad} \quad 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad}$$

$$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \quad 7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \quad 3 \cdot 7 = \underline{\quad} \quad 4 \cdot 7 = \underline{\quad}$$

3. Израчунај производ броја 7 и највећег једноцифреног броја.

4. Колико дана имају 4 седмице?

Одговор:

5. Воз има 10 вагона и у сваком вагону по седам путника. Колико има укупно путника у возу?

Одговор:

ЗА ТОЛИКО ВЕЋИ И ТОЛИКО ПУТА ВЕЋИ БРОЈ

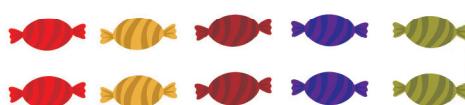
- Милан има 4 кликера, а Иван 3 кликера више од Милана.
Колико кликера има Иван?

Милан има 4 кликера.

Иван има $4 + 3 = 7$. Иван има 7 кликера.

- Сестра има 5 бомбона, а брат 2 пута више од сестре.
Колико бомбона има брат?

Сестра има 5 бомбона.

Брат има $2 \cdot 5 = 10$. Брат има 10 бомбона.

1.

Успела сам да решим задатке! За толико већи број одредила сам сабирањем. Толико пута већи број одредила сам множењем.

Одреди број који је:

за 3 већи од броја 7 _____; 5 пута већи од броја 4 _____;

3 пута већи од броја 7 _____; за 2 већи од броја 6 _____;

за 5 већи од броја 4 _____; 2 пута већи од броја 6 _____.

2. Попуни табелу.

Број	1	3	6	9	8	7	5	4	2	10
Број за 4 већи										
Број 4 пута већи										

3. Допуни реченице.

Када напишемо $6 \cdot 7$, то значи да је број _____ повећан _____.

Када напишемо $6 + 7$, то значи да је број _____ повећан _____.

$2 \cdot 7 = 14$ Број 14 је _____ пута већи од броја _____.

$7 \cdot 2 = 14$ Број 14 је _____ пута већи од броја _____.

$2 + 7 = 9$ Број 9 је за _____ већи од броја _____.

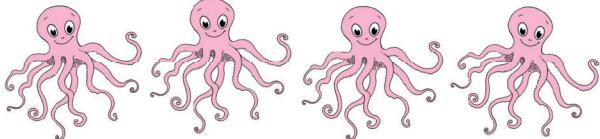
$7 + 2 = 9$ Број 9 је за _____ већи од броја _____.

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 8 И БРОЈЕМ 8

1. Сабирањем и множењем израчунај број цветића.

Број саксија	Број цветића	
	сабирањем	множењем
1 	8	$1 \cdot 8 = \underline{\quad}$
2 	$8 + \underline{\quad} = 16$	$2 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
3 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + 8 = 24$	$\underline{\quad} \cdot 8 = \underline{\quad}$
4 	$8 + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} = 32$	$4 \cdot \underline{\quad} = 32$
5 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} = 40$	$5 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
6 	$8 + 8 + 8 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 48$	$6 \cdot 8 = \underline{\quad}$
7 	$\underline{\quad} + 8 + 8 + \underline{\quad} + 8 + 8 + \underline{\quad} = 56$	$7 \cdot \underline{\quad} = 56$
8 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 64$	$8 \cdot 8 = \underline{\quad}$
9 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 72$	$9 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
10 	$8 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 8 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 80$	$\underline{\quad} \cdot 8 = 80$

2. Колико кракова имају 4 хоботнице? Израчунај сабирањем и множењем.

Одговор: _____

3. Одреди број који је:

8 пута већи од највећег једноцифреног броја _____;

8 пута већи од најмањег парног броја _____.

4. Зграда у којој станује Реља има 8 спратова. На сваком спрату има по 6 станова. Колико станова има у згради у којој станује Реља?

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ БРОЈА 9 И БРОЈЕМ 9

1. Сабирањем и множењем израчунај број шљива.

Број чинија	Број шљива	
	сабирањем	множењем
1 	9	$1 \cdot \underline{\quad} = 9$
2 	$9 + \underline{\quad} = 18$	$2 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
3 	$9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 27$	$\underline{\quad} \cdot 9 = \underline{\quad}$
4 	$9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 = \underline{\quad}$	$4 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
5 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 45$	$5 \cdot 9 = 45$
6 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} = 54$	$6 \cdot \underline{\quad} = 54$
7 	$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 + 9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 63$	$7 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
8 	$9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 64$	$\underline{\quad} \cdot 9 = \underline{\quad}$
9 	$\underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + 9 + 9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = 81$	$9 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$
10 	$9 + 9 + \underline{\quad} + \underline{\quad} + 9 + \underline{\quad} + 9 + 9 + 9 + 9 = 90$	$10 \cdot 9 = 90$

2. Попуни табелу.

Број	8	2	6	3	7	1	4	9	5	10
Број 9 пута већи										

3. Пронађи грешке и исправи их на приказани начин.

$$5 \cdot 9 = 40 \cancel{45}$$

$$6 \cdot 9 = 54$$

$$9 \cdot 9 = 72$$

$$8 \cdot 8 = 64$$

$$7 \cdot 9 = 67$$

$$6 \cdot 8 = 48$$

$$3 \cdot 9 = 18$$

$$8 \cdot 9 = 81$$

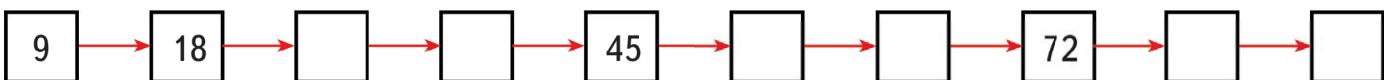
$$7 \cdot 8 = 55$$

$$4 \cdot 8 = 32$$

$$3 \cdot 8 = 24$$

$$2 \cdot 9 = 18$$

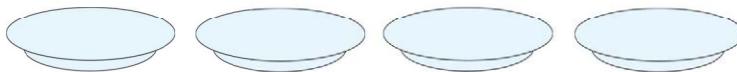
4. Уочи правило по коме се низу бројеви и упиши оне који недостају.

НУЛА И ЈЕДАН КАО ЧИНИОЦИ

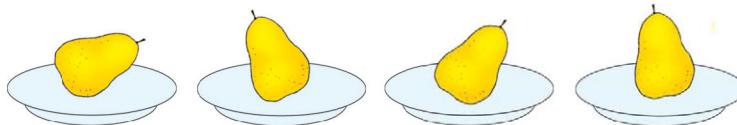
Колико крушака има
на тањирима?

Записујемо: $0 + 0 + 0 + 0 = 0$ $4 \cdot 0 = 0$

Ако је 0 један од чинилаца и производ је једнак 0.

$$2 \cdot 0 = 0 \cdot 2 = 0 \quad 3 \cdot 0 = 0 \cdot 3 = 0 \quad 4 \cdot 0 = 0 \cdot 4 = 0 \quad 5 \cdot 0 = 0 \cdot 5 = 0$$

$$1 + 1 + 1 + 1 = 4 \quad 4 \cdot 1 = 4$$

Ако је један од чинилаца број 1, производ је једнак другом чиниоцу.

$$4 \cdot 1 = 1 \cdot 4 = 4 \quad 5 \cdot 1 = 1 \cdot 5 = 5 \quad 2 \cdot 1 = 1 \cdot 2 = 2 \quad 3 \cdot 1 = 1 \cdot 3 = 3$$

1. Попуни табелу.

a	1	5	6	7	10	9	0	4	8	63	2	40
$a \cdot 0$												
$1 \cdot a$												

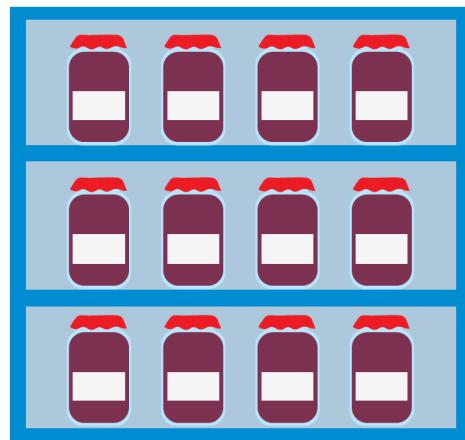
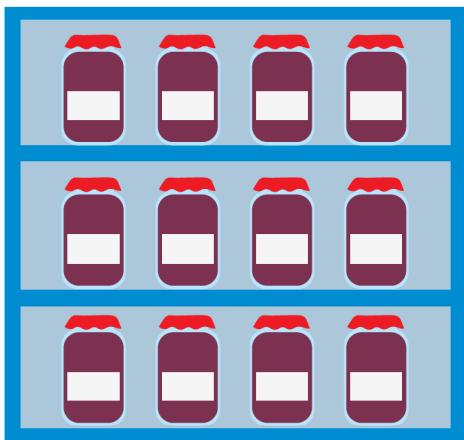
2. У сваки \square упиши одговарајући број.

$$1 \cdot \square = 10 \quad 5 \cdot \square = 0 \quad 7 \cdot \square = 7 \quad \square \cdot 3 = 0$$

$$8 \cdot 1 = 1 \cdot \square = \square \quad 9 \cdot 0 = \square \cdot 9 = \square \quad 0 \cdot 10 = \square \cdot \square = \square$$

ЗДРУЖИВАЊЕ ЧИНИЛАЦА

- У 2 плакара налазе се по 3 полице. На сваку полицу стављене су по 4 теглице џема. Колико је било укупно теглице џема?

$$2 \cdot 3 \cdot 4$$

плакари полице теглице

Рачунамо:

(број плакара пута број полица) пута број теглица

1. начин $2 \cdot 3 \cdot 4 = (2 \cdot 3) \cdot 4 = 6 \cdot 4 = 24 \rightarrow$ Укупно је било 24 теглице џема.

Производ првог и другог чиниоца смо помножили трећим чиниоцем.

број плакара пута (број полица пута број теглица)

2. начин $2 \cdot 3 \cdot 4 = 2 \cdot (3 \cdot 4) = 2 \cdot 12 = 24 \rightarrow$ Укупно је било 24 теглице џема.

Први чинилац смо помножили производом другог и трећег чиниоца.

$$(2 \cdot 3) \cdot 4 = 2 \cdot (3 \cdot 4)$$

Производ три чиниоца неће се променити ако два чиниоца здружимо,
па добијени производ помножимо преосталим чиниоцем.

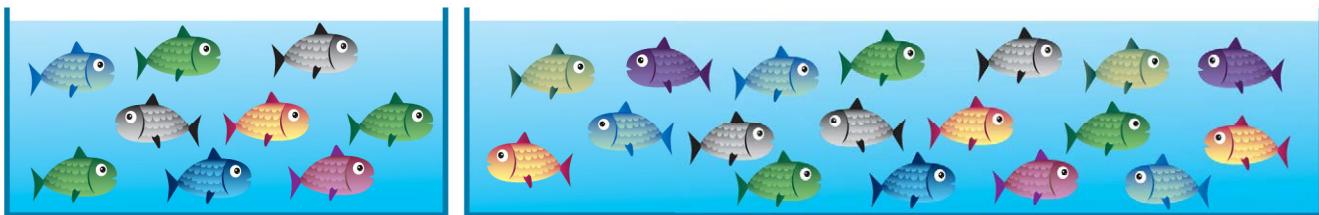
-
1. За школски турнир 3 школе су имале по 2 екипе. У свакој екипи је било по 5 играча. Колико је укупно било играча? Израчунај на два начина.

1. начин: _____

2. начин: _____

ЗАДАЦИ СА ДВЕ РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

- У једном акваријуму је било 9 рибица, а у другом 2 пута више. Колико рибица је било у оба акваријума?

Рачунамо: $9 + 2 \cdot 9 = 9 + 18 = 27$ Одговор: У оба акваријума је било 27 рибица.

1.

У изразима са множењем и сабирањем, када нема заграда, прво се множи, па се сабира.

$$3 \cdot 4 + 15 = 12 + 15 = \underline{\quad} \quad 31 + 5 \cdot 5 = 31 + 25 = \underline{\quad}$$

2. Горан је имао 35 слицица. Петорици другова је дао по 4 слицице. Колико је слицица остало Горану?

Рачунамо: $35 - 5 \cdot 4 = 35 - 20 = \underline{\quad}$ Одговор: Горану је остало $\underline{\quad}$ слицица.

3.

У изразима са множењем и одузимањем, када нема заграда, прво се множи, па се одузима.

$$6 \cdot 6 - 24 = 36 - 24 = \underline{\quad} \quad 81 - 8 \cdot 7 = 81 - 56 = \underline{\quad}$$

- Када у изразу имамо заграде најпре се рачуна оно што је у заградама.

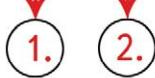
$$5 \cdot (7 + 3) = 5 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad (16 - 12) \cdot 9 = 4 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

Правilan редослед извођења рачунских операција приказали смо уписивањем редног броја у сваки кружић.

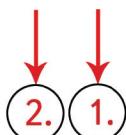
$$4 + 5 \cdot 7 = 4 + 35 = 39$$

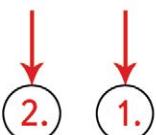
$$(29 - 20) \cdot 8 = 9 \cdot 8 = 72$$

$$62 - 3 \cdot 6 = 62 - 18 = 44$$

$$5 \cdot (46 - 38) = 5 \cdot 8 = 40$$

ПОЛОВИНА

Половину добијам кад једно цело поделим на два једнака дела.

јабука

једна
половина
јабуке

друга
половина
јабуке

две половине
чине целу
јабуку

торта

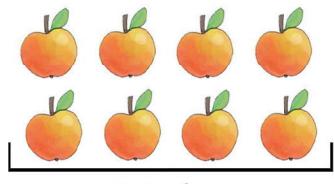
једна
половина
торте

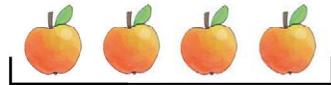
друга
половина
торте

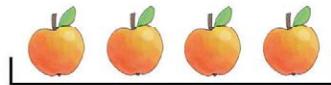
две половине
чине целу
торту

8 јабука

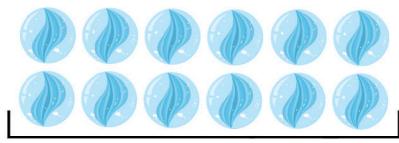

половина
од 8 јабука

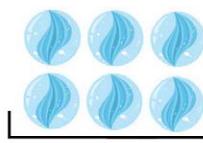

половина
од 8 јабука

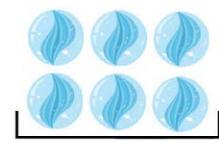
Половину од 8 јабука чине 4 јабуке, јер је $4 + 4 = 8$.

12 кликера

половина од
12 кликера

половина од
12 кликера

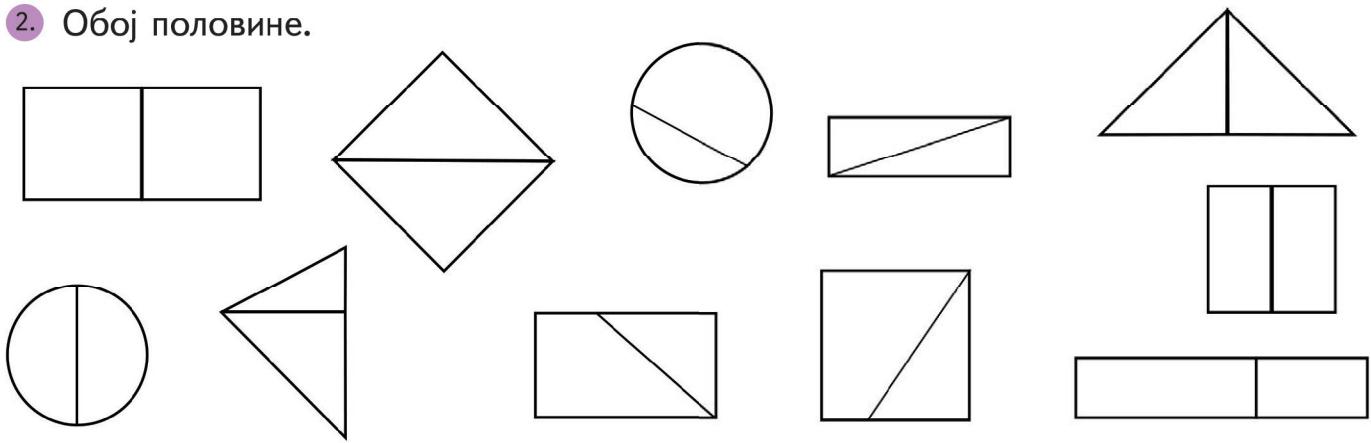
Половину од 12 кликера чини 6 кликера, јер је $6 + 6 = 12$.

Ако неки број можемо записати као збир два једнака сабирка, онда је сваки од тих сабирака половина тога броја.

1. Половина броја 8 је број 4 јер је $2 \cdot 4 = 8$. Број 4 је половина броја 8.
Половина броја 12 је број 6 јер је $2 \cdot 6 = 12$. Број 6 је половина броја 12.

Ако је неки број производ броја 2 и неког другог чиниоца, онда је тај други чинилац половина тог броја.

2. Обој половине.

3. Растави сваки број на збир два једнака сабирка и одреди њихове половине.

$$10 = 5 + 5 \quad \text{Половина од броја } 10 \text{ је } \underline{\quad}.$$

$$14 = \underline{\quad} + \underline{\quad} \quad \text{Половина од броја } 14 \text{ је } \underline{\quad}.$$

$$18 = \underline{\quad} + \underline{\quad} \quad \text{Половина од броја } 18 \text{ је } \underline{\quad}.$$

4. Одреди половине датих бројева према датом примеру.

Половина броја 16 је број 8 јер је $2 \cdot 8 = 16$. Број $\underline{\quad}$ је половина броја 16.

Половина броја 20 је $\underline{\quad}$

Половина броја 14 је $\underline{\quad}$

5. Напиши све парне бројеве прве десетице и напиши њихове половине.

$\underline{\quad}$

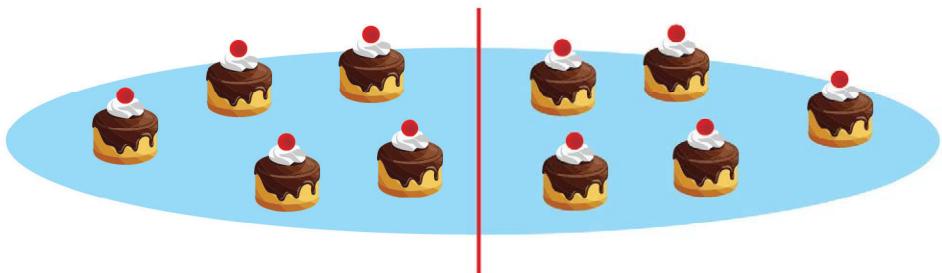
6. Заокружи ДА или НЕ.

Цело се може поделити на два једнака дела који се зову половине. ДА НЕ

Од 8 јабука може се добити 14 половине. ДА НЕ

ЗНАК : (подељено)

- На тацни има 10 колачића. Брат и сестра желе да их поделе тако да свако добије једну половину укупног броја колачића. Колико ће колачића свако имати?

Половину од 10 добијамо делећи број 10 на два једнака дела.

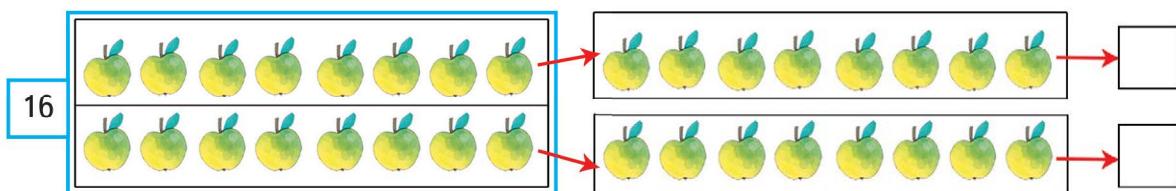
Знак : читамо подељено.

Записујемо $10 : 2 = 5$

Израз $10 : 2$ читамо десет подељено на два.

Одговор: Брат и сестра ће добити по 5 колачића.

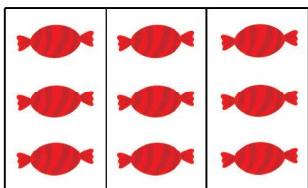
- Погледај слику и напиши одговарајуће бројеве.

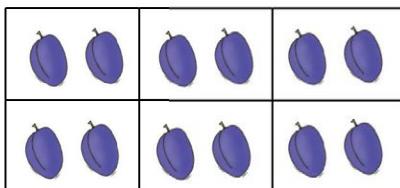
$$2 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} : 2 = \underline{\quad}$$

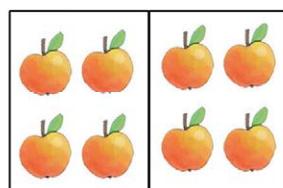
- Према датим сликама напиши изразе.

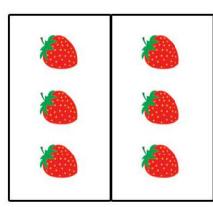
$$9 : \underline{\quad}$$

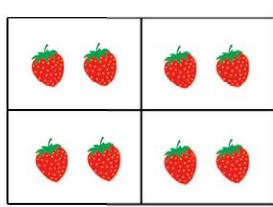
$$\underline{\quad} : \underline{\quad}$$

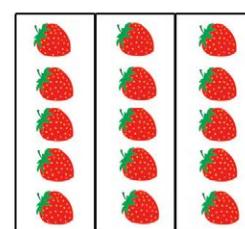
$$\underline{\quad} : \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} : \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} : \underline{\quad}$$

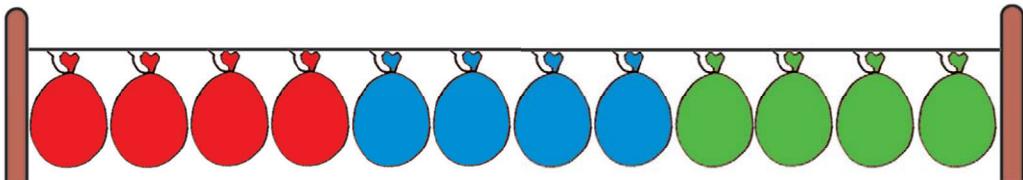

$$\underline{\quad} : \underline{\quad}$$

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА

(дељеник, делилац и количник)

- Троје деце је поделило 12 балона тако да је свако добио једнак број.
Колико је балона добило свако дете?

Записујемо $12 : 3 = 4$

Свако дете је добило по четири балона.

$12 : 3 = 4$ → количник ↓ ↓ дељеник делилац

ДЕЉЕЊЕ

Рачунску операцију коју означавамо знаком : називамо дељењем.

Дељеник је број који делимо.

Делилац је број којим делимо.

Количник је резултат дељења.

Израз $12 : 3$ представља количник бројева 12 и 3.

Израз $12 : 3$ читамо дванаест подељено на три.

- На свакој _____ напиши одговарајући број.

У једнакости $15 : 5 = 3$, дељеник је _____, делилац је _____, а количник је _____.

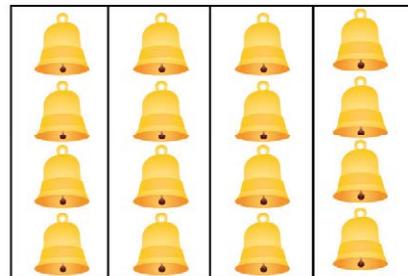
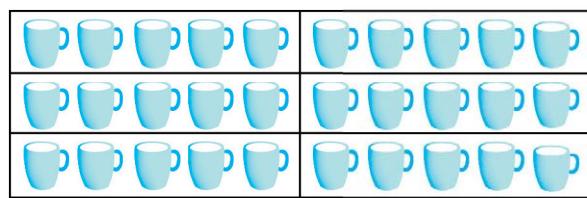
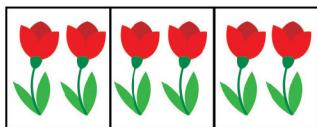
- Напиши једнакости.

Количник бројева осамнаест и три је број шест. _____

Количник бројева четрдесет и осам је број пет. _____

Двадесет подељено на пет је четири. _____

- Према датим сликама израчунај количнике.

$— : — = —$

$— : — = —$

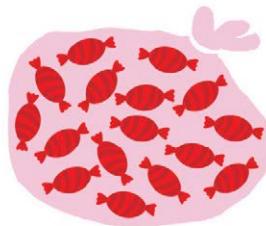
$— : — = —$

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 2

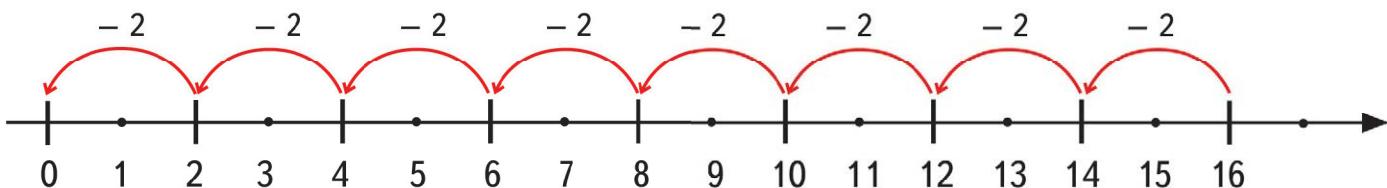
- У једној кесици је било 16 бомбона. Два друга су поделила те бомбоне на два једнака дела. По колико бомбона су добили?

Рачунамо: $16 : 2 = 8$ јер је $8 \cdot 2 = 16$

Одговор: Другови су добили по 8 бомбона.

Решење задатка на бројевној правој.

Када неки број поделим бројем 2, значи да сам га умањила 2 пута.

$16 : 2 = 8$ → количник
дељеник делилац

- Реши задатке.

$$2 : 2 = 1 \text{ јер је } 1 \cdot 2 = 2$$

$$12 : 2 = 6 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4 : 2 = 2 \text{ јер је } 2 \cdot 2 = 4$$

$$14 : 2 = 7 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6 : 2 = 3 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$16 : 2 = 8 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8 : 2 = 4 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$18 : 2 = 9 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$10 : 2 = 5 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$20 : 2 = 10 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

- Попуни табелу.

a	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
a : 2										

- Дељеник је број 18, а делилац је број који се налази између бројева 1 и 3. Израчунај количник.

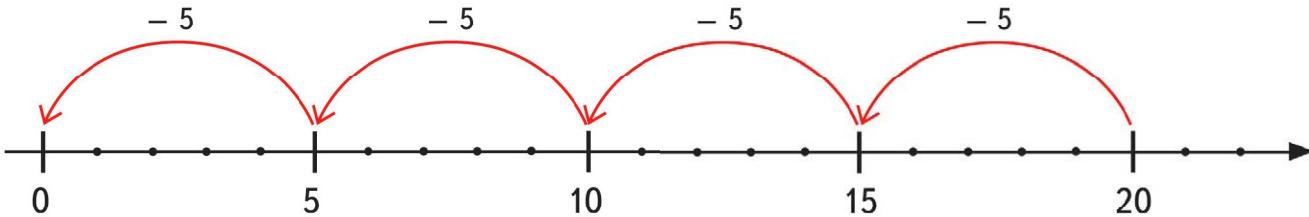
ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 5

- У једном одељењу другог разреда има 20 ученика. На часовима ликовне културе ученици су распоређени у групе. У свакој групи је по 5 ученика. У колико група су распоређени ученици?

Рачунамо: $20 : 5 = 4$ јер је $4 \cdot 5 = 20$

Одговор: Ученици су распоређени у 4 групе.

Решење задатка можемо приказати и на бројевној правој.

1.

Знам да делим
бројем 5!

$$5 : 5 = 1 \text{ јер је } 1 \cdot 5 = 5$$

$$30 : 5 = 6 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$10 : 5 = 2 \text{ јер је } 2 \cdot 5 = 10$$

$$35 : 5 = 7 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$15 : 5 = 3 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$40 : 5 = 8 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$20 : 5 = 4 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$45 : 5 = 9 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$25 : 5 = 5 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$50 : 5 = 10 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

2. У албум који има 8 страна, Ана треба да залепи 40 слицица тако да на свакој страни буде једнак број слицица. По колико ће слицица Ана залепити на сваку страну?

Одговор: _____

3. Дељеник је највећи број пете десетице. Делилац је број који се налази између бројева 4 и 6. Израчунај количник.

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 10

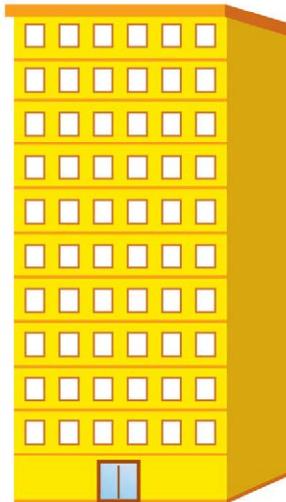
- У једној згради од десет спратова има 60 станова. На сваком спрату има једнак број станова. Колико станова има на једном спрату?

Рачунамо: $60 : 10 = 6$

Одговор: На сваком спрату има по 6 станова.

Када неки број поделим бројем 10, значи да сам га умањио 10 пута.

1.

Попуни табелу.

y	90	50	10	60	40	20	100	70	30	80
$y : 10$										

2. У сваки \square напиши знак $>$ или $<$ тако да запис буде тачан.

$50 : 10 \square 80 : 10$

$60 : 10 \square 10 : 10$

$20 : 10 \square 50 : 10$

$30 : 10 \square 20 : 10$

$80 : 10 \square 90 : 10$

$70 : 10 \square 40 : 10$

3. У продавници је допремљено 80 векни хлеба и 10 пута мање кифли. Колико је кифли допремљено у продавницу?

Одговор:

4. Расподели 30 кликера на 10 дечака тако да сваки добије исти број кликера. Колико ће кликера добити сваки дечак?

Одговор:

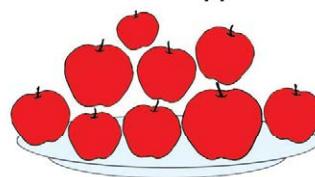
5. Дељеник је највећи број 7. десетице. Делилац је број који се налази између бројева 9 и 11. Израчунај количник.

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 3

- На тацни је 9 јабука. Јабуке треба да поделе две другарице и један друг, тако да свако добије исти број јабука. Колико ће јабука добити свако дете?

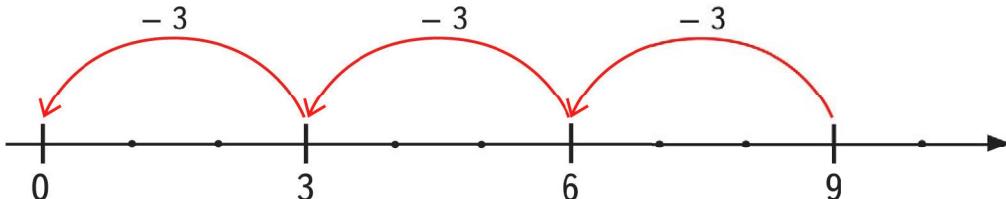
Рачунамо: $9 : 3 = 3$

број јабука број деце

Одговор: Свако дете ће добити по 3 јабуке.

Решење задатка на бројевној правој.

Ако неки број треба умањити 3 пута, тада га делимо бројем 3.

1. Попуни табелу.

x	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
$x : 3$										

2. Милан има 21 кликер, а његов друг 3 пута мање. Колико кликера има Миланов друг?

$$21 : 3 = \underline{\quad}$$

Одговор: Миланов друг има 7 кликера.

3. Бројеве: 6, 9, 12, 15 и 24 умањи 3 пута.

_____ _____ _____ _____ _____

4. У једном сеоском домаћинству има 30 крава, а у другом 3 пута мање. Колико крава има у другом домаћинству?

Решење: _____

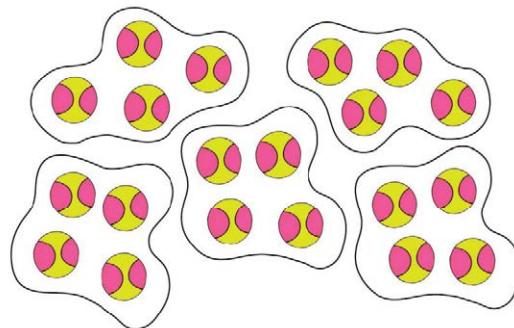
Одговор: _____

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 4

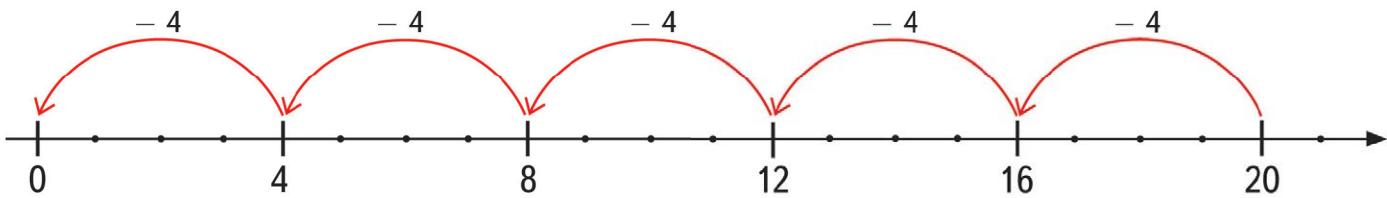
- Од 20 лоптица направили смо скупове од по 4 елемента. Колико има скупова?

Рачунамо: $20 : 4 = 5$

Одговор: Има 5 скупова.

Решење задатка на бројевној правој.

Запамтила сам! Ако поделим неки број са 4, добијам четвртину тог броја.

- Попуни табелу.

x	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
$x : 4$										

- Свеска има 36 страница. Јован је исписао четвртину свеске. Колико страница је исписао Јован?

$36 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$ Одговор: Јован је исписао $\underline{\hspace{2cm}}$ страница свеске.

- Број 32 умањи 4 пута. $\underline{\hspace{2cm}}$

Број 8 је $\underline{\hspace{2cm}}$ пута $\underline{\hspace{2cm}}$ од броја $\underline{\hspace{2cm}}$ и он је четвртина броја 32.

- Од 20 голубова у голубарнику четвртина су писмоноше. Колико писмоноша има у голубарнику?

Решење: $\underline{\hspace{2cm}}$

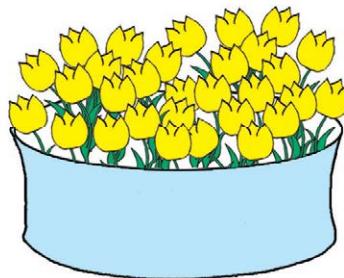
Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 6

- Цвећарка је одлучила да од 30 цветова направи 6 једнаких букета. Колико ће цветова бити у сваком букету?

Рачунамо: $30 : 6 = 5$ јер је $5 \cdot 6 = 30$

Одговор: У сваком букету ће бити по 5 цветова.

Сада знам да делим бројем 6.

- Попуни табелу.

a	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
$a : 6$										

- Ана је за 6 дана прочитала књигу од 54 странице. Сваког дана читала је једнак број страница. Колико је страница прочитала сваког дана?

$54 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$ Одговор: Ана је сваког дана прочитала по $\underline{\hspace{2cm}}$ страница књиге.

- У кутији има 48 ваза које треба подједнако распоредити на 6 полица. Колико ће ваза бити на свакој полици?

$\underline{\hspace{5cm}}$ Одговор: $\underline{\hspace{5cm}}$

- У ресторану за 1 сто може да седне 6 особа. Колико је столова потребно да би село 36 гостију?

$\underline{\hspace{5cm}}$ Одговор: $\underline{\hspace{5cm}}$

- Шесторици ученика треба поделити 18 кликера тако да сваки ученик добије једнак број кликера. По колико ће кликера добити сваки ученик?

$\underline{\hspace{5cm}}$ Одговор: $\underline{\hspace{5cm}}$

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 7

- Снежана је испекла 14 колачића и подједнако их поделила патуљцима. Било је 7 патуљака. Колико је сваки патуљак добио колачића?

Рачунамо: $14 : 7 = 2$ јер је $2 \cdot 7 = 14$

Одговор: Сваки патуљак је добио по 2 колачића.

1.

Добро сам научио таблицу множења, па ми је лако дељење.

Реши задатке.

$$7 : 7 = 1 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$42 : 7 = 6 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$14 : 7 = 2 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$49 : 7 = 7 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$21 : 7 = 3 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$56 : 7 = 8 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$28 : 7 = 4 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$63 : 7 = 9 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$35 : 7 = 5 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$70 : 7 = 10 \text{ јер је } \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Воћке су подједнако засађене у 7 редова. Колико је засађено воћака у сваком реду, ако је укупно засађено 35 воћака?

$$35 : 7 = \underline{\hspace{2cm}} \quad \text{Одговор: У сваком реду је засађено по } \underline{\hspace{2cm}} \text{ воћака.}$$

3. Израчунавај количник ако је:

делилац број 7, а дељеник број 21 $\underline{\hspace{2cm}}$

дељеник број 63, а делилац број 7 $\underline{\hspace{2cm}}$

4. Попуни табелу.

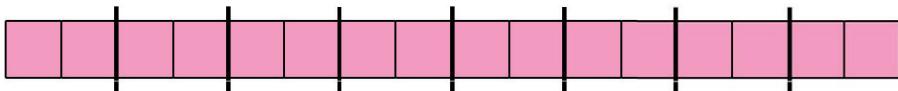
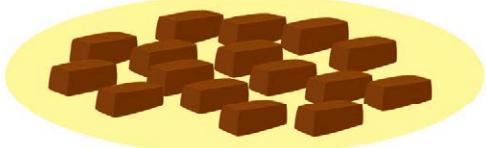
a	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
$a : 7$										

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 8

- Бака је унуцима купила 16 чоколадица. Има 8 унука и сви су добили подједнак број чоколадица. Колико чоколадица је добио сваки унук?

Рачунамо: $16 : 8 = 2$

Одговор: Сваки унук је добио по 2 чоколадице.

Брзо множим, лако делим и
због тога се веселим!

1. Попуни табелу.

a	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
$a : 8$										

2. Осморо деце жели да подели 72 кликера, тако да свако од њих добије једнак број кликера. Колико свако дете може да добије кликера?

_____ Одговор: _____

3. Напиши бројеве који су 8 пута мањи од бројева: 24, 32, 48, 56, 64, 72 и 80.

4. У једном одељењу има 32 ученика који се у игри распоређују у 8 једнакобројних група. Колико ће у свакој групи бити ученика?

_____ Одговор: _____

5. Дељеник је највећи број 8. десетице. Делилац је број 8. Израчунај количник.

ЗА ТОЛИКО МАЊИ И ТОЛИКО ПУТА МАЊИ БРОЈ

- У првој вази има 8 цветова, у другој 2 цвета мање, а у трећој 2 пута мање него у првој вази. По колико цветова има у свакој вази?

8

$$8 - 2 = 6$$

У другој вази има 6 цветова.

Рачунамо:

$$8 : 2 = 4$$

У трећој вази има 4 цвета.

Када напишемо $36 - 4$, то значи да број 36 треба да умањимо за 4.

$$36 - 4 = 32$$

Број 32 је **за 4 мањи** од броја 36.

Када напишемо $36 : 4$, то значи да број 36 треба да умањимо 4 пута.

$$36 : 4 = 9$$

Број 9 је **4 пута мањи** од броја 36.

1.

Разумем!

За толико мањи број одређујем одузимањем. Толико пута мањи број одређујем дељењем.

Одреди број који је:

за 7 мањи од броја 42 _____

7 пута мањи од броја 42 _____

за 8 мањи од броја 56 _____

8 пута мањи од броја 56 _____

за 6 мањи од броја 36 _____

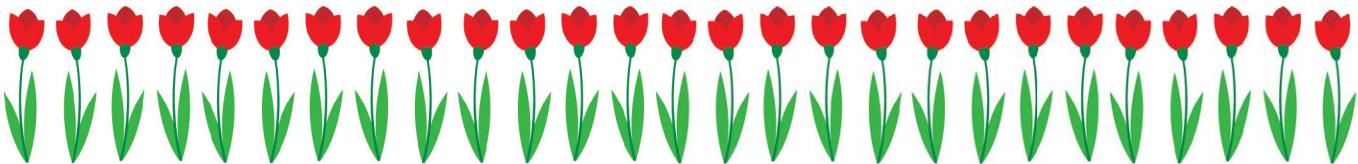
6 пута мањи од броја 36 _____

2. Попуни табелу.

Број	35	5	25	10	30	15	20
Број 5 пута мањи							
Број за 5 мањи							

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕМ 9

- Марија треба да распореди 27 лала у 9 ваза. У свакој вази треба да буде исти број лала. Колико лала Марија треба да стави у сваку вазу?

Рачунамо: $27 : 9 = 3$

Одговор: У сваку вазу Марија треба да стави по 3 лале.

1.

y	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
$y : 9$										

2. Горан чита књигу од 36 страна. Сваког дана прочита по 9 страна. За колико дана ће прочитати целу књигу?

Одговор: _____

3. Библиотекар је 54 књиге подједнако распоредио на 9 полица. Колико књига има на свакој полици?

Одговор: _____

4. Израчунај количник бројева ако је:

дeљеник број 81, а делилац број 9 _____

делилац број 9, а дeљеник број 45 _____

ДЕЛИЛАЦ ЈЕДАН И ДЕЉЕНИК НУЛА

У сваком написаном примеру делилац је број 1.
Дељеници су различити бројеви.

$$7 : 1 = 7 \text{ јер је } 7 \cdot 1 = 7$$

$$26 : 1 = 26 \text{ јер је } \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$8 : 1 = 8 \text{ јер је } 8 \cdot \underline{\quad} = 8$$

$$37 : 1 = 37 \text{ јер је } \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$10 : 1 = 10 \text{ јер је } \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = 10$$

$$53 : 1 = 53 \text{ јер је } \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Када је делилац број 1, количник је увек једнак дељенику.

2. $7 : 7 = 1$

$$8 : 8 = \underline{\quad}$$

$$10 : 10 = \underline{\quad}$$

$$26 : 26 = \underline{\quad}$$

$$37 : 37 = \underline{\quad}$$

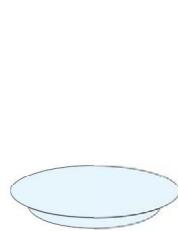
$$53 : 53 = \underline{\quad}$$

У сваком написаном примеру делилац и дељеник су исти бројеви, а количник је број 1.

Када је дељеник једнак делиоцу, количник је увек број 1.

3. Два зечића су делила шаргарепу из тањира. По колико је шаргарепа добио сваки зечић? Колико је шаргарепа било на тањиру?

$$0 : 2 = 0 \text{ јер је } 0 \cdot 2 = 0$$

Ако се нула подели било којим бројем различитим од нуле, количник је увек нула.

$$0 : 7 = 0$$

$$0 : 26 = \underline{\quad}$$

$$0 : 14 = \underline{\quad}$$

$$0 : 46 = \underline{\quad}$$

$$0 : 8 = \underline{\quad}$$

$$0 : 37 = \underline{\quad}$$

$$0 : 15 = \underline{\quad}$$

$$0 : 80 = \underline{\quad}$$

$$0 : 10 = \underline{\quad}$$

$$0 : 53 = \underline{\quad}$$

$$0 : 90 = \underline{\quad}$$

$$0 : 71 = \underline{\quad}$$

Нула може бити дељеник, а не може бити делилац.

4. Реши задачку.

$$15 : 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$27 : 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$44 : 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$66 : 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$27 : 1 = \underline{\quad}$

$$44 : 1 = \underline{\quad}$$

$66 : 1 = \underline{\quad}$

$$33 : 33 = \underline{\quad} \quad 82 : 82 = \underline{\quad} \quad 56 : 56 = \underline{\quad} \quad 90 : 90 = \underline{\quad}$$

$$82 : 82 = \underline{\quad}$$

$56 : 56 = \underline{\quad}$

$$90 : 90 = \underline{\quad}$$

- Који број треба поделити бројем 9 па да количник буде 0?

- У сваки напиши одговарајући број тако да једнакости буду тачне.

$$5 : \boxed{} = 5$$

$$1 = 12 : \square$$

$$\boxed{} : 1 = 0$$

$$\boxed{} : \boxed{} = 1$$

5. Попуни табеле.

a)

6)

6. Заокружки ДА или НЕ.

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ

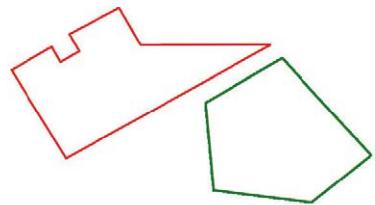
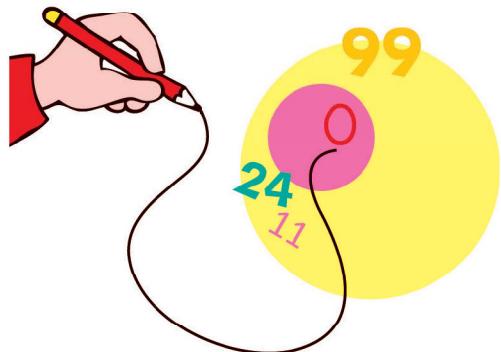
1. Попуни таблице.

•	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1									
2										20
3				12						
4									36	
5					25					
6							42			
7			21							
8								64		
9		18								
10						60				

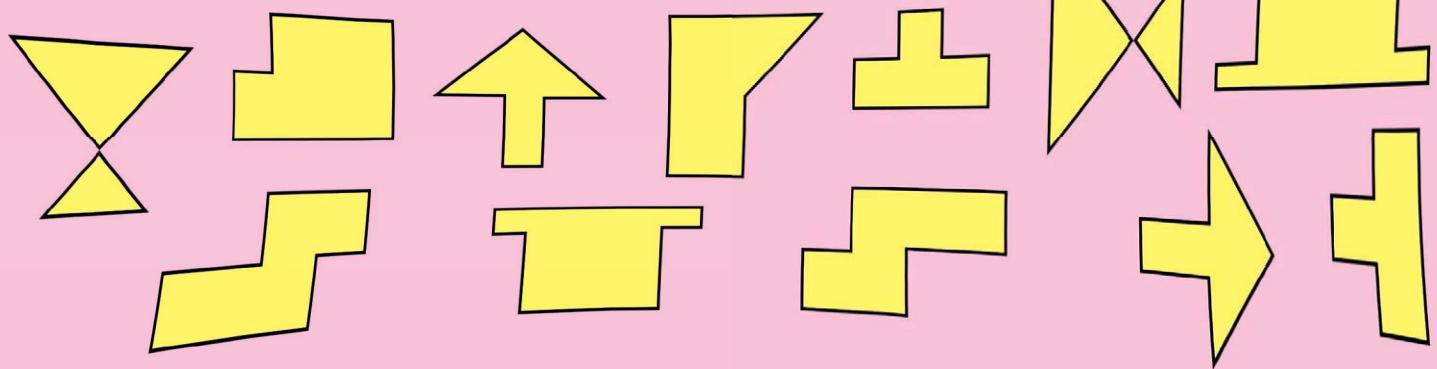
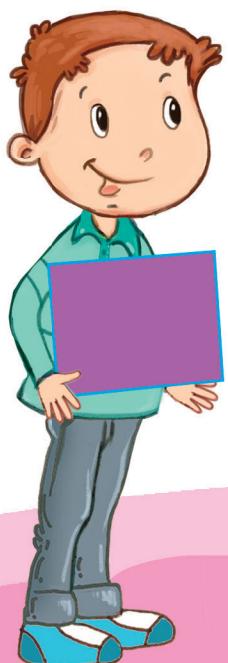
: 2	: 3	: 4	: 5	: 6	: 7	: 8	: 9	: 10
4								
10	12							
6	15	5						
8	9							
12	24							
20	30							
14	7	18						
2	6							
18	21							
16	27							
		32						
			20					
				60				
					70			
						72		
							81	
								100
								10

ГЕОМЕТРИЈА

други део

$$AM = MK = KO = OA$$

ЦРТАЊЕ ПРАВОУГАОНИКА, КВАДРАТА И ТРОУГЛА НА КВАДРАТНОЈ МРЕЖИ

Правоугаоник
цртам помоћу
лењира.

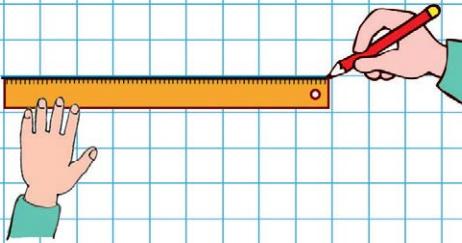
2.

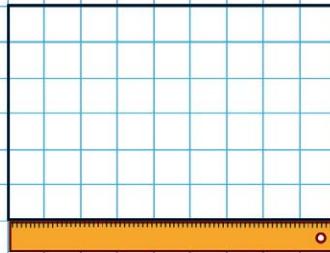
3.

1.

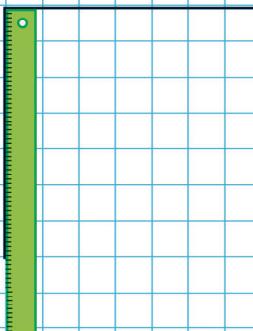

4.

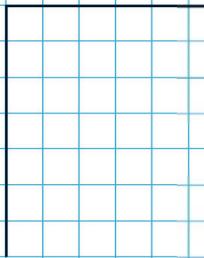

Нацртала сам
квадрат и троугао
помоћу лењира.

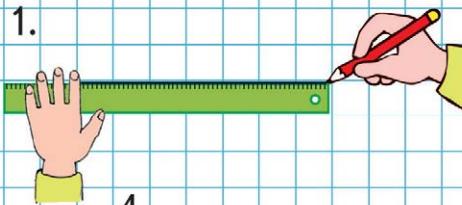
2.

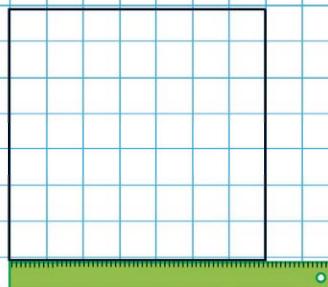
3.

1.

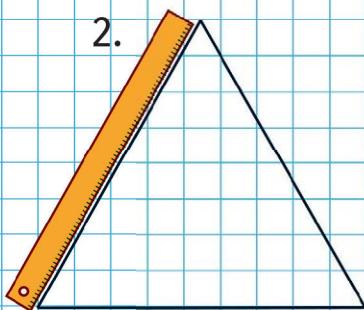
4.

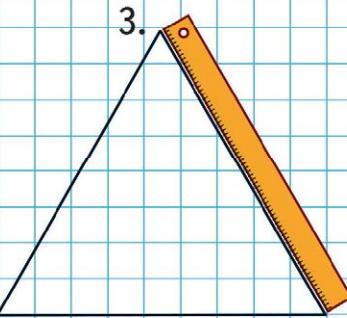
1.

2.

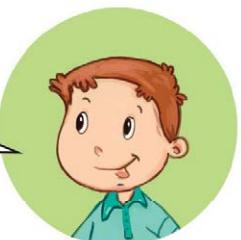
3.

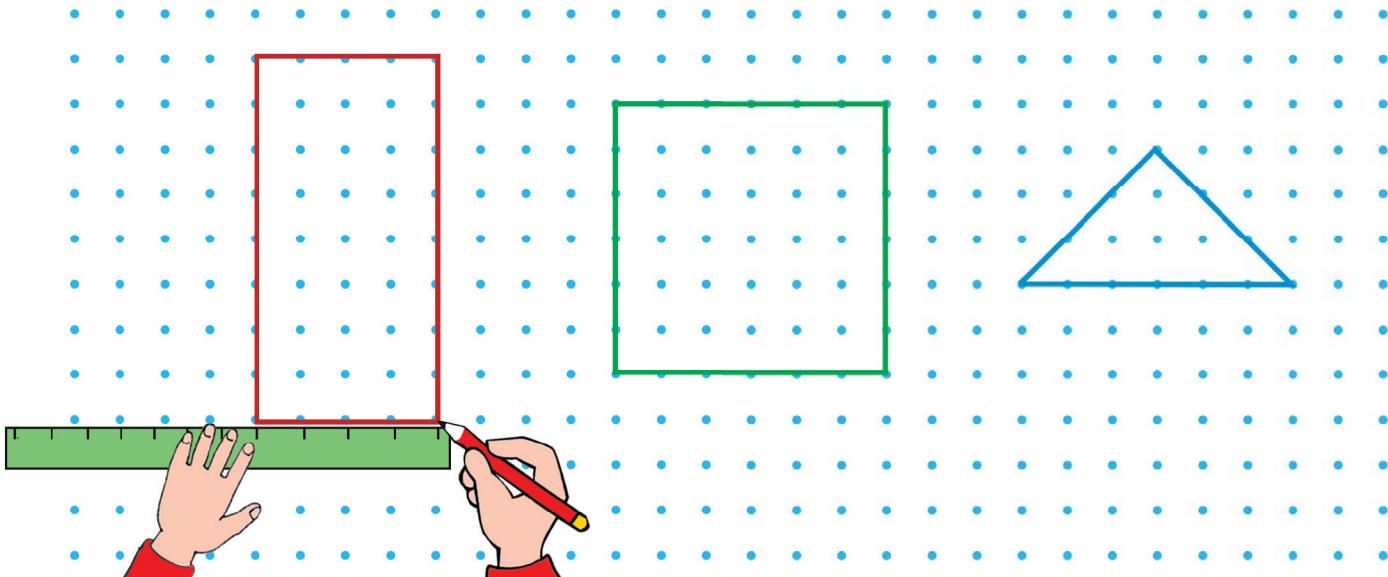
ЦРТАЊЕ ПРАВОУГАОНИКА, КВАДРАТА И ТРОУГЛА НА ТАЧКАСТОЈ МРЕЖИ

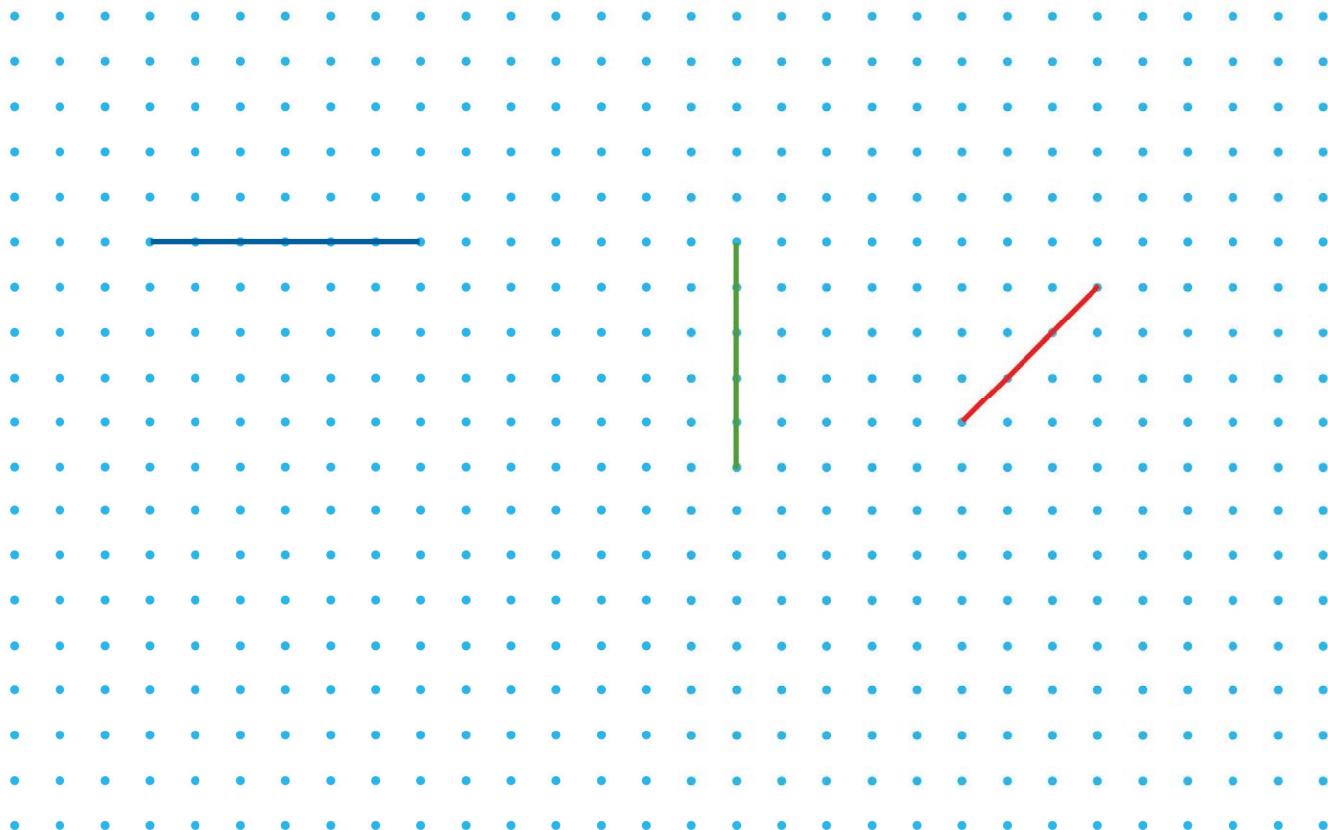
Нацртала сам
правоугаоник и
квадрат на тачкастој
мрежи.

Тачкице сам
спојио лењиром
и нацртао троугао.

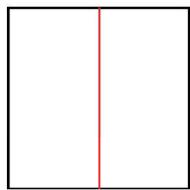
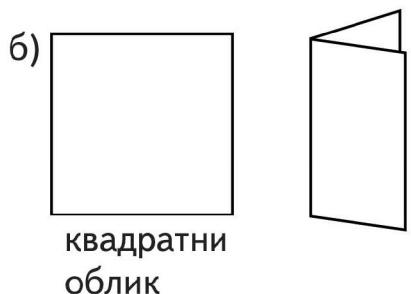
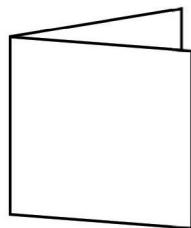

1. Нацртај неколико правоугаоника, квадрата и троуглова на тачкастој мрежи.

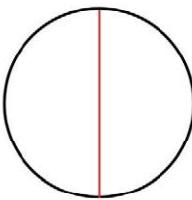

УЧАВАЊЕ СИМЕТРИЈЕ

- Пресавиј лист папира као што је приказано на slikama.

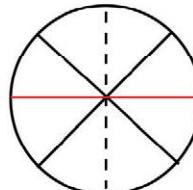
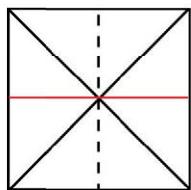
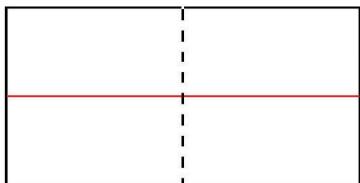

в)

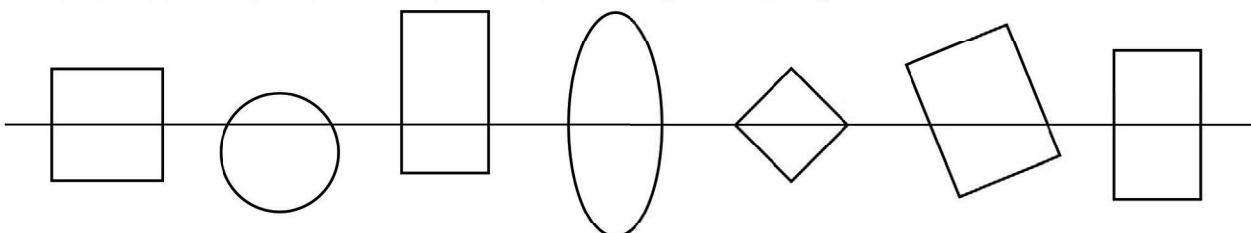

Линијама су правоугаони, квадратни и кружни облик подељени на по два једнака дела.

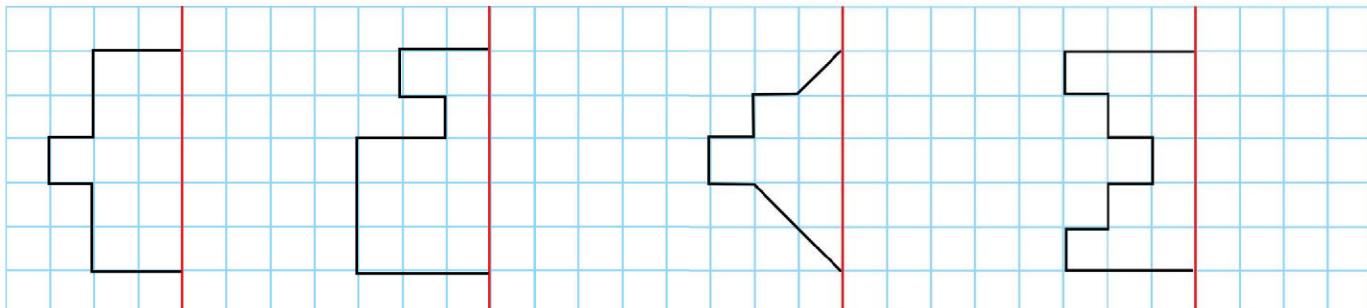
- Правоугаони, квадратни и кружни облик се могу поделити и на друге начине, па да фигура буде симетрична.

- Обој фигуре које су симетричне у односу на праву.

- Доврши цртање фигура тако да облици буду симетрични у односу на црвене линије.

ПОДУДАРНОСТ ФИГУРА

Ана је од црвеног картона изрезала троугао.

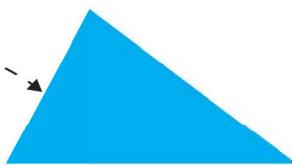
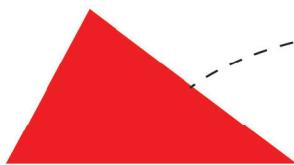
Лука је од плавог картона изрезао троугао.

Један троугао
можемо пренети
тако да се потпуно
поклопи са другим.

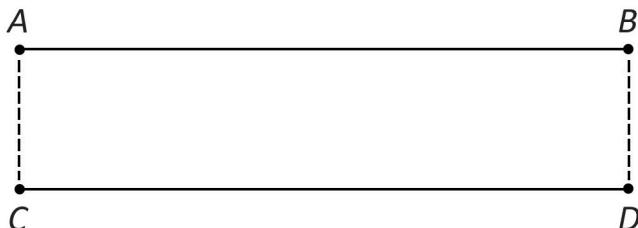
Такви троуглови
су подударни
троуглови.

Две фигуре су подударне ако се једна од њих може пренети тако да се потпуно поклопи са другом.

Две подударне фигуре се разликују само по свом положају.

Нацртане су две дужи AB и CD . Оне имају једнаке дужине.

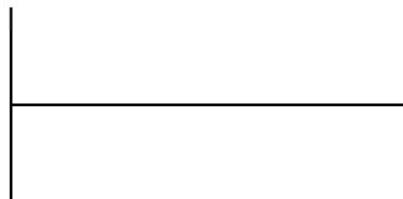
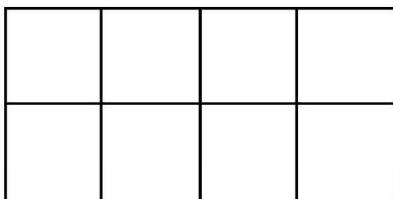

$$AB = 8 \text{ cm}$$

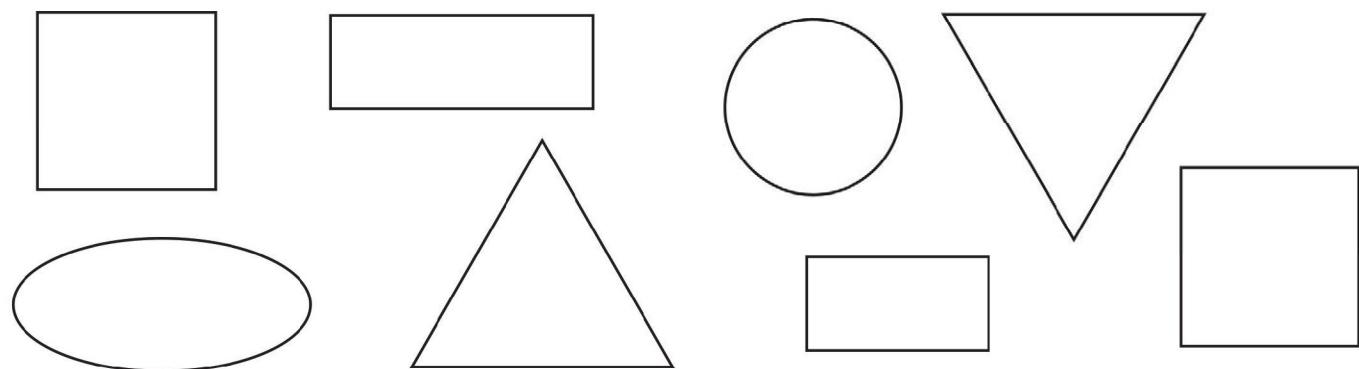
$$CD = 8 \text{ cm}$$

За дужи које имају једнаке дужине кажемо да су подударне дужи.

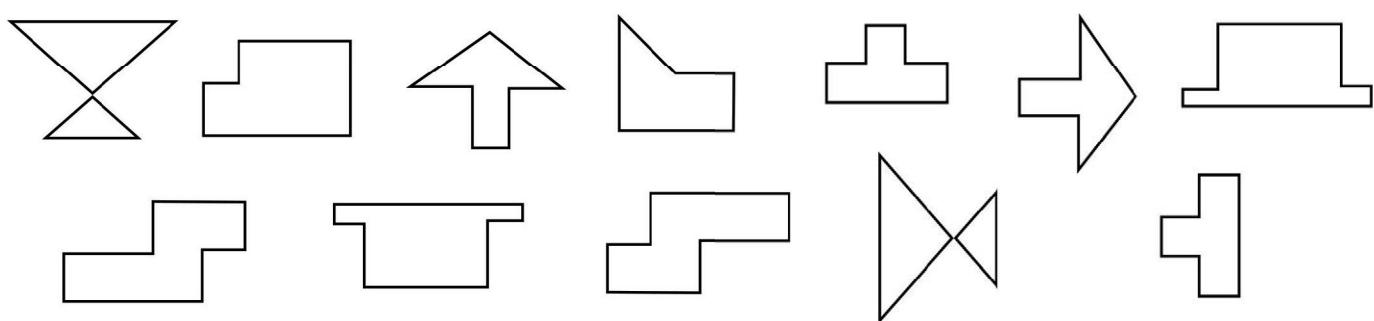
1. Доцртај фигуру на десној страни тако да буде подударна са нацртаном фигуrom на левој страни.

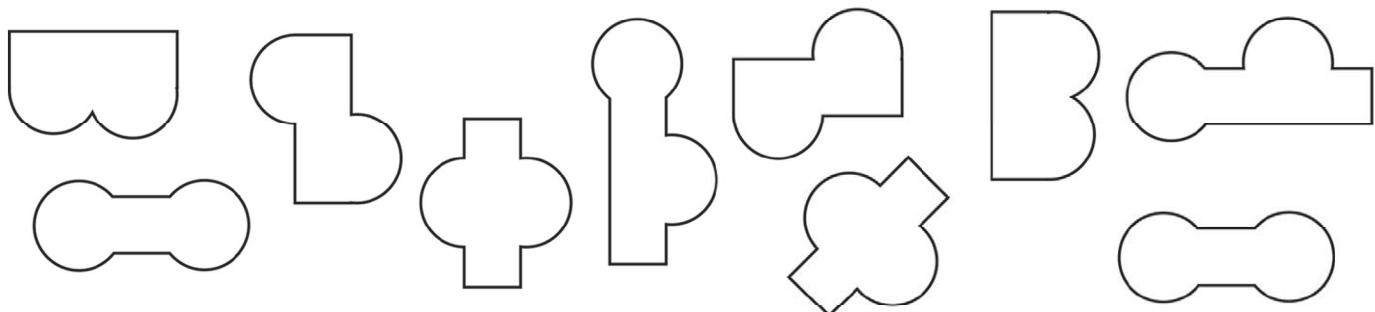
2. Подударне фигуре обој истом бојом.

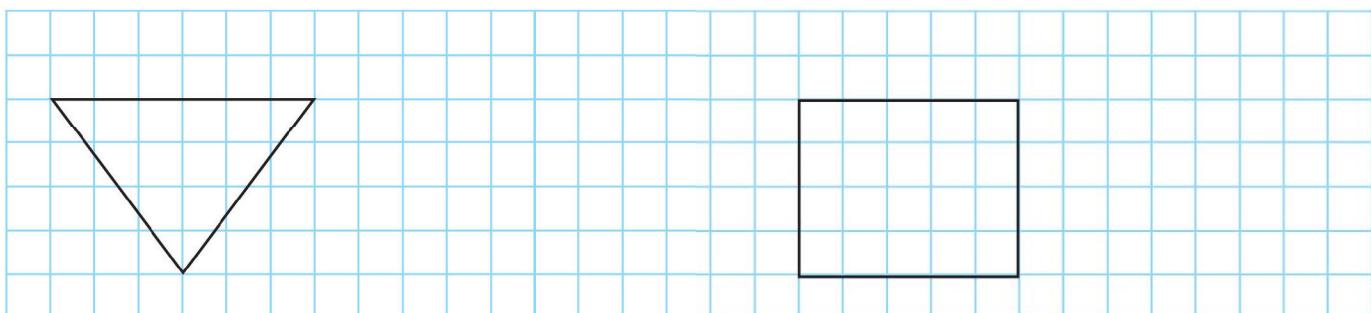
3. Обој истом бојом подударне фигуре.

4. Спој линијом фигуре које су подударне.

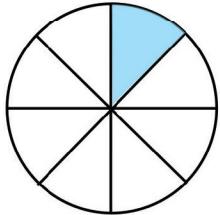

5. На квадратној мрежи поред сваке фигуре нацртај њој подударну фигуру.

РАЧУНАМО И ПАМТИМО

$$\frac{1}{8}$$

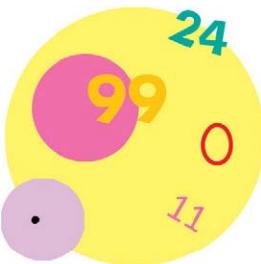
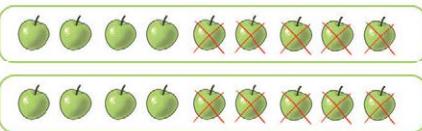
$$7 \cdot (3 + 5) = 7 \cdot 8 = 56$$

$$52 + 81 : 9 = 52 + 9 = 61$$

$$6 \cdot 8 + 27 = 48 + 27 = 75$$

$$35 : 7 - 2 = 5 - 2 = 3$$

$$64 - 4 \cdot 3 = 64 - 12 = 52$$

РЕДОСЛЕД РАЧУНСКИХ ОПЕРАЦИЈА

Таблицу множења сам научила напамет. Знам да сабирам, одузимам, множим и делим.

Онај ко је научио да сабира, одузима, множи и дели бројеве, треба да зна и како се решавају задаци са више рачунских операција.

Сада решавамо задатке са две рачунске операције.

$$7 \cdot (3 + 5) = 7 \cdot 8 = 56 \quad \text{Најпре рачунамо вредност израза у загради.}$$

$$52 + 81 : 9 = 52 + 9 = 61 \quad \text{Прво делимо, па сабирамо.}$$

$$6 \cdot 8 + 27 = 48 + 27 = 75 \quad \text{Прво множимо, па сабирамо.}$$

$$35 : 7 - 2 = 5 - 2 = 3 \quad \text{Прво делимо, па одузимамо.}$$

$$64 - 4 \cdot 3 = 64 - 12 = 52 \quad \text{Прво множимо, па одузимамо.}$$

$$18 : 3 \cdot 7 = 6 \cdot 7 = 42 \quad \text{Рачунамо редом, како је написано.}$$

$$9 \cdot 4 : 6 = 36 : 6 = 6$$

Најпре рачунамо оно што је у загради. Ако нема заграда, прво множимо и делимо, а онда сабирамо и одузимамо, редом, како су операције записане.

Приказујемо неколико примера где није поштован редослед обављања рачунских операција, тако да су добијени различити резултати. Нетачне резултате смо обележили црвеном бојом.

$$20 - 12 : 4 = 20 - 3 = 17 \quad 3 + 4 \cdot 5 = 7 \cdot 5 = 35 \quad 63 : 9 - 2 = 7 - 2 = 5$$

$$20 - 12 : 4 = 8 : 4 = 2 \quad 3 + 4 \cdot 5 = 3 + 20 = 23 \quad 63 : 9 - 2 = 63 : 7 = 9$$

1. Реши задатке.

$$24 + 12 : 4 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 32 : 8 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$45 - 20 : 5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 3 \cdot 4 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$18 + 36 : 6 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 5 \cdot (4 + 6) = \underline{\hspace{2cm}}$$

МНОЖЕЊЕ ЗБИРА БРОЈЕМ

- У гаражи су паркирани аутомобили.

Гаража има 4 спрата.

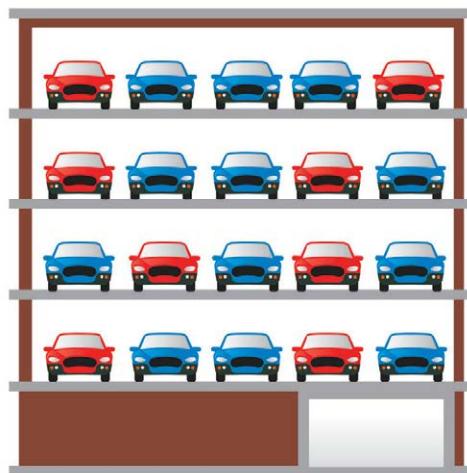
На сваком спрату су паркирана

2 црвена и 3 плава аутомобила.

Колико има укупно паркираних аутомобила?

Задатак можемо
решити на два
начина.

- На 4 спрата се налазе по 2 црвена

и по 3 плава аутомобила, а то је укупно:

1. начин: $4 \cdot (2 + 3) = 4 \cdot 5 = 20 \rightarrow$ Укупан број аутомобила је 20.

- У гаражи има црвених аутомобила $4 \cdot 2$,

плавих аутомобила има $4 \cdot 3$, а то је укупно:

2. начин: $4 \cdot 2 + 4 \cdot 3 = 8 + 12 = 20 \rightarrow$ Укупан број аутомобила је 20.

Укупан број паркираних аутомобила смо израчунали на два начина
и закључили да је: $4 \cdot (2 + 3) = 4 \cdot 2 + 4 \cdot 3$

1. Четири девојчице су куповале сладолед. Свака је купила по 4 кугле сладоледа од чоколаде и по 3 кугле сладоледа од јагоде. Колико су кугли сладоледа купиле девојчице? Реши задатак на 2 начина.

$$4 + 3$$

1. начин _____

2. начин _____

2. Напиши израз и израчунај на 2 начина.

Збир бројева 4 и 5 повећај 6 пута.

МНОЖЕЊЕ РАЗЛИКЕ БРОЈЕМ

- Брат је имао у 3 кесице по 10 кликера. Сестри је дао из сваке кесице по 4 кликера. Колико је брату укупно остало кликера?

Лука је рачунао овако:

У свакој кесици је остало по $(10 - 4)$ кликера.

Пошто су биле 3 кесице, кликера је укупно остало:

$$3 \cdot (10 - 4) = 3 \cdot 6 = 18 \text{ Брату је остало } 18 \text{ кликера.}$$

Ана је рачунала овако:

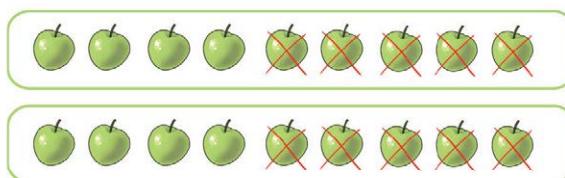
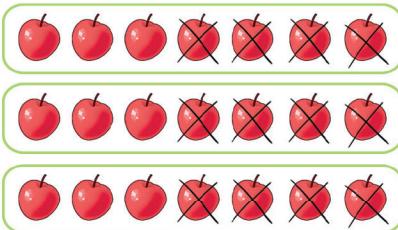
Укупно је било $3 \cdot 10$ кликера, а дато је сестри $3 \cdot 4$ кликера.

Брату је остало: $3 \cdot 10 - 3 \cdot 4 = 30 - 12 = 18$

Лука и Ана су добили исти резултат.

- Према датим сликама реши задатке на два начина.

1. начин $3 \cdot (7 - \underline{\quad}) = \underline{\quad}$

2. начин $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

1. начин $2 \cdot (9 - \underline{\quad}) = \underline{\quad}$

2. начин $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

- Реши задатке на приказане начине.

$$5 \cdot (7 - 3) = 5 \cdot 7 - 5 \cdot 3 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$3 \cdot 9 - 4 \cdot 3 = 27 - 12 = \underline{\quad}$$

$$8 \cdot (9 - 5) = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 7 - 2 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot (8 - 3) = \underline{\quad}$$

$$8 \cdot 5 - 6 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$4 \cdot (5 - 2) = \underline{\quad}$$

$$9 \cdot 5 - 3 \cdot 7 = \underline{\quad}$$

МНОЖЕЊЕ ДВОЦИФРЕНог БРОЈА

- На једној полици се налазе 4 књиге. Колико књига има на 13 таквих полица?

Записујемо $13 \cdot 4$
полице књиге

Број 13 ћемо написати као збир бројева $10 + 3$ па ћемо помножити оба броја бројем 4 и њихове производе сабрати.

Рачунамо: $13 \cdot 4 = (10 + 3) \cdot 4 = 10 \cdot 4 + 3 \cdot 4 = 40 + 12 = 52$

Одговор: На 13 полица има укупно 52 књиге.

1.

Научила сам да множим двоцифрени број једноцифреним.
Први чинилац сам писала као збир десетица и јединица.

Реши задатке на приказани начин.

$$27 \cdot 3 = (20 + 7) \cdot 3 = 20 \cdot 3 + 7 \cdot 3 = 60 + 21 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$12 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$36 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$14 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$15 \cdot 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Лука има 12 кликера, а Иван 2 пута више од њега. Колико кликера има Иван?

$$2 \cdot 12 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Одговор: Лука има кликера.

3. Напиши број који је 11 пута већи од највећег једноцифреног броја.

4. Одреди број који је:

$$12 \text{ пута већи од броја } 6 \quad \underline{\hspace{2cm}} \quad 26 \text{ пута већи од броја } 3 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$24 \text{ пута већи од броја } 3 \quad \underline{\hspace{2cm}} \quad 37 \text{ пута већи од броја } 2 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$16 \text{ пута већи од броја } 5 \quad \underline{\hspace{2cm}} \quad 13 \text{ пута већи од броја } 7 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

ДЕЉЕЊЕ ЗБИРА БРОЈЕМ

- У једној кесици је било 9 чоколадних бомбона, а у другој 6 гумених бомбона. Бака је све бомбоне подједнако поделила на троје унучића. По колико је бомбона добило свако дете?

9

6

Деобу бомбона можемо приказати на два начина.

Први начин:

$$(9 + 6) : 3 = 15 : 3 = 5 \rightarrow \text{Свако дете је добило по 5 бомбона.}$$

Сабрали смо број чоколадних и гумених бомбона и поделили их подједнако на троје деце.

Деобу бомбона можемо приказати и на други начин зато што су оба сабирка дељива делиоцем.

Други начин:

$$9 : 3 + 6 : 3 = 3 + 2 = 5$$

Прво смо деци поделили чоколадне бомбоне, па гумене бомбоне.

$$(9 + 6) : 3 = 9 : 3 + 6 : 3$$

Када су сви сабирци дељиви неким бројем тада је и њихов збир делив тим бројем.

1. Реши задатке на приказане начине.

$$(13 + 12) : 5 = 25 : 5 = 5$$

$$(16 + 8) : 4 = 16 : 4 + 8 : 4 = 4 + 2 = 6$$

$$(10 + 6) : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(15 + 9) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(17 + 4) : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(18 + 24) : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(24 + 12) : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(42 + 14) : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(49 + 14) : 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(56 + 16) : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај на два начина количник збира бројева 24 и 40 и броја 8.

$$1. \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2. \underline{\hspace{2cm}}$$

ДЕЉЕЊЕ РАЗЛИКЕ БРОЈЕМ

- Мама је испекла 32 колача. Од тога је 8 колача дала комшиници, а остало је поделила својој деци, на 4 једнака дела. По колико колача је добило свако дете?

Деобу колача можемо приказати на два начина.

Први начин:

$$(32 - 8) : 4 = 24 : 4 = 6 \rightarrow \text{Свако дете је добило по 6 колача.}$$

Од укупног броја испечених колача, најпре смо одузели колаче које је мама дала комшиници ($32 - 8$). Преостала 24 колача смо поделили на 4 једнака дела и сазнали да је свако дете добило по 6 колача.

Деобу колача можемо приказати и на други начин зато што су бројеви 32 и 8 дељиви са 4.

Други начин:

$$(32 - 8) : 4 = 32 : 4 - 8 : 4 = 8 - 2 = 6$$

1. Разлику бројева 24 и 18 умањили смо 3 пута на 2 начина.

1. $(24 - 18) : 3 = 6 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. $(24 - 18) : 3 = 24 : 3 - 18 : 3 = 8 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. 3. Разлику бројева 42 и 18 умањи 6 пута.

1. начин: $\underline{\hspace{2cm}}$

2. начин: $\underline{\hspace{2cm}}$

3. У једној кутији је било 20 жвака. Из кутије је Милан узео 5 жвака. Преостале жваке су подједнако поделиле три другарице. По колико жвака су добиле другарице?

$$(20 - 5) : 3 = \underline{\hspace{2cm}} \quad \text{Одговор: Другарице су добиле по } \underline{\hspace{2cm}} \text{ жвака.}$$

ДЕЉЕЊЕ ДВОЦИФРЕНог БРОЈА

- Брат је у заједнички албум залепио 56 слицица, а сестра 4 пута мање. Колико је слицица залепила сестра?

Задатак можемо решити на више начина.

1. начин:

$$56 : 4 = (40 + 16) : 4 = 40 : 4 + 16 : 4 = 10 + 4 = 14 \rightarrow \text{Број слицица које је сестра залепила.}$$

\swarrow
 $40 + 16$

2. начин

$$56 : 4 = (20 + 36) : 4 = 20 : 4 + 36 : 4 = 5 + 9 = 14$$

\swarrow
 $20 + 36$

Разумео сам ово дељење! Број 56 је написан на више начина као збир бројева и сваки сабирац је подељен бројем 4.

1. Реши задатке.

$$65 : 5 = (50 + 15) : 5 =$$

\swarrow
 $50 + 15$

$$65 : 5 =$$

\swarrow

2. У првој кутији је било 39 шолица, а у другој кутији 3 пута мање него у првој. Колико шолица је било у другој кутији?

$$39 : 3 =$$

\swarrow

$$39 : 3 =$$

\swarrow

3. Петар чита књигу од 96 страна. Сваког дана прочита по 8 страна. За колико ће дана Петар прочитати целу књигу?

$$96 : 8 =$$

\swarrow

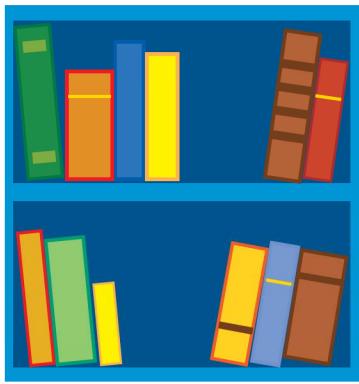
$$96 : 8 =$$

\swarrow

$$96 : 8 =$$

\swarrow

ВЕЗА МНОЖЕЊА И ДЕЉЕЊА

У омару се налазе 2 полице за књиге.
На свакој полици има по 6 књига.

- Колико укупно има књига у омару?

$$2 \cdot 6 = 12 \rightarrow \text{У омару има укупно 12 књига.}$$

- Колико има књига на свакој полици?

$$12 : 2 = 6 \rightarrow \text{На свакој полици има по 6 књига.}$$

- Колико полица има омар?

$$12 : 6 = 2 \rightarrow \text{Омар има 2 полице.}$$

$$\begin{array}{l} 2 \cdot 6 = 12 \\ \swarrow \qquad \searrow \\ 12 : 2 = 6 \\ \qquad \qquad \qquad 12 : 6 = 2 \end{array}$$

Пошто је $2 \cdot 6 = 12$,
онда је $12 : 2 = 6$, а и $12 : 6 = 2$.
Ако производ поделимо једним чиниоцем,
онда добијамо други чинилац.

Увек користим везу множења и дељења. На тај начин
проверавам да ли сам тачно урадио задатак.

1. Реши задатке.

$$5 \cdot 3 = 15 \text{ па је } 15 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}, \text{ а и } 15 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}.$$

$$4 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ па је } 20 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}, \text{ а и } 20 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}.$$

$$9 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ па је } 18 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}, \text{ а и } 18 : 9 = \underline{\hspace{2cm}}.$$

$$6 \cdot 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3 \cdot 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$42 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$27 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$32 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$42 : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$27 : 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$32 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА

1. У сваки напиши производ датих бројева.

$1 \cdot 2$	$2 \cdot 2$	$3 \cdot 2$	$4 \cdot 2$	$5 \cdot 2$	$6 \cdot 2$	$7 \cdot 2$	$8 \cdot 2$	$9 \cdot 2$	$10 \cdot 2$
2									

Све парне бројеве смо написали као производ чији је један чинилац број 2.

Бројеви: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20... су парни бројеви и дељиви су бројем 2.

2. Напиши све бројеве до броја 20 који нису дељиви бројем 2.
-

3. Попуни табелу.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 3$	3									

- Бројеви: 3, 6, 9, 12, 15 ... су дељиви бројем 3, зато што су производ броја 3 и неког другог броја.
-

- 4.

b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$b \cdot 4$	4									

- Бројеви: 4, 8, 12, 16 ... су дељиви бројем 4.

Заокружки бројеве који нису дељиви бројем 4.

24 10 13 40 12 9 21 30 37 36 20 18

- 5.

v	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$v \cdot 5$	5	10								

Заокружки ДА или НЕ.

Сви бројеви који се завршавају цифром 0 или цифром 5 су дељиви бројем 5.

ДА НЕ

6. Напиши најмање по шест бројева који су дељиви:

бројем 2: _____

бројем 3: _____

бројем 4: _____

бројем 5: _____

7. Напиши бројеве треће десетице који су дељиви бројем 2.

8. Напиши бројеве између 7 и 17 који нису дељиви са 7.

9. Напиши све бројеве мање од броја 60 који су дељиви бројем 5.

10. Ако је тврдња тачна напиши Т, а ако је нетачна напиши Н.

Постоје бројеви који нису дељиви бројевима 2, 3, 4 и 5. _____

11. Којим бројевима је дељив број 20?

$20 = 1 \cdot \underline{\quad}$, број 20 је дељив бројевима $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$.

$20 = 2 \cdot \underline{\quad}$, број 20 је $\underline{\quad}$.

$20 = 5 \cdot \underline{\quad}$, број 20 је $\underline{\quad}$.

Број 20 је дељив бројевима: $\underline{\quad}$

12. Пронађи све бројеве којима су дељиви следећи бројеви.

Број 40 је дељив бројевима: $\underline{\quad}$

Број 12 је дељив бројевима: $\underline{\quad}$

Број 18 је дељив бројевима: $\underline{\quad}$

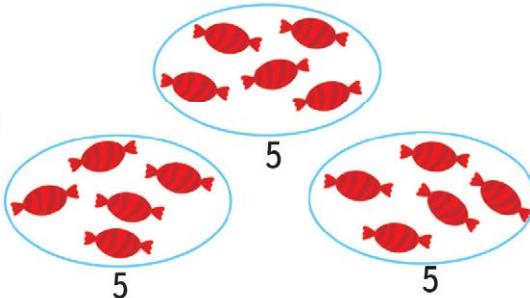
Број 24 је дељив бројевима: $\underline{\quad}$

ДЕЉЕЊЕ КАО САДРЖАВАЊЕ

Мира је 15 бомбона подједнако распоредила на неколико тањирића. Колико је Мира заузела тањирића ако зnamо да је на сваки тањирић ставила по 5 бомбона?

Мира је могла да заузме онолико тањирића колико је пута могла да издвоји по 5 бомбона.

Кад израчунамо $15 : 5 = 3$, кажемо да се 5 у 15, садржи 3 пута.

Одговор: Мира је заузела 3 тањирића.

1. Колико се пута 3 садржи у 15?

- Ако је $3 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$, онда је $\underline{\hspace{2cm}} : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$ и $\underline{\hspace{2cm}} : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$
3 у 15 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$ пута.

2. Израчунај.

- Ако је $4 \cdot 7 = 28$, онда је $\underline{\hspace{2cm}} : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ и $\underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$
4 у 28 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$ пута и 7 у 28 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$ пута.
- Ако је $9 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$, онда је $\underline{\hspace{2cm}} : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ и $\underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$
9 у $\underline{\hspace{2cm}}$ садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$ пута и 5 у $\underline{\hspace{2cm}}$ садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$ пута.

3. Одреди колико пута се садржи:

7 у 63 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.	6 у 42 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.
9 у 63 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.	7 у 42 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.
8 у 32 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.	5 у 35 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.
4 у 32 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.	7 у 35 садржи се $\underline{\hspace{2cm}}$.

4. Израчунај и напиши.

- Колико се пута 3 садржи у 57? $\underline{\hspace{2cm}}$
- Колико се пута 5 садржи у 60? $\underline{\hspace{2cm}}$

5. Настави као што је започето.

- 2 у 20 садржи се 10 пута јер је $20 : \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- 4 у 20 $\underline{\hspace{2cm}}$.
- 5 у 20 $\underline{\hspace{2cm}}$.

ЗАДАЦИ СА ДВЕ РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

1. У једном одељењу другог разреда има 15 дечака и 3 пута мање девојчица. Колико укупно деце има у том одељењу?

$$15 + 15 : 3 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Одговор: _____

2.

У изразима са дељењем и сабирањем, ако нема заграда, прво се дели, а затим се сабира.

$$72 : 8 + 5 = 9 + 5 = 14$$

$$49 : 7 + 12 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$34 + 24 : 4 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$62 + 36 : 9 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

3.

У изразима са дељењем и одузимањем, ако нема заграда, прво се дели, а затим се одузима.

$$67 - 54 : 9 = 67 - 6 = 61$$

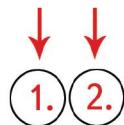
$$90 : 10 - 6 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$32 : 8 - 2 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

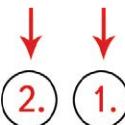
$$21 : 3 - 3 = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Правilan редослед извођења рачунских операција приказали смо уписивањем редног броја у сваки кружић.

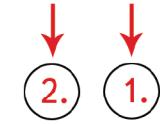
$$40 : 8 - 3 = 5 - 3 = 2$$

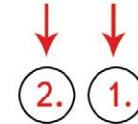
$$91 - 27 : 9 = 91 - 3 = 88$$

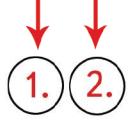
$$59 + 32 : 4 = 59 + 8 = 67$$

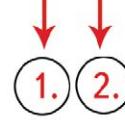
$$35 : (7 - 2) = 35 : 5 = 7$$

$$9 \cdot 2 : 3 = 18 : 3 = 6$$

$$20 : 5 \cdot 4 = 4 \cdot 4 = 16$$

ОДРЕЂИВАЊЕ НЕПОЗНАТОГ ЧИНИОЦА

Замислила сам неки број. Тада је сам повећала 8 пута и добила број 32. Који број сам замислила?

Број који је девојчица замислила записали смо словом x .
Тада је смо повећали 8 пута и добили број 32.

$$8 \cdot x = 32 \rightarrow \text{производ}$$

први чинилац други чинилац

Други чинилац је непознати број.
Записали смо га словом x .
Непознати број можемо записивати
било којим словом.

$$\begin{aligned} 8 \cdot x &= 32 \\ x &= 32 : 8 \\ x &= 4 \end{aligned}$$

Непознати чинилац израчунавамо тако што
производ поделимо познатим чиниоцем.

Провера: $8 \cdot 4 = 32$ Девојчица је замислила број 4.

1. Лука је помножио број 6 неким бројем. Производ тих бројева је број 42.
Којим бројем је Лука помножио број 6?

$$6 \cdot a = 42$$

Непознати чинилац смо записали словом a .

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$ Лука је помножио број $\underline{\hspace{2cm}}$ бројем $\underline{\hspace{2cm}}$.

2. Одреди непознате чиниоце и провери.

$$x \cdot 5 = 20$$

$$8 \cdot b = 56$$

$$9 \cdot y = 27$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

Провера: $\underline{\hspace{2cm}}$

Непознате чиниоце смо записали словима x , b и y .

ОДРЕЂИВАЊЕ НЕПОЗНАТОГ ДЕЉЕНИКА И ДЕЛИОЦА

Бака има 3 унучета. Поделила им је бомбоне, тако да је свако унуче добило по 5 бомбона. Колико је бомбона поделила бака?

Број бомбона које је бака поделила записали смо словом x .
Тај број смо поделили са 3 и добили број 5.

$x : 3 = 5$ → количник
дeљеник дeлилац

Дeљеник је непознати број.
Записали смо га словом x .
Непознати број можемо
записати било којим словом.

$$\begin{aligned}x : 3 &= 5 \\x &= 3 \cdot 5 \\x &= 15\end{aligned}$$

Непознати дeљеник израчунавамо тако
што помножимо дeлилац и количник.

Провера: $15 : 3 = 5$ Бака је поделила 15 бомбона.

Иван је распоредио 12 бојица у неколико кутија. У свакој кутији је било по 4 бојице. Колико је било кутија?

Број кутија смо записали словом a .

$$\begin{aligned}12 : a &= 4 \\a &= 12 : 4 \\a &= 3\end{aligned}$$

Дeлилац је непознат. Записали смо га словом a .

Непознати дeлилац израчунавамо тако
што дeљеник поделимо количником.

Провера: $12 : 3 = 4$ Иван је распоредио бојице у 3 кутије.

1. Одреди непознате дeљенике и дeлиоце. Провери.

$$x : 4 = 5$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a : 6 = 3$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$18 : y = 2$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$28 : b = 7$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

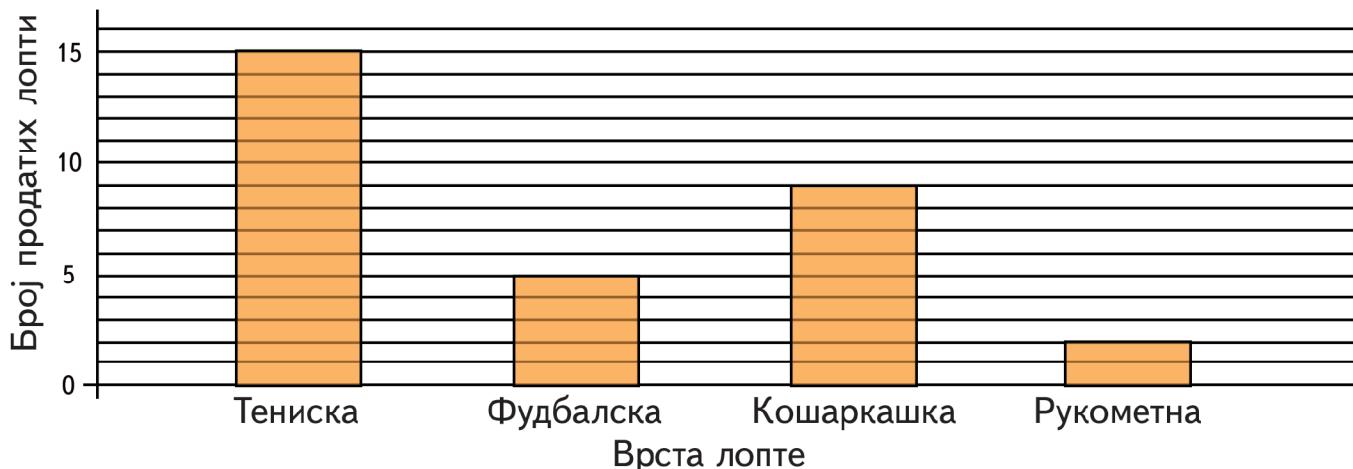
$$\underline{\hspace{2cm}}$$

ОВО ЗНАМ

У табели је приказано колико лопти је продато у продавници спортске опреме током једне недеље.

Врста лопте	Тениска	Фудбалска	Кошаркашка	Рукометна
Број продатих лопти	15	5	9	2

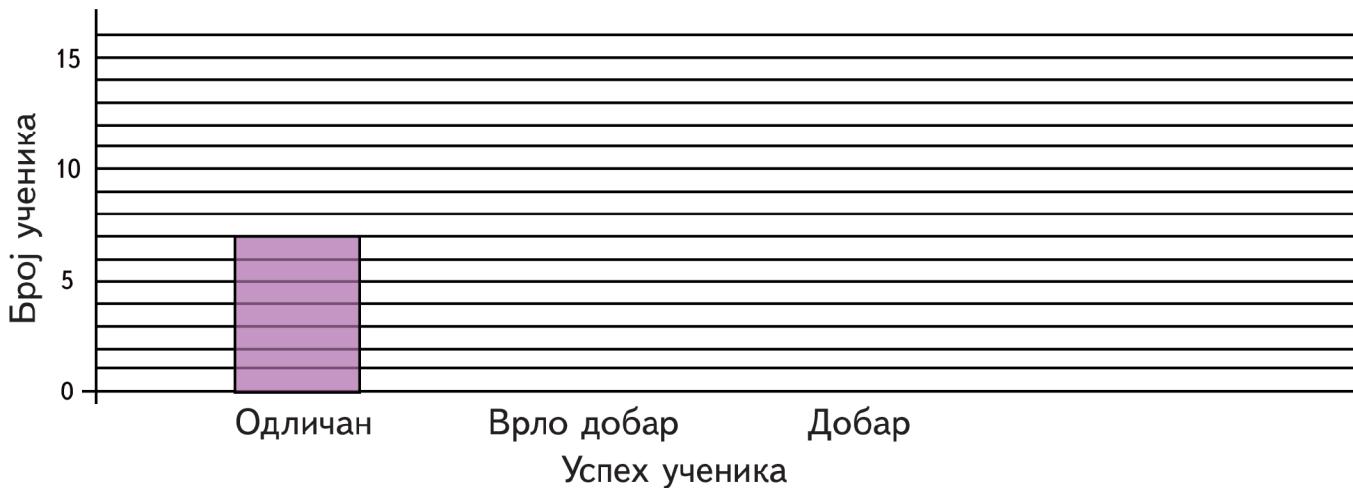
Податке из табеле можемо приказати и помоћу стубичастог дијаграма.

1. У ученика једног одељења на крају школске године приказан је у табели.

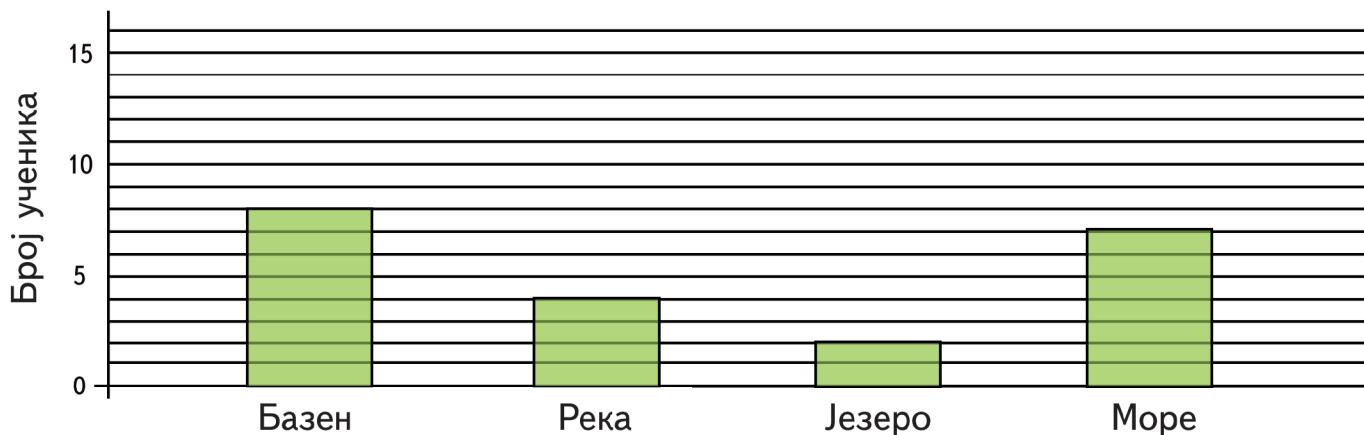
Успех ученика	Одличан	Врло добар	Добар
Број ученика	7	14	3

На основу података из табеле доврши цртање стубичастог дијаграма као што је започето.

Колико има ученика у том одељењу?

2. Учитељицу је занимало где њени ученици воле највише да пливају. Двадесет ученика је дало одговоре које је учитељица приказала стубичастим дијаграмом.

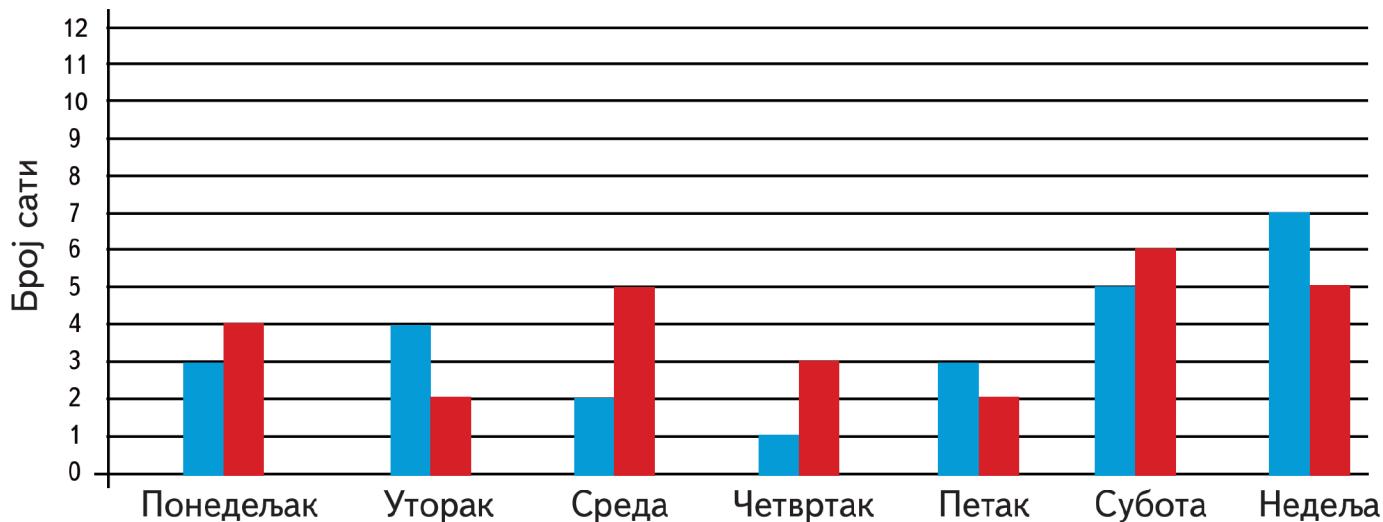

На основу стубичастог дијаграма попуни табелу.

	Базен	Река	Језеро	Море
Број ученика				

3. Дарко и Марија у току седмице неколико сати проведу за компјутером.
Колико сати проведе Марија за компјутером? Колико сати проведе Дарко?

█ Дарко █ Марија

Марија _____

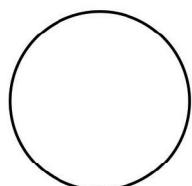
Дарко _____

РАЗЛОМЦИ $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ КАО ДЕЛОВИ ЦЕЛИНЕ

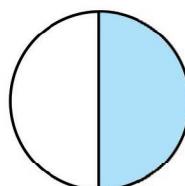

Целину или једно цело можемо поделити на више једнаких делова. Папир кружног облика сам пресавијала и делила на једнаке делове и приказала сликама.

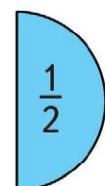
Погледај слике и сазнај на колико је начина девојчица делила папир.

цело

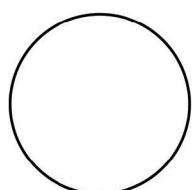

подељено на половине

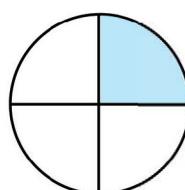

једна половина

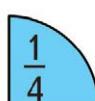
- Једну половину записујемо $\frac{1}{2}$, читамо **једна половина**.

цело

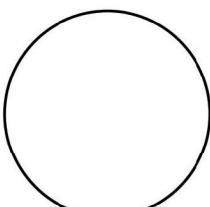

подељено на четвртине

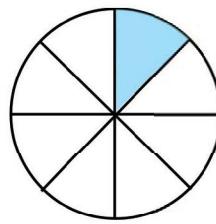

једна четвртina

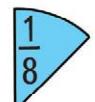
- Једну четвртину записујемо $\frac{1}{4}$, читамо **једна четвртina**.

цело

подељено на осмине

једна осмина

- Једну осмину записујемо $\frac{1}{8}$, читамо **једна осмина**.

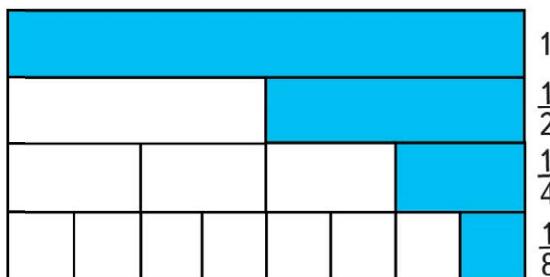
- Бојом смо издвојили по један део и записали разломком.

Целина или једно цело има:

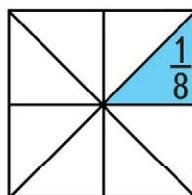
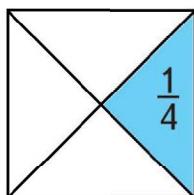
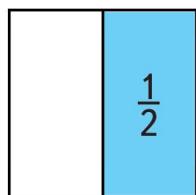
две половине

четири четвртине

осам осмина

- Обојени део сваке фигуре смо записали разломком.

Записи: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ називају се разломцима.

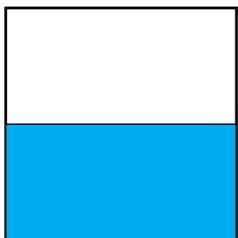
1 ← Број изнад црте нам указује на број издвојених делова.

2 ← Број испод црте указује на колико је једнаких делова подељена целина.

- На датим фигурама обој:

половину	четвртину	осмину

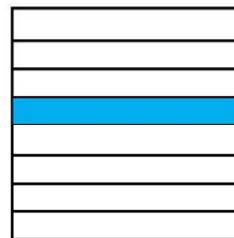
- Обојени део сваке фигуре запиши разломком.

—

—

—

- Напиши као што је започето.

$\frac{1}{2}$ броја 8 је број 4 јер је $8 : 2 = 4$

$\frac{1}{4}$ броја 8 је _____

$\frac{1}{8}$ броја 8 је _____

$\frac{1}{4}$ броја 12 је _____

$\frac{1}{2}$ броја 10 је _____

РАЗЛОМЦИ $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{9}$ КАО ДЕЛОВИ ЦЕЛИНЕ

цела чоколада

$\frac{1}{3}$ трећина
чоколаде

Једно цело има три трећине,
а једну трећину записујемо $\frac{1}{3}$,
читамо **једна трећина**.

$\frac{1}{6}$ шестина
чоколаде

Једно цело има шест шестине,
а једну шестину записујемо $\frac{1}{6}$,
читамо **једна шестина**.

$\frac{1}{9}$ деветина
чоколаде

Једно цело има девет деветина,
а једну деветину записујемо $\frac{1}{9}$,
читамо **једна деветина**.

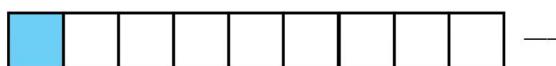
1. Изрази разломком обојени део сваке фигуре.

—

—

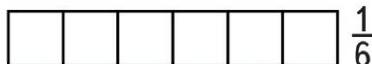

—

2. Обој део фигуре који је означен разломком.

$\frac{1}{3}$

$\frac{1}{6}$

$\frac{1}{9}$

3. Израчунај као што је започето.

$\frac{1}{3}$ броја 18 је број 6 јер је $18 : 3 = 6$

$\frac{1}{3}$ броја 21 је _____

$\frac{1}{6}$ броја 18 је _____

$\frac{1}{6}$ броја 24 је _____

$\frac{1}{9}$ броја 18 је _____

$\frac{1}{9}$ броја 27 је _____

$\frac{1}{3}$ броја 30 је _____

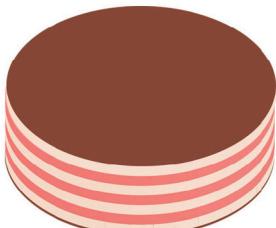
$\frac{1}{3}$ броја 15 је _____

$\frac{1}{6}$ броја 30 је _____

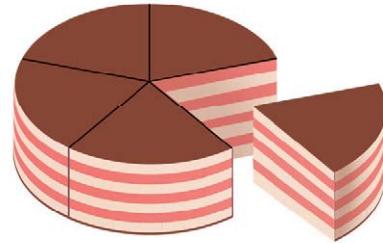
$\frac{1}{6}$ броја 63 је _____

РАЗЛОМЦИ $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{10}$ КАО ДЕЛОВИ ЦЕЛИНЕ

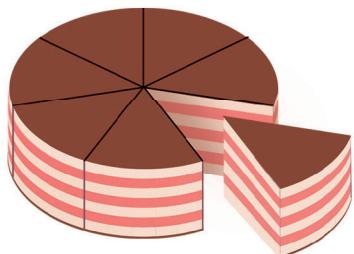
- На колико једнаких делова су подељене торте?
По колико делова је издвојено?

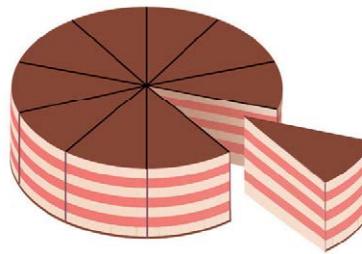
цела торта

Једно цело има ____ петина,
а једну петину записујемо $\frac{1}{5}$,
читамо једна петина.

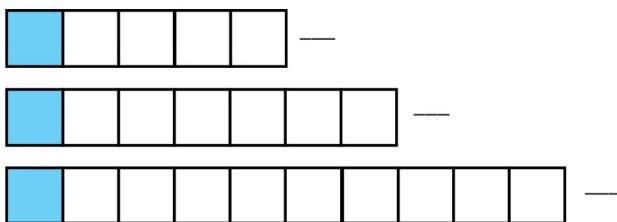

Једно цело има ____ седмина,
а једну седмину записујемо $\frac{1}{7}$,
читамо једна седмина.

Једно цело има ____ десетина,
а једну десетину записујемо $\frac{1}{10}$,
читамо једна десетина.

- Изрази разломком део фигуре који је обојен.

- Заокружи ДА или НЕ.

Један дан је $\frac{1}{7}$ седмице.

ДА НЕ

- Израчунај као што је започето.

$$\frac{1}{5} \text{ броја } 30 \text{ је } 6 \text{ јер је } 30 : 5 = 6$$

$$\frac{1}{5} \text{ броја } 45 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{1}{7} \text{ броја } 28 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{1}{7} \text{ броја } 35 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{1}{10} \text{ броја } 60 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\frac{1}{10} \text{ броја } 100 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}}$$

ЗАДАЦИ СА РАЗЛОМЦИМА

1. Попуни табелу.

Цело	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{9}$
18			
36			
54			
72			

2. Израчунај.

$\frac{1}{2}$ броја 36 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{8}$ броја 48 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{6}$ броја 48 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{5}$ броја 40 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{10}$ броја 90 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{4}$ броја 16 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{3}$ броја 27 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{9}$ броја 54 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{7}$ броја 70 је број ____ јер је _____

$\frac{1}{10}$ броја 60 је број ____ јер је _____

3. Ако $\frac{1}{3}$ неке траке износи 2 dm, колика је дужина целе траке?

Одговор: _____

4. Игор је имао 56 кликера. Половину је дао сестри, а четвртину брату. Колико је Игору остало кликера?

Одговор: _____

5. Ученик у школи проведе 4 сата дневно. Колики део дана ученик проведе у школи?

Одговор: _____

6. У једном одељењу другог разреда има 28 ученика. Седмина ученика не прима дечји часопис. Колико се ученика претплатило на часопис?

Одговор: _____

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. Број 75 треба умањити за 6. Како ћеш то да запишеш?

Заокружи слово испред тачног одговора.

a) $75 : 6$ b) $75 + 6$ в) $75 - 6$ г) $75 \cdot 6$

2. Заокружи слово испред тачно написане једнакости.

a) $6 \cdot (5 + 3) = 33$ б) $(6 - 5) \cdot 3 = 33$
в) $6 \cdot 5 + 3 = 33$ г) $6 + (5 - 3) = 33$

3. Нада је имала 29 разгледница. Маји је поклонила 9 разгледница, а од Вере је добила 5 разгледница. Колико Нада има разгледница?

_____ Одговор: _____

4. Напиши изразе и израчунај.

Збир бројева 19 и 26 умањи 5 пута. _____

Од броја 54 одузми количник бројева 27 и 3. _____

Броју 37 додај разлику бројева 74 и 49. _____

Збир бројева 47 и 29 умањи за разлику истих бројева. _____

5. У три кутије има 98 лоптица. У првој кутији има 24 лоптице, у другој кутији има 33 лоптице. Колико има лоптица у трећој кутији?

_____ Одговор: _____

6. Са обе стране улице треба посадити 90 садница. На једној страни је већ посађено 36, а на другој 38 садница. Колико је садница још остало да се посади?

_____ Одговор: _____

7. У кутији је било 86 бомбона. Кад је узето неколико бомбона, у кутији је остало 17 бомбона. Колико је бомбона узето из кутије?

_____ Одговор: _____

8. Два стаклоресца су постављала стакло у рамове. Једном од њих је остало да застакли 28 рамова, а другом 4 пута мање. Колико је рамова остало да застакле оба стаклоресца?

_____ Одговор: _____

9. Спој линијом правоугаонике у којима се налазе исти резултати.

$$50 : 5 \cdot 7$$

$$32 : 4 + 46$$

$$10 \cdot 8$$

$$6 \cdot 9$$

$$(45 - 5) : 5$$

$$(46 + 34) \cdot 1$$

$$5 \cdot 8 + 30$$

$$63 : 9 + 1$$

10. Мина је замислила један број. Тада је поделила бројем 6 и добила је највећи једноцифрени број. Који број је Мина замислила?

Одговор: _____

11. Сестра је прочитала 45 страна једне књиге, а брат 5 пута мање од ње. Колико су укупно страна књиге прочитали сестра и брат?

Одговор: _____

12. У књижари је било 69 албума. Колико је остало непродатих албума ако су 4 ученика купила сваки по 3 албума?

Одговор: _____

13. У позоришној сали столице су сложене у 8 редова. У сваком реду има 9 столица. У шестом реду су оштећене 3 столице, а у четвртом реду 2 столице. Колико има неоштећених столица?

Одговор: _____

14. Ана је убрала 5 црвених јабука и 2 пута више жутих јабука. Колико је Ана укупно убрала јабука?

Одговор: _____

15. Продавац у књижари је забележио колико је продао школског прибора.

оловке

гумице

резачи

лењири

Колико је продато више оловака него лењира? _____

Колико је продао мање гумица него резача? _____

РАЗИГРАНА МАТЕМАТИКА

1. Према резултатима обој цртеж. Преостала поља обој како желиш.

30

42

57

65

28

МАТЕМАТИКА

УЏБЕНИК ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Прво издање
2019. година

Ауторски тим НОВЕ ШКОЛЕ:
Милица Ђук
Бранислав Милошевић
Бранко Марковић

Илустрације и дизајн:
Горан Витановић
Марија Дашић Тодорић

Уредник:
Сања Богићевић

Рецензенти:
проф. др Зорица Станимировић, Математички факултет у Београду
Бојан Мишић, учитељ ОШ „Петефи бригада“, Кула
Весна Радонић, педагог ОШ „Краљ Петар Први“ у Београду

Штампа:
„Папирпласт“ Београд

Тираж:
500

Издавач:
НОВА ШКОЛА д.о.о.
Београд, Господар Јованова 22
Тел/факс: 011 2631 652, 011 3284 989

ISBN 978-86-6225-049-0

© Нова школа 2019. Сва права задржана

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:51(075.2)

ЂУК, Милица, 1945-

Математика : уџбеник за други разред
основне школе / [ауторски тим Милица Ђук,
Бранислав Милошевић, Бранко Марковић] ;
[илустрације Горан Витановић, Марија Дашић
Тодорић]. - 1. изд. - Београд : Нова школа,
2019 (Београд : Папирпласт). - 111 стр. :
илюстр. ; 29 см

Подаци о ауторима преузети из колофона. -
Тираж 500.

ISBN 978-86-6225-049-0

1. Милошевић, Бранислав, 1974- [аутор] 2.
Марковић, Бранко, 1963- [аутор]

COBISS.SR-ID 279957516

Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрио је издавање и
употребу овог уџбеника у другом разреду основне школе решењем број 650-02-00141/2019-07
од 21. 5. 2019. године.